Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (осми състав)

13 юли 2011 година*

„Конкуренция — Картели — Пазар на услугите за монтаж и поддръжка на асансьори и ескалатори — Решение, с което се установява нарушение на член 81 ЕО — Манипулиране на процедури за възлагане на поръчки — Подялба на пазарите — Определяне на цените“

По дела T-141/07, T-142/07, T-145/07 и T-146/07

General Technic-Otis Sàrl, установено в Ховалд (Люксембург), представлявано първоначално от адв. M. Nosbusch, впоследствие от адв. A. Winckler, avocats, и г-н J. Temple Lang, solicitor,

жалбоподател по дело T-141/07,

General Technic Sàrl, установено в Ховалд, за което се явява адв. Nosbusch,

жалбоподател по дело T-142/07,

Otis SA, установено в Дилбек (Белгия),

Otis GmbH & Co. OHG, установено в Берлин (Германия),

Otis BV, установено в Амерсфорт (Нидерландия),

Otis Elevator Company, установено във Фармингтън, Кънектикът (Съединени американски щати),

за които се явяват адв. Winckler и г-н Temple Lang,

жалбоподатели по дело T-145/07,

United Technologies Corporation, установено в Уилмингтън, Делауер (Съединени американски щати), за което се явяват адв. Winckler и г-н Temple Lang,

жалбоподател по дело T-146/07,

срещу

Европейска комисия, за която по дела T-141/07 и T 142-07 се явяват г-н A. Bouquet и г-н R. Sauer, в качеството на представители, подпомагани от адв. A. Condomines, avocat, а по дела T-145/07 и T-146/07 — г-н Bouquet, г-н Sauer и г-н J. Bourke, в качеството на представители, подпомагани от адв. A. Condomines,

ответник,

* Езици на производството: френски и английски.

с предмет искания за отмяна на Решение C (2007) 512 окончателен на Комисията от 21 февруари 2007 г. относно производство по член 81 [ЕО] (Дело COMP/E-1/38.823 — Асансьори и ескалатори) или, при условията на евентуалност, за намаляване на размера на наложените на жалбоподателите глоби,

ОБЩИЯТ СЪД (осми състав),

състоящ се от: г-жа M. E. Martins Ribeiro (докладчик), председател, г-н N. Wahl и г-н A. Dittrich, съдии,

секретар: г-жа K. Andová, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебните заседания от 1, 6 и 7 октомври 2009 г.,

постанови настоящото

Решение

1 В настоящите дела се иска отмяна на Решение C (2007) 512 окончателен на Комисията от 21 февруари 2007 г. относно производство по член 81 [ЕО] (Дело COMP/E-1/38.823 — Асансьори и ескалатори) (наричано по-нататък „обжалваното решение“), резюме от което е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* на 26 март 2008 г. (ОВ C 75, стр. 19), или при условията на евентуалност намаляване на размера на наложените на жалбоподателите глоби.

2 В обжалваното решение Комисията на Европейските общности приема, че следните дружества са нарушили член 81 ЕО:

– Kone Belgium SA (наричано по-нататък „Kone Белгия“), Kone GmbH (наричано по-нататък „Kone Германия“), Kone Luxembourg Sàrl (наричано по-нататък „Kone Люксембург“), Kone BV Liften en Roltrappen (наричано по-нататък „Kone Нидерландия“) и Kone Oyj (наричано по-нататък „KC“) (наричани по-нататък, заедно или поотделно, „Kone“),

– Otis SA (наричано по-нататък „Otis Белгия“), Otis GmbH & Co. OHG (наричано по-нататък „Otis Германия“), General Technic-Otis Sàrl (наричано по-нататък „GTO“), General Technic Sàrl (наричано по-нататък „GT“), Otis BV (наричано по-нататък „Otis Нидерландия“), Otis Elevator Company (наричано по-нататък „OEC“) и United Technologies Corporation (наричано по-нататък „UTC“) (наричани по-нататък, заедно или поотделно, „Otis“),

– Schindler SA (наричано по-нататък „Schindler Белгия“), Schindler Deutschland Holding GmbH (наричано по-нататък „Schindler Германия“), Schindler Sàrl (наричано по-нататък „Schindler Люксембург“), Schindler Liften BV (наричано по-нататък „Schindler Нидерландия“) и Schindler Holding Ltd (наричани по-нататък, заедно или поотделно, „Schindler“),

– ThyssenKrupp Liften Ascenseurs NV (наричано по-нататък „TKLA“), ThyssenKrupp Aufzüge GmbH (наричано по-нататък „TKA“), ThyssenKrupp Fahrtreppen GmbH (наричано по-нататък „TKF“), ThyssenKrupp Elevator AG (наричано по-нататък „TKE“), ThyssenKrupp AG (наричано по-нататък „TKAG“), ThyssenKrupp Ascenseurs Luxembourg Sàrl (наричано по-нататък „TKAL“) и ThyssenKrupp Liften BV (наричано по-нататък „TKL“) (наричани по-нататък, заедно или поотделно, „ThyssenKrupp“) и

– Mitsubishi Elevator EURope BV (наричано по-нататък „MEE“).

3 UTC е световен лидер в областта на строителните системи и авиокосмическата промишленост. OEC е изцяло дъщерно дружество на UTC, установено е в САЩ и извършва дейност в сектора на ескалаторите и асансьорите чрез посредничеството на национални дъщерни дружества. Те са следните: в Белгия — Otis Белгия, в Германия — Otis Германия, в Люксембург — GTO и в Нидерландия — Otis Нидерландия. Към момента на приемане на обжалваното решение 75 % от капитала на GTO се притежава от Otis Белгия, а останалите 25 % — от GT (съображения 21—26 от обжалваното решение).

Административното производство

Разследването на Комисията

4 През лятото на 2003 г. Комисията получава информация, че вероятно съществува картел между четиримата основни европейски производители на асансьори и ескалатори с търговска дейност в Съюза, а именно Kone, Otis, Schindler и ThyssenKrupp (съображения 3 и 91 от обжалваното решение).

Белгия

5 В периода след 28 януари 2004 г. и през март 2004 г. на основание член 14, параграфи 2 и 3 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година, Първи регламент за прилагане на членове [81 ЕО] и [82 ЕО] (ОВ 13, 1962 г., стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3) Комисията извършва проверки, включително в помещенията на дъщерните дружества на Kone, Otis, Schindler и ThyssenKrupp в Белгия (съображения 92, 93, 95 и 97 от обжалваното решение).

6 Kone, Otis, ThyssenKrupp и Schindler последователно подават заявления по реда на Известието на Комисията относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ C 45, 2002 г., стр. 3) (наричано по-нататък „Известието относно сътрудничеството от 2002 г.“). Тези предприятия след това допълват заявленията си (съображения 94, 96, 98 и 103 от обжалваното решение).

7 На 29 юни 2004 г. на Kone е предоставено условно освобождаване от глоба съгласно точка 8, буква б) от това известие (съображение 99 от обжалваното решение).

8 Освен това между септември и декември 2004 г. на основание член 18 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 година относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 [ЕО] и 82 [ЕО] (ОВ L 1, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 167) Комисията изпраща искания за предоставяне на информация до предприятията, участвали в нарушението в Белгия, до редица клиенти в тази държава членка и до белгийското сдружение Agoria (съображения 101 и 102 от обжалваното решение).

Германия

9 След 28 януари 2004 г. и през март 2004 г. на основание член 14, параграф 3 от Регламент № 17 Комисията извършва проверки, включително в помещенията на дъщерните дружества на Otis и ThyssenKrupp в Германия (съображения 104 и 106 от обжалваното решение).

10 На 12 и 18 февруари 2004 г. Kone допълва с информация за Германия заявлението си с дата 2 февруари 2004 г., подадено за Белгия по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Между март 2004 г. и февруари 2005 г. Otis също допълва с информация за Германия подаденото си за Белгия заявление. На 25 ноември 2004 г. Schindler подава заявление по реда на посоченото известие, като заявлението съдържа информация за Германия и е допълнено между декември 2004 г. и февруари 2005 г. Последно, през декември 2005 г. също по реда на това известие ThyssenKrupp подава до Комисията заявление за Германия (съображения 105, 107, 112 и 114 от обжалваното решение).

11 Освен това между септември и ноември 2004 г. на основание член 18 от Регламент № 1/2003 Комисията изпраща искания за предоставяне на информация до предприятията, участвали в нарушението в Германия, до редица клиенти в тази държава членка и до сдруженията VDMA, VFA и VMA (съображения 110, 111 и 113 от обжалваното решение).

Люксембург

12 На 5 февруари 2004 г. Kone допълва с информация за Люксембург подаденото си за Белгия заявление с дата 2 февруари 2004 г. Otis и ThyssenKrupp представят устни заявления за Люксембург по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. По реда на същото известие заявление за Люксембург подава и Schindler (съображения 115, 118, 119 и 124 от обжалваното решение).

13 След 9 март 2004 г. на основание член 14, параграф 3 от Регламент № 17 Комисията извършва проверки, включително в помещенията на дъщерните дружества на Schindler и ThyssenKrupp в Люксембург (съображение 116 от обжалваното решение).

14 На 29 юни 2004 г. на Kone е предоставено условно освобождаване от глоба съгласно точка 8, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. във връзка с частта от заявлението му, която се отнася до Люксембург (съображение 120 от обжалваното решение).

15 През септември и октомври 2004 г. на основание член 18 от Регламент № 1/2003 Комисията изпраща искания за предоставяне на информация до предприятията, участвали в нарушението в Люксембург, до редица клиенти в тази държава членка и до Fédération luxembourgeoise des ascensoristes (Люксембургската федерация на асансьорните предприятия) (съображения 122 и 123 от обжалваното решение).

Нидерландия

16 През март 2004 г. Otis подава заявление за Нидерландия по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., което впоследствие е допълнено. През април 2004 г. ThyssenKrupp подава заявление по реда на това известие и впоследствие също неколкократно го допълва. Последно, на 19 юли 2004 г. Kone допълва с информация за Нидерландия подаденото си за Белгия заявление с дата 2 февруари 2004 г. (съображения 127, 129 и 130 от обжалваното решение).

17 На 27 юли 2004 г. на Otis е предоставено условно освобождаване от глоба съгласно точка 8, буква а) от посоченото известие (съображение 131 от обжалваното решение).

18 В периода след 28 април 2004 г. на основание член 14, параграф 3 от Регламент № 17 Комисията извършва проверки, включително в помещенията на дъщерните дружества на Kone, Schindler, ThyssenKrupp и MEE в Нидерландия, както и в помещенията на сдружението Boschduin (съображение 128 от обжалваното решение).

19 През септември 2004 г. на основание член 18 от Регламент № 1/2003 Комисията изпраща искания за предоставяне на информация до предприятията, участвали в нарушението в Нидерландия, до редица клиенти в тази държава членка и до сдруженията VLR и Boschduin (съображения 133 и 134 от обжалваното решение).

Изложение на възраженията

20 На 7 октомври 2005 г. Комисията приема изложение на възраженията, адресирано до дружествата, посочени в точка 2 по-горе. Всички адресати на изложението на възраженията представят писмени становища в отговор на твърденията на Комисията за нарушения (съображения 135 и 137 от обжалваното решение).

21 Изслушване не се провежда, тъй като нито един от адресатите на изложението на възраженията не представя искане в този смисъл (съображение 138 от обжалваното решение).

Обжалваното решение

22 На 21 февруари 2007 г. Комисията приема обжалваното решение, в което установява, че дружествата, до които е адресирано, са участвали в четири отделни сложни и продължени нарушения на член 81, параграф 1 ЕО в четири държави членки, като са си поделяли пазарите чрез споразумения и съгласувани действия за разпределянето на поръчките и договорите за продажба, монтаж, поддръжка и модернизация на асансьори и ескалатори (съображение 2 от обжалваното решение).

23 Що се отнася до адресатите на обжалваното решение, Комисията приема, че за нарушенията на член 81 ЕО, извършени от дъщерните дружества на съответните предприятия в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия, дружествата майки отговарят солидарно с дъщерните си дружества, тъй като са имали възможност да упражняват решаващо влияние върху търговската им политика през периода на нарушението и може да се презумира, че са използвали тази възможност (съображения 608, 615, 622, 627 и 634—641 от обжалваното решение). Комисията приема, че дружествата майки на МЕЕ не следва да отговарят солидарно за поведението на дъщерното им дружество, тъй като не е установено, че са упражнявали решаващо влияние върху поведението му (съображение 643 от обжалваното решение).

24 При изчисляването на размера на глобите в обжалваното решение Комисията прилага методологията, изложена в Насоките относно метода за определяне размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 [ВС] (ОВ C 9, 1998 г., стр. 3] Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 3, стр. 69, наричани по-нататък „Насоките от 1998 г.“). Освен това тя преценява дали и в каква степен съответните предприятия отговарят на условията, определени в Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

25 Комисията квалифицира нарушенията като „много сериозни“ поради характера им и поради факта че всяко от тях обхваща цялата територия на една държава членка (Белгия, Германия, Люксембург или Нидерландия), въпреки че действителното им отражение не може да се определи (съображение 671 от обжалваното решение).

26 За да отчете ефективния икономически капацитет на съответните предприятия да причинят значителни вреди за конкуренцията, Комисията групира тези предприятия в няколко категории за всяка страна в зависимост от оборота им на пазара на асансьорите и/или ескалаторите, включително — в съответните случаи — оборота им от услугите за поддръжка и модернизация (съображения 672 и 673 от обжалваното решение).

27 Що се отнася до картела в Белгия, Kone и Schindler са поставени в първата категория и за тях началният размер на глобата, определян в зависимост от тежестта на нарушението, е 40 000 000 EUR. Otis е поставено във втората категория с начален размер на глобата от 27 000 000 EUR. ThyssenKrupp е поставено в третата категория с начален размер на глобата от 16 500 000 EUR (съображения 674 и 675 от обжалваното решение). Началният размер на глобата на Otis е умножен с коефициент 1,7, а началният размер на глобата на ThyssenKrupp — с коефициент 2, за да се вземат предвид големината и цялостните им ресурси, поради което достига съответно 45 900 000 EUR и 33 000 000 EUR (съображения 690 и 691 от обжалваното решение). Тъй като нарушението е продължило седем години и осем месеца (от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.), Комисията увеличава със 75 % началния размер на глобата на съответните предприятия. По този начин основният размер на глобата е определен на 70 000 000 EUR за Kone, 80 325 000 EUR за Otis, 70 000 000 EUR за Schindler и 57 750 000 EUR за ThyssenKrupp (съображения 692 и 696 от обжалваното решение). Комисията приема, че ThyssenKrupp е действало в условията на повторност, и увеличава размера на глобата му с 50 % поради наличието на това отегчаващо обстоятелство (съображения 697, 698 и 708—710 от обжалваното решение). Не е установено нито едно смекчаващо обстоятелство в полза на съответните предприятия (съображения 733, 734, 749, 750 и 753—755 от обжалваното решение). На основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Kone изцяло е освободено от глоба. Глобата на Otis е намалена с 40 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от посоченото известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на ThyssenKrupp е намалена с 20 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от това известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на Schindler е намалена с 1 % поради неоспорване на фактите (съображения 760—777 от обжалваното решение).

28 Що се отнася до картела в Германия, Kone, Otis и ThyssenKrupp са поставени в първата категория с начален размер на глобата от 70 000 000 EUR. Schindler е поставено във втората категория с начален размер на глобата от 17 000 000 EUR (съображения 676—679 от обжалваното решение). Началният размер на глобата на Otis е умножен с коефициент 1,7, а началният размер на глобата на ThyssenKrupp — с коефициент 2, за да се вземат предвид големината и цялостните им ресурси, поради което достигат съответно 119 000 000 EUR и 140 000 000 EUR (съображения 690 и 691 от обжалваното решение). Тъй като извършеното от Kone, Otis и ThyssenKrupp нарушение е продължило осем години и четири месеца (от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г.), Комисията увеличава с 80 % началния размер на глобата на тези предприятия. Тъй като извършеното от Schindler нарушение е продължило пет години и четири месеца (от 1 август 1995 г. до 6 декември 2000 г.), Комисията увеличава с 50 % началния размер на глобата на това предприятие. По този начин основният размер на глобата е определен на 126 000 000 EUR за Kone, 214 200 000 EUR за Otis, 25 500 000 EUR за Schindler и 252 000 000 EUR за ThyssenKrupp (съображения 693 и 696 от обжалваното решение). Комисията приема, че ThyssenKrupp е действало в условията на повторност, и увеличава глобата му с 50 % поради наличието на това отегчаващо обстоятелство (съображения 697—707 от обжалваното решение). Не е установено нито едно смекчаващо обстоятелство в полза на съответните предприятия (съображения 727—729, 735, 736, 742—744, 749, 750 и 753—755 от обжалваното решение). Глобата на Kone е намалена с 50 % — максимално допустимото намаление по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на Otis е намалена с 25 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от посоченото известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на Schindler е намалена с 15 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, трето тире от това известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на ThyssenKrupp е намалена с 1 % поради неоспорване на фактите (съображения 778—813 от обжалваното решение).

29 Що се отнася до картела в Люксембург, Otis и Schindler са поставени в първата категория с начален размер на глобата от 10 000 000 EUR. Kone и ThyssenKrupp са поставени във втората категория с начален размер на глобата от 2 500 000 EUR (съображения 680—683 от обжалваното

решение). Началният размер на глобата на Otis е умножен с коефициент 1,7, а началният размер на глобата на ThyssenKrupp — с коефициент 2, за да се вземат предвид големината и цялостните им ресурси, поради което достигат съответно 17 000 000 EUR и 5 000 000 EUR (съображения 690 и 691 от обжалваното решение). Тъй като нарушението е продължило осем години и три месеца (от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г.), Комисията увеличава с 80 % началния размер на глобата на съответните предприятия. По този начин основният размер на глобата е определен на 4 500 000 EUR за Kone, 30 600 000 EUR за Otis, 18 000 000 EUR за Schindler и 9 000 000 EUR за ThyssenKrupp (съображения 694 и 696 от обжалваното решение). Комисията приема, че ThyssenKrupp е действало в условията на повторност, и увеличава размера на глобата му с 50 % поради наличието на това отегчаващо обстоятелство (съображения 697, 698 и 711—714 от обжалваното решение). Не е установено нито едно смекчаващо обстоятелство в полза на съответните предприятия (съображения 730, 749, 750 и 753—755 от обжалваното решение). На основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Kone изцяло е освободено от глоба. Глобата на Otis е намалена с 40 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от посоченото известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Единственото намаление на глобите на Schindler и ThyssenKrupp е намалението с 1 % поради неоспорване на фактите (съображения 814—835 от обжалваното решение).

30 Що се отнася до картела в Нидерландия, Kone е поставено в първата категория с начален размер на глобата от 55 000 000 EUR. Otis е поставено във втората категория с начален размер на глобата от 41 000 000 EUR. Schindler е поставено в третата категория с начален размер на глобата от 24 500 000 EUR. ThyssenKrupp и MEE са поставени в четвъртата категория с начален размер на глобата от 8 500 000 EUR (съображения 684 и 685 от обжалваното решение). Началният размер на глобата на Otis е умножен с коефициент 1,7, а началният размер на глобата на ThyssenKrupp — с коефициент 2, за да се вземат предвид големината и цялостните им ресурси, поради което достигат съответно 69 700 000 EUR и 17 000 000 EUR (съображения 690 и 691 от обжалваното решение). Тъй като извършеното от Otis и ThyssenKrupp нарушение е продължило пет години и десет месеца (от 15 април 1998 г. до 5 март 2004 г.), Комисията увеличава с 55 % началния размер на глобата за тези предприятия. Тъй като извършеното от Kone и Schindler нарушение е продължило четири години и девет месеца (от 1 юни 1999 г. до 5 март 2004 г.), Комисията увеличава с 45 % началния размер на глобата за тези предприятия. Тъй като извършеното от MEE нарушение е продължило четири години и един месец (от 11 януари 2000 г. до 5 март 2004 г.), Комисията увеличава с 40 % началния размер на глобата за това предприятие. По този начин основният размер на глобата е определен на 79 750 000 EUR за Kone, 108 035 000 EUR за Otis, 35 525 000 EUR за Schindler, 26 350 000 EUR за ThyssenKrupp и 11 900 000 EUR за MEE (съображения 695 и 696 от обжалваното решение). Комисията приема, че ThyssenKrupp е действало в условията на повторност, и увеличава размера на глобата му с 50 % поради наличието на това отегчаващо обстоятелство (съображения 697, 698 и 715—720 от обжалваното решение). Не е установено нито едно смекчаващо обстоятелство в полза на съответните предприятия (съображения 724—726, 731, 732, 737, 739—741, 745—748 и 751—755 от обжалваното решение). На основание на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Otis изцяло е освободено от глоба. Глобата на ThyssenKrupp е намалена с 40 % в диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от посоченото известие и с още 1 % поради неоспорване на фактите. Глобата на Schindler и MEE е намалена с 1 % поради неоспорване на фактите (съображения 836—855 от обжалваното решение).

31 Разпоредителната част на обжалваното решение гласи:

„Член 1

1. В Белгия следните предприятия са нарушили член 81 [ЕО], като през посочените периоди чрез споразумения и съгласувани практики на национално равнище в сектора на асансьорите и ескалаторите редовно и колективно са се договаряли за подялба на пазарите, за разпределяне

на обществените и частните поръчки и на други договори в съответствие с предварително уговорените дялове при продажбата и монтажа и за отказ от конкуренция при сключването на договори за поддръжка и модернизация:

– Kone: [KC] и [Kone Белгия]: от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.;

– Otis: [UTC], [OEC] и [Otis Белгия]: от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.;

– Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Белгия]: от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.; и

– ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE] и [TKLA]: от 9 май 1996 г. до 29 януари 2004 г.

2. В Германия следните предприятия са нарушили член 81 [ЕО], като през посочените периоди чрез споразумения и съгласувани практики на национално равнище в сектора на асансьорите и ескалаторите редовно и колективно са се договаряли за подялба на пазарите, за разпределяне на обществените и частните поръчки и на други договори в съответствие с предварително уговорените дялове при продажбата и монтажа:

– Kone: [KC] и [Kone Германия]: от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г.;

– Otis: [UTC], [OEC] и [Otis Германия]: от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г.;

– Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Германия]: от 1 август 1995 г. до 6 декември 2000 г.; и

– ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE], [TKA] и [TKF]: от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г.

3. В Люксембург следните предприятия са нарушили член 81 [ЕО], като през посочените периоди чрез споразумения и съгласувани практики на национално равнище в сектора на асансьорите и ескалаторите редовно и колективно са се договаряли за подялба на пазарите, за разпределяне на обществените и частните поръчки и на други договори в съответствие с предварително уговорените дялове при продажбата и монтажа и за отказ от конкуренция при сключването на договори за поддръжка и модернизация:

– Kone: [KC] и [Kone Люксембург]: от 7 декември 1995 г. до 29 януари 2004 г.;

– Otis: [UTC], [OEC], [Otis Белгия], [GTO] и [GT]: от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г.;

– Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Люксембург]: от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г.; и

– ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE] и [TKAL]: от 7 декември 1995 г. до 9 март 2004 г.

4. В Нидерландия следните предприятия са нарушили член 81 [ЕО], като през посочените периоди чрез споразумения и съгласувани практики на национално равнище в сектора на асансьорите и ескалаторите редовно и колективно са се договаряли за подялба на пазарите, за разпределяне на обществените и частните поръчки и на други договори в съответствие с предварително уговорените дялове при продажбата и монтажа и за отказ от конкуренция при сключването на договори за поддръжка и модернизация:

– Kone: [KC] и [Kone Нидерландия]: от 1 юни 1999 г. до 5 март 2004 г.;

– Otis: [UTC], [OEC] и [Otis Нидерландия]: от 15 април 1998 г. до 5 март 2004 г.;

– Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Нидерландия]: от 1 юни 1999 г. до 5 март 2004 г.;

– ThyssenKrupp: [TKAG] и [TKL]: от 15 април 1998 г. до 5 март 2004 г. и

– [MEE]: от 11 януари 2000 г. до 5 март 2004 г.

Член 2

1. За нарушенията в Белгия, посочени в член 1, параграф 1, се налагат следните глоби:

– Kone: [KC] и [Kone Белгия], солидарно: 0 EUR,

– Otis: [UTC], [OEC] и [Otis Белгия], солидарно: 47 713 050 EUR,

– Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Белгия], солидарно: 69 300 000 EUR, и

– ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE] и [TKLA], солидарно: 68 607 000 EUR.

2. За нарушенията в Германия, посочени в член 1, параграф 2, се налагат следните глоби:

– Kone: [KC] и [Kone Германия], солидарно: 62 370 000 EUR,

– Otis: [UTC], [OEC] и [Otis Германия], солидарно: 159 043 500 EUR,

– Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Германия], солидарно: 21 458 250 EUR, и

– ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE], [TKA] и [TKF], солидарно: 374 220 000 EUR.

3. За нарушенията в Люксембург, посочени в член 1, параграф 3, се налагат следните глоби:

– Kone: [KC] и [Kone Люксембург], солидарно: 0 EUR,

– Otis: [UTC], [OEC], [Otis Белгия], [GTO] и [GT], солидарно: 18 176 400 EUR,

– Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Люксембург], солидарно: 17 820 000 EUR, и

– ThyssenKrupp: [TKAG], [TKE] и [TKAL], солидарно: 13 365 000 EUR.

4. За нарушенията в Нидерландия, посочени в член 1, параграф 4, се налагат следните глоби:

– Kone: [KC] и [Kone Нидерландия], солидарно: 79 750 000 EUR,

– Otis: [UTC], [OEC] и [Otis Нидерландия], солидарно: 0 EUR,

– Schindler: Schindler Holding [...] и [Schindler Нидерландия], солидарно: 35 169 750 EUR,

– ThyssenKrupp: [TKAG] и [TKL], солидарно: 23 477 850 EUR, и

– [MEE]: 1 841 400 EUR.

[...]“.

Производство и искания на страните

32 Жалбоподателите GTO, GT, Otis Белгия, Otis Германия, Otis Нидерландия, OEC и UTC са подали настоящите жалби в секретариата на Общия съд, съответно на 4 май 2007 г. по дела T-141/07 и T-142/07 и на 7 май 2007 г. по дела T-145/07 и T-146/07.

33 Въз основа на доклада на съдията докладчик Общият съд (осми състав) открива устната фаза на производството по настоящите дела и в рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 64 от Процедурния правилник, поставя на страните писмени въпроси и ги приканва да представят определени документи. Страните отговарят на въпросите и представят документите в определения срок.

34 След искане на Комисията, направено на 18 август 2009 г. по дело T-145/07, Общият съд в рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 64 от Процедурния правилник, изисква и от Комисията да отговори на някои въпроси и да представи документи. Комисията отговаря на въпросите и представя документите в определения срок.

35 По дела T-141/07, T-145/07 и T-146/07 устните състезания и отговорите на страните на поставените от Общия съд устни въпроси са изслушани в съдебните заседания на 1, 6 и 7 октомври 2009 г.

36 На съдебното заседание от 1 октомври 2009 г. не се явява представител на жалбоподателя по дело T-142/07. Въпреки това по време на посоченото заседание Комисията отговаря на въпросите на Общия съд.

37 По искане на Общия съд жалбоподателят по дело T-141/07 представя на 12 октомври 2009 г. писмо, уточняващо данните по преписката, за които в съдебното заседание същият е направил искане да бъдат заличени от публичните документи на Общия съд. С писмо от 12 ноември 2009 г. Комисията изразява становище по посоченото писмо. С това приключва устната фаза на производството.

38 С писмо от 12 октомври 2009 г. жалбоподателят по дело T-142/07 уведомява Общия съд, че не възразява срещу съединяването на посоченото дело с дела T-141/07, T-145/07 и T-146/07 за целите на съдебното решение. С това приключва устната фаза на производството по дело T-142/07.

39 По искане на Общия съд жалбоподателите по дела T-145/07 и T-146/07 представят на 15 октомври 2009 г. писмо, уточняващо данните по преписката, за които в съдебното заседание тези жалбоподатели са направили искане да бъдат заличени от публичните документи на Общия съд. С това приключва устната фаза на производството по тези дела.

40 След като в съдебното заседание изслушва по този въпрос жалбоподателите по дела T-141/07, T-145/07 и T-146/07 и след като взема предвид писменото становище на жалбоподателя по дело T-142/07, Общият съд съединява на основание член 50 от Процедурния правилник настоящите дела за целите на съдебното решение.

41 Жалбоподателят по дело T-141/07 моли Общия съд:

– да отмени обжалваното решение в частта, която се отнася до него,

– при условията на евентуалност да отмени или намали размера на глобата, наложена му с обжалваното решение,

– да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

42 Жалбоподателят по дело T-142/07 моли Общия съд:

– да отмени обжалваното решение в частта, която се отнася до него,

– при условията на евентуалност да отмени или намали размера на глобата, наложена му с обжалваното решение,

– да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

43 Жалбоподателите по дело T-145/07 молят Общия съд:

– да отмени или да намали значително глобите, които са им наложени с обжалваното решение,

– да осъди Комисията да заплати съдебните разноски,

– да предприеме всички други мерки, които счита за подходящи.

44 Жалбоподателят по дело T-146/07 моли Общия съд:

– да отмени или да намали значително глобите, които са му наложени с обжалваното решение,

– да осъди Комисията да заплати съдебните разноски,

– да предприеме всички други мерки, които счита за подходящи.

45 По всяко дело Комисията моли Общия съд:

– да отхвърли жалбите,

– да осъди жалбоподателите да заплатят съдебните разноски.

От правна страна

46 В началото следва да се отбележи, че жалбите по дела T-141/07 и T-142/07 са с двоен предмет, а именно главно искане за отмяна на обжалваното решение и евентуално искане за отмяна или намаляване на размера на глобите. За сметка на това жалбите по дела T-145/07 и T-146/07 имат за предмет само отмяна или намаляване на размера на глобите.

47 Приканен от Общия съд в хода на съдебното заседание да уточни обхвата на доводите си, жалбоподателят по дело T-141/07 заявява по същество, че само правното основание, изведено от нарушение на принципа на равно третиране при подвеждането на дружествата майки под отговорност за поведението на GTO, би могло да доведе до отмяна на обжалваното решение в неговата цялост.

48 Жалбоподателите по дела T-141/07, T-142/07, T-145/07 и T-146/07 посочват общо осем правни основания. Първото правно основание е изведено от нарушение на принципите, уреждащи носенето на отговорност за нарушения на член 81 ЕО, на презумпцията за невиновност, на принципа на личната отговорност, на принципа на равно третиране, на правото на защита и на член 253 ЕО поради подвеждането под отговорност на дружествата майки за нарушенията, извършени от съответните им дъщерни дружества. Второто правно основание е изведено от нарушаване на Насоките от 1998 г., на принципите на пропорционалност и равно третиране, на правото на защита и на член 253 ЕО при определянето на началния размер на глобите с оглед на тежестта на нарушението. Третото правно основание, посочено само от жалбоподателите по

дело T-145/07, е изведено от нарушение на Насоките от 1998 г. и на принципа на пропорционалност при определянето на началния размер на глобата с оглед на продължителността на нарушението в Германия. Четвъртото правно основание, посочено от жалбоподателите по дела T-145/07 и T-146/07, е изведено от нарушение на Насоките от 1998 г. и на принципа на пропорционалност при прилагането на груповия коефициент за постигането на възпиращ ефект при определянето на началния размер на глобите. Петото правно основание, посочено от жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07, е изведено от нарушение на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., на член 253 ЕО, на принципите на защита на оправданите правни очаквания, на пропорционалност, на справедливост и на равно третиране и на правото на защита при преценката на оказаното от тях сътрудничество. Шестото правно основание, посочено от жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07, е изведено от нарушение на принципите на защита на оправданите правни очаквания и на пропорционалност при определяне на размера на намалението на глобите поради оказаното сътрудничество извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Седмото правно основание, посочено от жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07, е изведено от нарушение на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003. Накрая, осмото правно основание, посочено от жалбоподателите по дело T-141/07, е изведено от нарушение на принципа на пропорционалност при изчисляването на окончателния размер на глобите.

По правното основание, изведено от нарушение на принципите, уреждащи носенето на отговорност за нарушения на член 81 ЕО, на презумпцията за невиновност, на принципа на личната отговорност, на принципа на равно третиране, на правото на защита и на член 253 ЕО поради подвеждането под отговорност на дружествата майки за нарушенията, извършени от дъщерните им дружества

Предварителни бележки

49 В рамките на това правно основание жалбоподателите по дела T-141/07, T-142/07, T-145/07 и T-146/07 оспорват отговорността на UTC, OEC, Otis Белгия и GT за антиконкурентното поведение на съответните им дъщерни дружества в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия.

50 Въпреки че жалбоподателите по дела T-145/07 и T-146/07 изтъкват настоящото правно основание само в рамките на искането си за отмяна или намаляване на размера на глобите, следва да се приеме, че с това правно основание посочените жалбоподатели целят, подобно на жалбоподателите по дела T-141/07 и T-142/07, не само отмяната или намаляването на размера на наложените глоби, но и отмяната на член 1 от обжалваното решение, доколкото в него Комисията неправилно подвела под отговорност съответните дружества майки.

51 Поради това настоящото правно основание се отнася, от една страна, до законосъобразността на констатацията, че посочените в член 1 от обжалваното решение дружества майки са извършили нарушение, и от друга страна, до законосъобразността на глобите, наложени на тези дружества с член 2 от това решение.

52 Що се отнася до солидарната отговорност на дружеството майка за поведението на дъщерното му дружество, следва да се напомни, че макар дъщерното дружество да е отделен правен субект, това не е достатъчно, за да се изключи възможността дружеството майка да носи отговорност за поведението му (Решение на Съда от 14 юли 1972 г. по дело Imperial Chemical Industries/Комисия, 48/69, Recueil, стр. 619, точка 132).

53 Всъщност конкурентното право на Съюза се отнася до дейността на предприятията и понятието за предприятие обхваща всеки субект, който извършва икономическа дейност, независимо от правния статут и начина му на финансиране (вж. Решение на Съда от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, C-97/08 P, Сборник, стр. I-8237, точка 54 и цитираната съдебна практика).

54 Съдилищата на Съюза също така са пояснили, че в този контекст понятието за предприятие трябва да бъде схващано като обозначаващо една стопанска единица, макар от юридическа гледна точка тази стопанска единица да е съставена от няколко физически или юридически лица (вж. Решение на Съда от 12 юли 1984 г. по дело Hydrotherm Gerätebau, 170/83, Recueil, стр. 2999, точка 11 и Решение на Съда по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 53 по-горе, точка 55 и цитираната съдебна практика, Решение на Общия съд от 29 юни 2000 г. по дело DSG/Комисия, T-234/95, Recueil, стр. II-2603, точка 124). В този смисъл е подчертано, че за целите на прилагането на правилата на конкуренцията формалното разграничение между две дружества в резултат от отделната им правосубектност няма определящо значение — важното е дали пазарното им поведение е единно или не. Следователно може да е необходимо да се определи дали две дружества с отделна правосубектност образуват или принадлежат към едно и също предприятие или един и същ стопански субект с единно пазарно поведение (Решение по дело Imperial Chemical Industries/Комисия, точка 52 по-горе, точка 140 и Решение на Общия съд от 15 септември 2005 г. по дело DaimlerChrysler/Комисия, T-325/01, Recueil, стр. II-3319, точка 85).

55 Когато подобен стопански субект нарушава правилата на конкуренцията, съгласно принципа на личната отговорност същият следва да отговаря за това нарушение (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 53 по-горе, точка 56 и цитираната съдебна практика).

56 В този смисъл дружеството майка може да носи отговорност за поведението на дъщерното дружество в частност когато, макар да притежава отделна правосубектност, това дъщерно дружество не определя самостоятелно пазарното си поведение, а по същество изпълнява указанията, които му дава дружеството майка, по-конкретно с оглед на икономическите, организационните и юридическите връзки между тези два правни субекта (вж. Решение на Съда от 16 ноември 2000 г. по дело Metsä-Serla и др./Комисия, C-294/98 P, Recueil, стр. I-10065, точка 27, Решение на Съда от 28 юни 2005 г. по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P—C-208/02 P и C-213/02 P, Recueil, стр. I-5425, точка 117 и Решение на Съда по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 53 по-горе, точка 58 и цитираната съдебна практика).

57 Всъщност в подобна ситуация дружеството майка и неговото дъщерно дружество са част от една и съща стопанска единица и следователно са едно-единствено предприятие по смисъла на съдебната практика, спомената в точка 54 по-горе. Така обстоятелството, че дружество майка и неговото дъщерно дружество представляват едно-единствено предприятие по смисъла на член 81 ЕО, позволява на Комисията да адресира до дружеството майка решение за налагане на глоби, без да се изисква да е доказано личното участие на последното в нарушението (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 53 по-горе, точка 59).

58 В това отношение следва да се уточни, че не е достатъчно Комисията да констатира, че едно предприятие може да упражнява решаващо влияние върху друго, а трябва да провери дали такова влияние действително е било упражнено. По принцип Комисията трябва да докаже подобно решаващо влияние въз основа на съвкупност от фактически обстоятелства, в частност евентуалното право на едното от тези предприятия да управлява другото (вж. в този смисъл Решение на Съда от 2 октомври 2003 г. по дело Aristrain/Комисия, C-196/99 P, Recueil, стр. I-11005, точки 96—99 и Решение на Съда по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 56 по-горе, точки 118—122, Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Avebe/Комисия, T-314/01, Recueil, стр. II-3085, точка 136).

59 В особения случай, когато дружество майка притежава 100 % от капитала на своето дъщерно дружество, извършило нарушение на правилата на Съюза в областта на конкуренцията, дружеството майка може да упражнява решаващо влияние върху поведението на дъщерното дружество, и наред с това съществува оборима презумпция, че посоченото дружество майка действително упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 53 по-горе, точка 60 и цитираната съдебна практика).

60 При тези обстоятелства е достатъчно Комисията да докаже, че целият капитал на дадено дъщерно дружество е собственост на неговото дружество майка, за да презумира, че последното упражнява решаващо влияние върху търговската политика на дъщерното дружество. След това Комисията ще може да приеме, че дружеството майка трябва да носи солидарна отговорност за заплащането на наложената на неговото дъщерно дружество глоба, освен ако това дружество майка, в чиято тежест е да обори тази презумпция, не представи достатъчно доказателства, въз основа на които да се установи, че неговото дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара (вж. Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 53 по-горе, точка 61 и цитираната съдебна практика).

61 Освен това, макар наистина в точки 28 и 29 от Решение от 16 ноември 2000 г. по дело Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия (C-286/98 P, Recueil, стр. I-9925) Съдът да посочва не само притежаването на 100 % от капитала на дъщерното дружество, но и други обстоятелства, като неоспорването на факта на упражняването на влияние от страна на дружеството майка върху търговската политика на дъщерното дружество и общото представителство на двете дружества в хода на административното производство, все пак тези обстоятелства са били посочени с единствената цел да се изложат всички факти, на които Общият съд основава съображенията си, а не с цел да се въведе условие за прилагане на споменатата в точка 59 по-горе презумпция, а именно условие за представянето на допълнителни доказателства за действителното упражняване на влияние от страна на дружеството майка (Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 53 по-горе, точка 62).

62 Въпросът за отговорността на съответните дружества майки за нарушенията, извършени от Otis Германия, Otis Белгия, Otis Нидерландия и GTO, следва да се разгледа предвид напомнените по-горе принципи. В това отношение следва последователно да се прецени, от една страна, подвеждането на UTC и OEC под отговорност за нарушенията, извършени в Белгия, Германия и Нидерландия от Otis Белгия, Otis Германия и Otis Нидерландия (наричани по-нататък общо „дъщерните дружества Otis“) (съображения 615—621 от обжалваното решение), и от друга страна, подвеждането на UTC, OEC, Otis Белгия и GT под отговорност за нарушенията, извършени от GTO в Люксембург (съображения 622—626 от обжалваното решение).

Относно подвеждането на UTC и OEC под отговорност за нарушенията, извършени от дъщерните дружества Otis

63 В съображение 615 от обжалваното решение Комисията обяснява, че „[м]акар [дъщерните дружества Otis] да са правни субекти, които са участвали пряко в картелите, техният собственик OEC и неговият единствен собственик и крайно дружество майка UTC са били в състояние да упражняват решаващо влияние върху търговската политика на всяко от дъщерните дружества в периода на нарушението и може да се презумира, че те действително са упражнили такова влияние“.

64 В съображения 616—618 от обжалваното решение Комисията приема, че доводът, съгласно който дъщерните дружества Otis са вземали търговските си решения самостоятелно и без никакви указания от страна на OEC, доводът, съгласно който текущите дейности, включително

решенията дали да се отправи оферта [*поверително*] [1], не са били предмет на одобрение от OEC, и доводът, изведен от [*поверително*], са „недостатъчн[и], за да оборят презумпцията, че [дъщерните дружества Otis] не определят самостоятелно поведението си на пазара“. Що се отнася до последния довод, в съображение 618 от обжалваното решение Комисията добавя, от една страна, че [*поверително*], и от друга страна, че [*поверително*].

65 Освен това в съображение 619 от обжалваното решение Комисията отбелязва, че „[в] отговорите си на изложението на възраженията OEC, UTC и съответните им дъщерни дружества [не са ѝ предоставили] никаква информация за дружествените отношения помежду им, йерархичната структура и отчетните задължения, с която да оборят презумпцията, че OEC и UTC са упражнявали решаващо влияние върху своите дъщерни дружества, като са ги възпрепятствали да определят самостоятелно поведението си на пазара“.

66 Накрая, в съображение 620 от обжалваното решение Комисията отбелязва, че противно на това, което поддържа OEC, същото „отговаря солидарно за различните нарушения на член 81 [ЕО] не поради „практически или политически“ причини, а само поради факта че OEC и UTC са част от една стопанска единица, която е извършила много сериозни нарушения на конкурентното право [на Съюза] […]“.

67 Във връзка с първата част от настоящото правно основание жалбоподателите по дела T-145/07 и T-146/07 изтъкват, че предвид личния характер на отговорността за нарушения на правото на конкуренцията, само в два случая дружеството майка може да носи отговорност за поведението на своето дъщерно дружество, а именно, от една страна, когато дъщерното дружество не е определяло самостоятелно търговската си политика, а е изпълнявало изцяло указанията, получени от дружеството майка — обстоятелство, което трябва да бъде доказано от Комисията, — и от друга страна, когато дружеството майка е знаело за неправомерното поведение на дъщерното дружество и не го е прекратило, въпреки че е можело да го направи. В обжалваното решение обаче нямало никакви доказателства в този смисъл.

68 Така, не било възможно отговорността на дружеството майка да се обосновава с възможността му за влияние по смисъла на Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета от 20 януари 2004 година относно контрола върху концентрациите между предприятия (ОВ L 24, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 201). Становището на Комисията означавало, че никое дружество майка не би могло да обори приложената презумпция, защото освен при изключителни обстоятелства няма как едно дружество, което притежава изцяло акциите на друго дружество, да не може да упражнява влияние върху него. Жалбоподателят по дело T-146/07 твърди освен това, че тезата на Комисията противоречи на презумпцията за невиновност, гарантирана с член 6 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), и на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, който оправомощава Комисията да налага глоби само ако нарушението е извършено умишлено или поради небрежност.

69 В това отношение първо трябва да се отбележи, че доводите на жалбоподателите произтичат от погрешно тълкуване на съдебната практика, припомнена в точки 52—61 по-горе. Съгласно тази практика Комисията не би могла да подведе едно дружество под отговорност за антиконкурентното поведение на друго дружество, като се основава единствено на възможността му да упражнява влияние по смисъла на Регламент № 139/2004, без да провери дали такова влияние действително е било упражнено. Напротив, по принцип Комисията трябва да докаже подобно решаващо влияние въз основа на множество фактически обстоятелства, от които в частност евентуалното право на едното от тези предприятия да управлява другото. Съгласно тази съдебна практика обаче, когато едно дружество майка изцяло контролира

1 Заличени поверителни данни.

дъщерно дружество, което е възприело противоправно поведение, съществува оборима презумпция, че посоченото дружество майка упражнява решаващо влияние върху поведението на своето дъщерно дружество и следователно е достатъчно Комисията да докаже, че капиталът на дъщерното дружество се притежава изцяло от дружеството майка. Така Съдът е приел, че върху дружеството майка пада тежестта да обори тази презумпция, като представи достатъчно доказателства, че неговото дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара (Решение по дело Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия, точка 61 по-горе, точка 29 и Решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 53 по-горе, точка 61).

70 В случая е безспорно, че в периода на нарушенията UTC е притежавало пряко 100 % от капитала на OEC и непряко, чрез OEC, 100 % от капитала на Otis Белгия, Otis Германия и Otis Нидерландия. Поради това Комисията правилно презумира, че в периода на нарушенията UTC е упражнявало решаващо влияние върху търговската политика на последните. Следователно жалбоподателите по дела T-145/07 и T-146/07 не биха могли да поддържат, че когато дъщерните дружества са изцяло притежавани от дружеството майка, Комисията трябва да докаже, че дъщерното дружество не е определяло самостоятелно търговската си политика и че дружеството майка е знаело за неправомерното поведение на дъщерното дружество и не го е прекратило, въпреки че е можело да направи това.

71 Второ, що се отнася до твърдяното нарушение на презумпцията за невиновност, следва да се напомни, че тази презумпция, която следва по-специално от член 6, параграф 2 от ЕКПЧ, е част от основните права, които съгласно практиката на Съда, потвърдена в член 6, параграф 2 ЕС и член 48 от Хартата на основните права на Европейския съюз, прогласена на 7 декември 2000 г. в Ница (ОВ C 364, стр. 1), са признати в правния ред на Съюза. Предвид характера на разглежданите нарушения и вида и тежестта на предвидените за тях санкции, презумпцията за невиновност се прилага и в производствата във връзка с нарушения на приложимите за предприятията правила за конкуренция, когато тези производства могат да приключат с решение за налагане на глоби или периодични имуществени санкции (вж. Решение на Общия съд от 5 април 2006 г. по дело Degussa/Комисия, T-279/02, Recueil, стр. II-897, точка 115 и цитираната съдебна практика).

72 Съобразно презумпцията за невиновност всяко обвинено лице се счита за невинно до доказване на вината му в съответствие със закона (Решение на Общия съд от 6 октомври 2005 г. по дело Sumitomo Chemical и Sumika Fine Chemicals/Комисия, T-22/02 и T-23/02, Recueil, стр. II-4065, точка 106).

73 Що се отнася до това дали правило за реализиране на отговорността за определено нарушение като правилото, изведено в съдебната практика, цитирана в точка 59 по-горе, е съвместимо с член 6, параграф 2 от ЕКПЧ, следва да се подчертае, че Европейският съд по правата на човека (наричан по-нататък „ЕСПЧ“) приема, че тази разпоредба допуска фактическите и законовите презумпции, които се срещат в наказателноправните системи, но изисква те да бъдат поставени в разумни граници при съобразяване с тежестта на евентуалните последици и при спазване на правото на защита (вж. ЕСПЧ, Решение по дело Salabiaku с/у Франция от 7 октомври 1988 г., серия A № 141-A, § 28; в този смисъл вж. също ЕСПЧ, Решение по дело Grayson и Barnham с/у Обединено кралство от 23 септември 2008 г., *Recueil des arrêts et décisions*, 2008 г., § 40). В този смисъл презумпцията за невиновност не е нарушена, когато в производствата в областта на конкуренцията определени заключения се извеждат въз основа на емпирични правила с оглед на обичайния ход на събитията, стига съответните предприятия да имат възможност да оборят тези заключения (вж. по аналогия заключението на генералния адвокат Kokott по Решение на Съда от 4 юни 2009 г. по дело T-Mobile Нидерландия и др., C-8/08, Сборник, стр. I-4529 и I-4533, точка 93).

74 В случая обаче Комисията най-напред установява в обжалваното решение, без да се основава на никаква фактическа или законова презумпция, че дъщерните дружества Otis са извършили нарушения на член 81 ЕО в Белгия, Германия и Нидерландия.

75 Като се има предвид фактът, че член 81 ЕО се отнася до поведението на предприятията, Комисията след това проверява дали извършилият тези нарушения стопански субект включва и дружествата майки на дъщерните дружества Otis. Тя установява, че OEC и UTC са упражнявали решаващо влияние върху поведението на дъщерните си дружества, като се основава на презумпцията за отговорност, която следва от цитираната в точка 59 по-горе съдебна практика. Накрая, правото на защита на тези дружества майки, адресати на изложението на възраженията, е било спазено и те са имали възможност да оборят презумпцията, като докажат самостоятелността на дъщерните дружества Otis. В съображение 621 от обжалваното решение обаче Комисията установява, че презумпцията не е оборена.

76 Оплакването за нарушение на презумпцията за невиновност трябва да се отхвърли, тъй като изложената в точка 59 по-горе презумпция е оборима, отнася се само до отговорността на дружеството майка за вече констатирано нарушение на дъщерното му дружество и освен това е приложена в съобразено с правото на защита производство.

77 Трето, жалбоподателите по дела T-145/07 и T-146/07 нямат основание да твърдят и че в случая е нарушен принципът на личната отговорност. Съгласно този принцип, който се прилага във всяко административно производство, което може да приключи с решение за налагане на санкции съгласно правилата на Съюза в областта на конкуренцията, предприятието трябва да бъде санкционирано само за деяния, за които лично отговаря (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 13 декември 2001 г. по дело Krupp Thyssen Stainless и Acciai speciali Terni/Комисия, T-45/98 и T-47/98, Recueil, стр. II-3757, точка 63). Този принцип обаче трябва да се съвмести с понятието за предприятие. Всъщност не свързаното с нарушението отношение на подбудителство между дружеството майка и неговото дъщерно дружество, нито — на по-силно основание — участието на първото в споменатото нарушение, а фактът, че те представляват едно предприятие по смисъла на член 81 ЕО, позволява на Комисията да адресира решението за налагане на глоби до дружеството майка на групата (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 30 септември 2003 г. по дело Michelin/Комисия, T-203/01, Recueil, стр. II-4071, точка 290). В този смисъл трябва да се констатира, че UTC и OEC са лично санкционирани за нарушенията, за които се приема, че самите те са извършили предвид тясната икономическа и юридическа обвързаност с дъщерните дружества Otis (вж. в този смисъл Решение по дело Metsä-Serla и др./Комисия, точка 56 по-горе, точка 34). От това следва, че принципът за личната отговорност не е нарушен.

78 Следователно се налага изводът, че Комисията правилно се основава на презумпцията, че в периода на нарушението OEC и UTC са упражнявали решаващо влияние върху търговската политика на дъщерните дружества Otis (съображение 615 от обжалваното решение).

79 В рамките на втората част на настоящото правно основание жалбоподателите по дела T-145/07 и T-146/07 поддържат, че дори притежанието на 100 % от капитала на едно дружество да е достатъчно основание, за да се приложи презумпцията за отговорност на дружеството майка, те са представили достатъчно доказателства, годни да оборят тази презумпция, противно на твърдението в съображение 619 от обжалваното решение. Ето защо следва да се провери дали е правилно твърдението на Комисията в съображение 621 от обжалваното решение, че UTC и OEC не са оборили презумпцията за отговорност за нарушенията, извършени от дъщерните дружества Otis.

80 На първо място, следва да се отхвърлят доводите на UTC, изведени от недостатъчното мотивиране на обжалваното решение в частта, в която Комисията заключава, че посоченото дружество не е оборило презумпцията за отговорност. Съгласно постоянната съдебна практика

изискваните от член 253 ЕО мотиви трябва по ясен и недвусмислен начин да покажат съображенията на органа на Съюза, издал спорния акт, така че да позволят на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за приетата мярка, а на компетентната юрисдикция — да упражни своя контрол (Решение на Съда от 2 април 1998 г. по дело Комисия/Sytraval и Brink's France, C-367/95 P, Recueil, стр. I-1719, точка 63, Решение на Съда от 30 септември 2003 г. по дело Германия/Комисия, C-301/96, Recueil, стр. I-9919, точка 87 и Решение по дело Avebe/Комисия, точка 58 по-горе, точка 41). В случая обаче в съображения 616—620 от обжалваното решение (вж. точки 64—66 по-горе) Комисията ясно излага причините, поради които счита, че UTC не е оборило посочената презумпция.

81 На второ място, трябва да се напомни, че за да обори презумпцията за отговорност, дружеството майка трябва да представи достатъчно доказателства, че нейното дъщерно дружество има самостоятелно поведение на пазара. Поради това следва да се провери дали жалбоподателите са представили, както твърдят, такива доказателства.

82 Първо, доводът на жалбоподателя по дело T-146/07, че UTC и OEC са отделни правни субекти от своите дъщерни дружества, не може да обори посочената презумпция, тъй като формалното разделение между дружествата в резултат от отделната им правосубектност не е пречка те да образуват едно-единствено предприятие за целите на прилагането на член 81 ЕО, поради единното им поведение на пазара (вж. точка 52 по-горе).

83 Второ, разделянето на ръководните и управленските органи на UTC и дъщерните дружества Otis и [*поверително*] между управителния съвет на OEC и управителните съвети на посочените дъщерни дружества по време на нарушението, изтъкнати от жалбоподателите по дела T-145/07 и T-146/07, не могат да бъдат считани за решаващи. Всъщност, както Комисията отбелязва в съображение 618 от обжалваното решение, [*поверително*] не доказва, че дъщерните дружества Otis определят самостоятелно търговската си политика. Във всеки случай трябва да се приеме, че тези твърдения не са подкрепени с писмени доказателства, като поименния списък на членовете на учредените с устава органи на тези предприятия към момента на нарушението (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 8 октомври 2008 г. по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, T-69/04, Сборник, стр. II-2567, точка 69).

84 Трето, качеството на UTC на обединяващ разнородни дружества холдинг, който е осъществявал надзор върху дейността на OEC само доколкото това било необходимо от гледна точка на задълженията към собствените му акционери по силата на приложимото право, също не може да обори презумпцията за отговорност. В това отношение следва да се припомни, че когато става дума за група от дружества, холдингът е дружество, чиято задача е да групира участия в различни дружества и чиято функция е да осигури единно ръководство на тези дружества (Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 83 по-горе, точка 63). Освен това в случая самото UTC е посочило в своя отговор на изложението на възраженията и в жалбата си множество данни, които свидетелстват за участието му при определянето на търговската политика на дъщерните му дружества и които водят до предположението, че дъщерните дружества Otis не определят самостоятелно поведението си на пазара. [*поверително*]

85 Четвърто, противно на това, което твърдят жалбоподателите по дела T-145/07 и T-146/07, прилагането на официални писмени указания за спазване на правилата на конкуренцията не може да обори презумпцията за отговорността на OEC и UTC за поведението на техните дъщерни дружества. Всъщност прилагането на такива указания не доказва, че посочените дъщерни дружества са определяли самостоятелно търговската си политика на пазара. Фактът, че UTC и OEC гарантират изпълнението на тези указания [*поверително*], и фактът, подчертан от OEC в неговата жалба, че то има [*поверително*], сочат обратното, в подкрепа на тезата, че дъщерните дружества Otis не са управлявани самостоятелно.

86 В този контекст следва също да се отхвърлят доводите на жалбоподателите по дело T-145/07, които считат, от една страна, че въвеждането от дружеството майка на търговски правила и принципни насоки не доказва съществуването на контрол върху всички детайли от ежедневното поведение на дъщерното дружество, и от друга страна, че използването на указания, замислени да предотвратят евентуално противоправно поведение, за да се търси отговорност за такова поведение, когато указанията не са спазени, противоречи на здравия разум и основните принципи на правосъдието. На практика тези доводи почиват на погрешната предпоставка, че Комисията се основава на съществуването на посочените правила и насоки, за да обоснове отговорността на OEC, какъвто не е настоящият случай, доколкото в съображение 615 от обжалваното решение Комисията е приложила презумпцията за отговорност, потвърдена от постоянната съдебна практика (вж. точки 59 и 60 по-горе).

87 Пето, фактът, подчертан от жалбоподателите по дело T-146/07, че някои служители са действали в разрез с указанията на UTC, като са прикривали действията си от своите висшестоящи и UTC, не може да обори презумпцията за липса на самостоятелност на посочените дъщерни дружества. В това отношение разграничението, направено от UTC между дъщерните дружества Otis и служителите на тези дружества, които са извършили нарушенията, прикривайки действията си от своите висшестоящи и UTC, е изкуствено. Тези служители се намират спрямо наелите ги дъщерни дружества в отношения, които се характеризират с обстоятелството, че въпросните служители работят за и под ръководството на всяко едно от тях и докато траят тези отношения, са част от посочените предприятия, по този начин образувайки с всяко от тях една стопанска единица (вж. в този смисъл Решение на Съда от 16 декември 1975 г. по дело Suiker Unie и др./Комисия, 40/73—48/73, 50/73, 54/73—56/73, 111/73, 113/73 и 114/73, Recueil, стр. 1663, точка 539 и Решение на Съда от 16 септември 1999 г. по дело Becu и др., C-22/98, Recueil, стр. I-5665, точка 26).

88 Шесто, що се отнася до довода на жалбоподателите по дело T-145/07, че дъщерните дружества Otis са разполагали с „достатъчна степен на самостоятелност“, за да определят всички аспекти на пазарното си поведение по отношение на клиенти и конкуренти, както и с „необходимата самостоятелност“, за да извършват търговска дейност, включително сделки [*поверително*], трябва да се приеме, че посочените жалбоподатели не поддържат, че дъщерните дружества действат напълно самостоятелно на пазара, а напротив, че те разполагат само с относителна самостоятелност, ограничена до определени търговски дейности.

89 На трето място, следва да се отхвърли доводът на жалбоподателите по дело T-146/07, че посочената в точка 59 по-горе презумпция за отговорност е необорима или въвежда режим на обективна отговорност. Всъщност Съдът е потвърдил оборимия характер на презумпцията в своето неотдавнашно решение по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 53 по-горе (точки 60 и 61). Обстоятелството, че в случая жалбоподателите не са представили доказателства, годни да оборят презумпцията за липса на самостоятелност на дъщерните дружества, не означава, че тя не може никога да бъде оборена (вж. в този смисъл заключението на генералния адвокат Kokott по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 53 по-горе, Recueil, стр. I-8241, точка 75 и бележка под линия 67).

90 От всичко гореизложено следва, че за нарушенията, извършени от дъщерните дружества Otis в Белгия, Германия и Нидерландия, Комисията правилно подвежда под отговорност техните дружества майки OEC и UTC.

Относно подвеждането на GT, Otis Белгия, OEC и UTC под отговорност за нарушението, извършено от GTO

– Обжалваното решение

91 В съображение 626 от обжалваното решение Комисията приема, че GT, което притежава [*поверително*] % от капитала на GTO към момента на извършване на нарушението, и Otis Белгия, което притежава останалите [*поверително*] %, трябва „да отговарят солидарно със GTO за нарушението на член 81 [ЕО], извършено в Люксембург“. За тази цел тя обяснява, от една страна, че поради „тесните лични, икономически и юридически връзки между GTO и неговите две дружества майки последните са [били] разглеждани като образуващи една стопанска единица […] и се е [оказало], че GTO не е [определяло] самостоятелно поведението си на пазара, а по същество е изпълнява[ло] указанията, които са му [били] давани от дружествата майки“ (съображение 622 от обжалваното решение). От друга страна, Комисията приема, че „Otis Белгия и GT не [са] оборили доказателството, че са били в състояние да упражняват решаващо влияние върху търговската политика на GTO и че действително [са] се възползвали от правото си на контрол и [са] използвали всички други средства, за да оказват решаващо влияние“ (съображение 626 от обжалваното решение).

92 Що се отнася до упражняването на решаващо влияние от GT и Otis Белгия върху търговската политика на GTO, Комисията отбелязва в съображение 622 от обжалваното решение:

„[…] [*поверително*] Следователно Комисията счита, че по време на нарушенията в Люксембург GTO е упражнявало дейността си под съвместния контрол на Otis [Белгия] и на GT и че търговската политика на GTO е била определяна по общо съгласие на неговите двама акционери. Освен това дружествата майки са свързани с дейността на GTO в Люксембург по следния начин: [*поверително*]“.

93 Комисията припомня в съображение 623 от обжалваното решение, че „фактът, че текущите дейности на едно дъщерно дружество са управлявани единствено от ръководителите на това дъщерно дружество не е решаващ фактор при подвеждането под отговорност на дружеството майка“, и добавя в съображение 624, че „поради разпределянето на правата на глас между акционерите в управителния съвет на GTO [*поверително*]“ трябва да се приеме, че „всяко важно решение, взето от GTO по време на нарушението, несъмнено изразява волята на Otis [Белгия] и GT“.

94 Що се отнася до твърдението на GT, че не е било в състояние да упражнява решаващо влияние при изработването на търговската стратегия на GTO, още в съображение 625 от обжалваното решение Комисията обяснява следното:

„[поверително]“.

95 Накрая, Комисията приема в съображение 622 от обжалваното решение, че „OEC и UTC трябва също да носят отговорност за [антиконкурентното поведение на GTO], [UTC] като крайно дружество майка, притежаващо 100 % от капитала на Otis [Белгия]. Посредством Otis [Белгия] OEC и UTC са били в състояние да упражняват решаващо влияние върху търговската политика на GTO през целия период на нарушението и може да се презумира, че са упражнили това си право“.

– Относно подвеждането на GT под отговорност за нарушението, извършено от GTO

96 Жалбоподателят по дело T-142/07 изтъква на първо място, че Комисията не доказва надлежно участието на GT в извършеното в Люксембург нарушение.

97 Както бе напомнено в точка 80 по-горе, изискваните от член 253 ЕО мотиви трябва по ясен и недвусмислен начин да покажат съображенията на органа на Съюза, издал спорния акт, така че да позволят на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за приетата мярка, а на компетентната юрисдикция — да упражни своя контрол. Както обаче бе припомнено в точки 91—93 по-горе, видно от съображение 622 от обжалваното решение Комисията приема, че по време на извършване на нарушението в Люксембург GTO е упражнявало дейността си под съвместния контрол на Otis [Белгия] и на GT. Що се отнася до участието на GT, Комисията отбелязва в съображение 625 от обжалваното решение [*поверително*].

98 От посоченото следва, че оплакването, изведено от непълнота на мотивите, трябва да се отхвърли.

99 На второ място, жалбоподателят по дело T-142/07 оспорват подвеждането на GT под отговорност за нарушението, извършено от GTO.

100 Според жалбоподателя по дело T-142/07 Комисията не доказва, че GT е упражнявало решаващо влияние върху пазарното поведение на GTO. В това отношение той твърди, че GT е чисто финансово дружество, което не извършва същинска търговска дейност и чиито приходи били резултат единствено на притежаваните от него дялови участия. То никога не било реализирало оборот, никога не било наемало служители и никога не било правило производствени разходи. Освен това участието на GT в GTO било миноритарно и не надхвърляло необходимото за защита на финансовите интереси на GT.

101 В това отношение следва да се напомни, че в контекста на конкурентното право понятието за предприятие обхваща всеки субект, което извършва икономическа дейност, независимо от правния статут и начина му на финансиране. Само по себе си притежаването на дялови участия и дори контрол не е достатъчно, за да се определи като икономическа дейността на съответното предприятие, тъй като притежанието на тези участия дава основание за упражняване само на правата, свързани с качеството на акционер или съдружник, както и евентуално за получаване на дивиденти. За сметка на това субектът, който, имайки контролно участие в определено дружество, упражнява действително този контрол, като се намесва пряко или непряко в управлението на същото, трябва да се разглежда като участник в икономическата дейност, извършвана от контролираното предприятие (Решение на Съда от 10 януари 2006 г. по дело Cassa di Risparmio di Firenze и др., C-222/04, Recueil, стр. I-289, точки 107, 111 и 112).

102 В случая, макар GT да притежава само [*поверително*] % от дружествения капитал на GTO, налага се изводът, че видно от споразумението за ръководство и управление [*поверително*], сключено между GTO и GT (наричано по-нататък „споразумението от 1987 г.“), и от споразумението за ръководство и управление [*поверително*], сключено между GTO и г-н D. (наричано по-нататък „споразумението от 1995 г.“), управлението [*поверително*]. Съгласно разпоредбите на споразумението от 1987 г. и на споразумението от 1995 г. управлението [*поверително*], възложено първоначално на GT и впоследствие на г-н D., [*поверително*].

103 По силата на двете споразумения, съответно от 1987 г. и от 1995 г., пълномощникът [*поверително*]. В това отношение трябва да се напомни, че при преценката дали съществува една-единствена стопанска единица, обединяваща няколко дружества, които са част от група, могат да бъдат взети предвид влиянието на дружеството майка върху ценовата политика, дейностите по производство и разпространение, продажбените цели, брутните маржове, разходите по продажбите, управлението на паричните средства, складовите наличности и маркетингът (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 12 декември 2007 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, T-112/05, Сборник, стр. II-5049, точка 64 и цитираната съдебна практика), а също и съвкупността от релевантни данни относно икономическите, организационните и юридическите връзки между посочените дружества, които могат да варират според случая и следователно не могат да бъдат предмет на изчерпателно изброяване (вж. в този смисъл

Решение от 10 септември 2009 г. по дело Akzo Nobel и др./Комисия, точка 53 по-горе, точка 74). Следователно Комисията правилно приема, че GT, а от 1995 г., г-н D., [*поверително*] са упражнявали решаващо влияние върху търговската политика на GTO.

104 Освен това не се оспорва, че г-н D. лично е участвал в антиконкурентните срещи, посочени в член 1, параграф 3 от обжалваното решение (вж. таблици 8 и 10, съдържащи се в съображения 311 и 347 от обжалваното решение), [поверително], считано от 1 януари 1996 г., и че следователно GT е било отлично осведомено за действията на GTO и е участвало в тях. В това отношение Общият съд вече е приел, че дружеството майка може да бъде подведено под отговорност за антиконкурентното поведение на дъщерното дружество, когато съществуват явни доказателства за активното участие на дружеството майка в антиконкурентните действия на дъщерното дружество. Очевидно такъв е настоящият случай [*поверително*] (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело KNP BT/Комисия, T-309/94, Recueil, стр. II-1007, точка 47). Като се има предвид цитираната в точка 87 по-горе съдебна практика, г-н D. не би могъл да бъде разглеждан отделно от GT, [*поверително*], а напротив, трябва да бъде разглеждан като част от една обща стопанска единица.

105 От всичко гореизложено следва, че Комисията надлежно доказва, че GT е упражнявало решаващо влияние върху пазарното поведение на GTO. Следователно трябва да се отхвърли оплакването, че GT неправилно е подведено под отговорност за поведението на GTO.

– Относно подвеждането на Otis Белгия, OEC и UTC под отговорност за нарушението, извършено от GTO

106 Жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07 поддържат, че Комисията не доказва надлежно, че Otis Белгия, OEC и UTC носят отговорност за действията на GTO.

107 На първо място, те отбелязват, че притежаваното от Otis Белгия, OEC и UTC дялово участие в GTO не е достатъчно основание, за да бъдат подведени под отговорност за нарушението, извършено от последното дружество. Поради това понятието за съвместен контрол, използвано от Комисията, било ирелевантно. Съгласно практиката на Комисията при вземане на решения, потвърдена от Общия съд в Решение по дело Avebe/Комисия, точка 58 по-горе, дружествата майки, които имат дялово участие в общо предприятие, не следвало да носят отговорност за антиконкурентните практики на последното, освен ако са участвали или са знаели за тях.

108 Като начало, що се отнася до позоваването от жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07 на практиката на Комисията при вземане на решения, следва да се отбележи, че преценката дали дружествата майки упражняват право на съвместно управление върху дъщерното си дружество трябва да бъде извършена в зависимост от конкретните за всеки случай обстоятелства. Оттук следва, че преценката на Комисията на фактическите обстоятелства по предишни случаи не може да се съотнася към настоящия случай (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 9 юли 2007 г. по дело Sun Chemical Group и др./Комисия, T-282/06, Сборник, стр. II-2149, точка 88). Следва също да се напомни, че решенията по други случаи може да имат само ориентировъчна стойност, когато фактите по тези случаи не са същите (вж. в този смисъл Решение на Съда от 21 септември 2006 г. по дело JCB Service/Комисия, C-167/04 P, Recueil, стр. I-8935, точки 201 и 205 и Решение на Съда от 7 юни 2007 г. по дело Britannia Alloys & Chemicals/Комисия, C-76/06 P, Сборник, стр. I-4405, точка 60).

109 Противно на това, което поддържат жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07, в своето решение по дело Avebe/Комисия, точка 58 по-горе, Общият съд не изисква от Комисията да докаже, за да подведе под отговорност едно дружество майка за неправомерното поведение на едно съвместно дъщерно дружество, че дружеството майка е участвало лично в картела или е знаело за участието на дъщерното дружество в него. В това решение Общият съд приема, че

ситуацията, в която дружествата майки на едно общо дъщерно дружество осъществяват съвместен контрол и заедно упражняват ръководни правомощия върху посоченото дъщерно дружество, е аналогична на тази в основата на Решение Stora Kopparbergs Bergslags/Комисия, точка 61 по-горе, при която едно-единствено дружество майка контролира изцяло своето дъщерно дружество, за да установи презумпцията, че посоченото дружество майка упражнява влияние върху поведението на своето дъщерно дружество. Следва да се подчертае в частност, че по това дело Общият съд отбелязва, че двамата съдружници, всеки от които има 50 % от капитала на общото предприятие, могат само съвместно да извършват действия и да полагат подписи за сметка на общото предприятие, да го задължават спрямо трети лица, да задължават трети лица спрямо него и да получават и изразходват средства за негова сметка. Нещо повече, текущото управление е възложено на двама директори, назначавани съответно от дружествата майки. Най-накрая, последните носят неограничена и солидарна отговорност за задълженията на общото предприятие. Общият съд приема, че в тяхната съвкупност тези факти дават достатъчно основания за прилагането на презумпцията, че дружествата майки в такава степен определят съвместно линията на пазарно поведение на дъщерното си дружество, че в това отношение то няма никаква действителна самостоятелност (Решение Avebe/Комисия, точка 58 по-горе, точки 138 и 139).

110 В случая, противно на това, което поддържат жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07, Комисията не се основава само на участието на Otis Белгия и непряко на OEC и UTC в капитала на дъщерното им дружество, за да обоснове тяхната отговорност. Всъщност в съображение 622 от обжалваното решение Комисията отбелязва, от една страна, [*поверително*]. От друга страна, Комисията приема, че Otis Белгия също е свързано по различни начини [*поверително*] с дейността на GTO в Люксембург (съображение 622 от обжалваното решение).

111 На второ място, жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07 твърдят, че Otis Белгия, OEC и UTC не са били в състояние да упражняват влияние върху търговската политика на GTO. В частност, ролята на Otis Белгия била ограничена до извършване на капиталови вноски и получаване на дивиденти. Базирайки се в частност на споразумението от 1987 г., съгласно което управлението [*поверително*] на GTO е възложено на GT, и на споразумението от 1995 г., съгласно което управлението било възложено на г-н D., жалбоподателите твърдят, че Otis Белгия не е можело да се намесва в управлението на GTO, нито да назначава лицата, оправомощени да го представляват, така че Otis Белгия не следвало да носи отговорност за неправомерното поведение на GTO. Поради това трябва да се провери дали доказателствата, посочени от Комисията в обжалваното решение, надлежно установяват, че Otis Белгия е упражнявало решаващо влияние върху търговската политика на GTO.

112 Съгласно член 8 от устава на GTO решенията на управителния съвет на дружеството се вземат с мнозинство от 80 % от гласовете. Като се има предвид фактът, че Otis Белгия притежава [*поверително*] % от капитала на GTO, а GT — останалите [*поверително*] % и че по силата на член 7 от устава на GTO всеки съдружник е представен в управителния съвет на дружеството пропорционално на участието си в капитала, през целия период на нарушението е било необходимо Otis Белгия да одобрява посредством представителите си в управителния съвет всички негови решения, за които се изисква мнозинство от 80 % от гласовете. Следва също да се отбележи, че необходимият кворум за приемане на решенията на управителния съвет на GTO е определен съвместно от GT и Otis Белгия в учредителния акт на GTO.

113 Съгласно член 8 от устава на GTO управителният съвет е компетентен по всички въпроси, с изключение на тези, които съгласно закона или устава се вземат само от съдружниците. Управителният съвет може да делегира правомощията си за текущо управление на управител. Съгласно тази разпоредба текущото управление на GTO е все пак ограничено, доколкото всичко извън него е от компетентността на управителния съвет и подлежи на одобрението от страна на 80 % от неговите членове. Освен това въз основа на третата резолюция на управителния съвет на GTO [*поверително*], потвърдена с решение на управителния съвет на

GTO [*поверително*], същият разполага с особени правомощия, които не може да делегира [*поверително*]. Поради това трябва да се приеме, от една страна, че посочените правомощия на управителния съвет са свързани с определянето на търговската политика на GTO, и в частност [*поверително*], и от друга страна, че упражняването на тези правомощия задължително изисква одобрението на представителя или представителите на Otis Белгия в управителния съвет на GTO.

114 В отговор на поставен от Общия съд писмен въпрос жалбоподателят по дело T-141/07 посочва също така, че проучването на наличните документи показва, че управителният съвет на GTO не е упражнявал посочените по-горе правомощия, предоставени му с резолюцията от 10 февруари 1987 г. [*поверително*].

115 Въпреки изложените в точки 112—114 по-горе обстоятелства, жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07 поддържат, че Otis Белгия, OEC и UTC не са били в състояние да упражняват решаващо влияние върху търговската политика на GTO, тъй като управлението на дружеството [*поверително*], определено по много широк начин в споразуменията от 1987 г. и от 1995 г. [*поверително*], е било възложено първоначално на GT и след това на г-н D. Те изтъкват, противно на това, което твърди Комисията в съображение 622 от обжалваното решение, че [*поверително*]. Следователно през целия период на нарушението г-н D напълно независимо ръководил оперативната дейност на GTO.

116 Макар, както подчертават жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07 и както бе отбелязано в точка 102 по-горе, правомощията за управление [*поверително*], поверени на г-н D., да са били [*поверително*], член 8 от устава на GTO изрично предвижда, че „това текущо управление е било все пак ограничено и че всичко, което не се включва в него, е било от компетентността на [управителния] съвет и е подлежало на одобрение от страна на 80 % от неговите членове“.

117 В това отношение следва да се подчертае, че в отговор на писмен въпрос на Общия съд жалбоподателят по дело T-141/07 представя протоколи от няколко заседания на управителния съвет, проведени в периода на нарушението. [*поверително*]

118 Предвид изложеното по-горе Комисията правилно преценява в съображение 622 от обжалваното решение, че всички важни решения в рамките на GTO е трябвало да се вземат с мнозинство от 80 % от гласовете и че следователно през периода на нарушението в Люксембург GTO е упражнявало дейността си под съвместния контрол на Otis Белгия и на GT и че търговската му политика е била определяна по общо съгласие на неговите двама акционери. Следователно Комисията с основание приема, че Otis Белгия и GT трябва да носят отговорност за нарушението, извършено от GTO в Люксембург.

119 Доколкото, както бе отбелязано в точки 63—90 по-горе, може да се приеме, че OEC и UTC са упражнявали решаващо влияние върху търговската политика на Otis Белгия, Комисията също правилно преценява в съображение 622 от обжалваното решение, че OEC и UTC трябва да носят отговорност за нарушението на GTO.

120 Щом като, видно от предходните съображения, Комисията правилно подвежда Otis Белгия, OEC и UTC под отговорност за нарушението на GTO, няма основание да се разглежда доводът на жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07, че участието на Otis Белгия в картела в Белгия е без значение.

– По нарушението на правото на защита

121 Жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07 поддържат, че правото им на защита е било нарушено, тъй като в изложението на възраженията Комисията не посочва [*поверително*], а именно на това се опира в съображение 622 от обжалваното решение, за да установи, че Otis Белгия е било свързано с дейността на GTO [*поверително*].

122 Съгласно постоянната съдебна практика зачитането на правото на защита във всяко производство, което може да приключи с решение за налагане на санкции, по-конкретно глоби или периодични имуществени санкции, представлява основен принцип на правото на Съюза, който трябва да бъде спазван дори ако става въпрос за производство с административен характер. В това отношение изложението на възраженията представлява процесуална гаранция, с която се прилага основополагащият принцип на правото на Съюза за зачитане на правото на защита във всяко производство. Този принцип изисква по-конкретно изложението на възраженията, отправено от Комисията до предприятие, на което тя възнамерява да наложи санкция за нарушение на правилата на конкуренция, да съдържа съществените обстоятелства, установени по отношение на него, като деянията, които е извършило, дадената им правна квалификация и доказателствата, на които се основава Комисията, за да има предприятието възможност да изложи ефективно доводите си в рамките на воденото срещу него административно производство (вж. в този смисъл Решение на Съда от 3 септември 2009 г. по дело Papierfabrik August Koehler и др./Комисия, C-322/07 P, C-327/07 P и C-338/07 P, Сборник, стр. I-7191, точки 34—36 и цитираната съдебна практика; вж. също Решение от 3 септември 2009 г. по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, C-534/07 P, Сборник, стр. I-7415, точка 26).

123 Зачитането на правото на защита изисква по време на административното производство на засегнатото предприятие да е била предоставена възможност да изложи надлежно своето становище относно действителното съществуване и релевантността на твърдените факти и обстоятелства, както и относно документите, на които Комисията основава твърдението си за наличие на нарушение (вж. Решение от 7 януари 2004 г. по дело Aalborg Portland и др./Комисия, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P и C-219/00 P, Recueil, стр. I-123, точка 66 и цитираната съдебна практика).

124 В този контекст следва да се припомни, че несъобщаването на документ съставлява нарушение на правото на защита само ако засегнатото предприятие докаже, от една страна, че Комисията се е основала на този документ в подкрепа на твърдението си за съществуването на нарушение, и от друга страна, че това твърдение може да бъде доказано само въз основа на този документ. Ако съществуват други писмени доказателства, с които страните са се запознали в хода на административното производство, конкретно подкрепящи изводите на Комисията, изключването като доказателствено средство на несъобщен уличаващ документ не би опровергало основателността на твърденията за нарушения, възприети в оспореното решение. Ето защо задача на заинтересованото предприятие е да докаже, че резултатът, до който е стигнала Комисията в своето решение, е щял да бъде различен, ако като уличаващо доказателство е бил изключен несъобщен документ, на който Комисията се е основала, за да обвини в нарушения това предприятие (Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 123 по-горе, точки 71—73).

125 В случая е достатъчно да се установи — доколкото, видно от точки 106—118 по-горе, независимо от съществуването [*поверително*] Комисията правилно приема в съображение 622 от обжалваното решение, че през периода на нарушението в Люксембург GTO е извършвало своята дейност под съвместния контрол на Otis Белгия и на GT и че търговската политика на GTO е била определяна по общо съгласие на неговите двама акционери, — че твърдяната непълнота на адресираното от Комисията изложение на възраженията [*поверително*] не

представлява нарушение на правото на защита на жалбоподателите. Всъщност административното производство нямаше да има различен резултат, ако това уточнение присъстваше в изложението на възраженията.

126 Освен това в точка 597 от изложението на възраженията Комисията само посочва, че възнамерява да подведе Otis Белгия и GT под отговорност за нарушението, извършено от тяхното дъщерно дружество GTO, и уточнява, че за важните решения на GTO е било необходимо съгласието на GT и Otis Белгия. Тя отбелязва и прякото участие на Otis Белгия в картела в Белгия и връзката между GTO и GT в лицето на г-н D., който е [*поверително*] на GT и [*поверително*] на GTO. Съществуването [*поверително*] не е било посочено в изложението на възраженията.

127 Във всички случаи обаче фактът, че [*поверително*], се потвърждава от редица документи, които жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07 предоставят на Комисията в отговор на изложението на възраженията, и в частност [*поверително*].

128 Комисията изрично посочва в точка 597 от изложението на възраженията, че възнамерява да подведе Otis Белгия под отговорност за нарушението, извършено от GTO в Люксембург. Освен това не е възможно жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07 да не са били запознати със съдържанието на тези документи и тяхната вероятна релевантност за посочената отговорност, тъй като самите те са ги предоставили на Комисията и изрично са се позовали на тях, за да изтъкнат доводите си. Следователно предвид съдебната практика, припомнена в точки 122—124 по-горе, тези жалбоподатели нямат основание да твърдят, че правото им на защита е било нарушено (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Archer Daniels Midland/Комисия, T-59/02, Recueil, стр. II-3627, точка 270).

129 Ето защо това оплакване трябва да бъде отхвърлено.

– По нарушението на принципа на равно третиране

130 Жалбоподателите по дела T-141/07, T-145/07 и T-146/07, като се позовават на устава на MEE, който не се съдържа в преписката на Комисията и не е приложен към тяхната жалба, поддържат по същество, че Комисията е нарушила принципа на равно третиране, тъй като е подвела Otis Белгия и GT под отговорност за нарушението, извършено от дъщерното им дружество GTO, и същевременно с основание е приела, че упражняваният върху MEE контрол от страна на неговите дружества майки Mitsubishi Electric Corporation (наричано по-нататък „MEC“) и TBI Holding не е достатъчно основание, за да ги подведе под отговорност за нарушението, извършено от тяхното дъщерно дружество.

131 В това отношение следва да се отбележи, че видно от точки 106—118 по-горе, Комисията правилно приема в съображение 622 от обжалваното решение, че по време на нарушението в Люксембург GTO е упражнявало своята дейност под съвместния контрол на Otis Белгия и на GT и че търговската политика на GTO е била определяна по общо съгласие на неговите двама акционери. Следователно доводът, че подобно на дружествата майки на MEE, дружествата майки на GTO не е трябвало да бъдат подведени под отговорност за нарушението на последното, не може да бъде приет.

132 Предвид всичко гореизложено и доколкото жалбоподателите по дела T-141/07, T-145/07 и T-146/07 поддържат, че Комисията основателно е счела, че упражняваният върху MEE контрол от страна на неговите дружества майки не е достатъчно основание, за да бъдат същите подведени под отговорност за нарушението, извършено от дъщерното им дружество, следва да се приеме, че MEE и GTO не се намират в сходно положение, поради което оплакването, че е нарушен принципът на равно третиране, не може в никакъв случай да се уважи.

133 С оглед на гореизложеното трябва да се отхвърлят всички оплаквания във връзка с подвеждането на съответните дружества майки под отговорност за нарушенията на GTO и на дъщерните дружества Otis.

По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципите на пропорционалност и равно третиране, на правото на защита и на член 253 ЕО при определянето на началния размер на глобите с оглед на тежестта на нарушението

Предварителни бележки

134 В началото следва да се напомни, че от постоянната съдебна практика произтича, че Комисията разполага с широко право на преценка по отношение на методиката за изчисляване на глобите. Тази методика, описана в Насоките от 1998 г., съдържа различни възможности за гъвкавост, които позволяват на Комисията да упражни дискреционните си правомощия в съответствие с разпоредбите на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 (вж. в този смисъл Решение по дело Papierfabrik August Koehler и др./Комисия, точка 122 по-горе, точка 112 и цитираната съдебна практика).

135 Тежестта на нарушенията на конкурентното право на Съюза трябва да се установява въз основа на голям брой фактори, като например обстоятелствата по случая, неговия контекст и възпиращото действие на глобите, без обаче да има установен обвързващ или изчерпателен списък на критериите, които задължително трябва да бъдат взети предвид (Решение на Съда от 19 март 2009 г. по дело Archer Daniels Midland/Комисия, C-510/06 P, Сборник, стр. I-1843, точка 72 и Решение на Съда по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 122 по-горе, точка 54).

136 Както бе посочено в точка 24 по-горе, в случая Комисията е определила размера на глобите, като е приложила установения в Насоките от 1998 г. метод.

137 Независимо че не могат да се разглеждат като правна норма, която администрацията при всички случаи е длъжна да спазва, все пак Насоките от 1998 г. съдържат правило за поведение, указващо практиката, която трябва да се следва, от което в конкретните случаи администрацията не може да се отклони, без да изложи съответстващи на принципа на равно третиране съображения (вж. Решение Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 56 по-горе, точка 209 и цитираната съдебна практика; Решение на Общия съд от 8 октомври 2008 г. по дело Carbone-Lorraine/Комисия, T-73/04, Сборник, стр. II-2661, точка 70).

138 Като приема такива правила за поведение и като обявява посредством публикуването им, че ще ги прилага занапред към съответните случаи, Комисията се самоограничава при упражняването на правото си на преценка и не може да се отклонява от тези правила, за да не бъде санкционирана евентуално за нарушаване на общи принципи на правото, каквито са принципите на равно третиране и на защита на оправданите правни очаквания (вж. Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 56 по-горе, точка 211 и цитираната съдебна практика; Решение на Общия съд по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 137 по-горе, точка 71).

139 Освен това Насоките от 1998 г. определят общо и абстрактно методологията, която Комисията си е наложила за целите на определянето на размера на глобите, и следователно гарантират правната сигурност на предприятията (Решение по дело Dansk Rørindustri и др./Комисия, точка 56 по-горе, точки 211 и 213).

140 Накрая следва да се напомни, че Насоките от 1998 г. предвиждат, на първо място, преценка на тежестта на самото нарушение, въз основа на която може да се определи общ начален размер на глобата (точка 1 A, втора алинея). На второ място, тежестта на нарушението се анализира с оглед на характера му и с оглед на характеристиките на съответното предприятие, и по-специално на неговата големина и положението му на съответния пазар, което може да доведе до претегляне на началния размер, до разпределяне на предприятията в категории и до определяне на специфичен начален размер (точка 1 A, от трета до седма алинея).

Обжалваното решение

141 На първо място, в раздела от обжалваното решение, посветен на тежестта на нарушенията (раздел 13.6.1), Комисията успоредно разглежда четирите нарушения, установени в член 1 от същото решение, по съображение че те „имат някои общи характеристики“ (съображение 657 от обжалваното решение). Този раздел се състои от три подраздела, първият от които е озаглавен „Характер на нарушенията“ (подраздел 13.6.1.1), вторият,„Обхват на съответния географски пазар“ (подраздел 13.6.1.2), а третият — „Извод за тежестта на нарушението“ (подраздел 13.6.1.3).

142 В подраздела „Характер на нарушенията“, и по-точно в съображения 658 и 659, Комисията пояснява следното:

„658 Разглежданите в настоящото решение нарушения съставляват преди всичко тайно споразумение между конкуренти с цел подялба на пазарите или замразяване на пазарните им дялове чрез разпределяне на проектите за продажба и монтаж на нови асансьори и/или ескалатори и с цел избягване на конкуренцията помежду им в сектора на поддръжката и модернизацията на асансьори и ескалатори (освен в Германия, където членовете на картела не са обсъждали дейността по поддръжка и модернизация). Такива хоризонтални ограничения поради самото си естество са сред най-тежките нарушения на член 81 [ЕО]. Разглежданите по това дело нарушения изкуствено са лишили клиентите от предимствата, които биха очаквали да получат при конкурентно предлагане. Важно е да се отбележи, че някои от манипулираните проекти са били възлагани чрез обществени поръчки, финансирани от данъците и реализирани именно с цел да се съберат конкурентни оферти в частност с добро съотношение между качество и цена.

659 Когато се оценява тежестта на всяко нарушение, критерият за неговата цел по правило е по-важен от критерия за резултата му, особено когато, както в случая, споразуменията водят до много тежки нарушения, като определянето на цени и подялбата на пазара. Резултатът от споразумението по принцип не е решаващ критерий за оценката на тежестта на нарушението“.

143 Комисията твърди, че „не е доказвала точния резултат от нарушението, тъй като е невъзможно с достатъчна сигурност да се определи какви биха били релевантните параметри на конкуренцията (цена, търговски условия, качество, иновации и други), ако не бяха извършени нарушенията“ (съображение 660 от обжалваното решение). Въпреки това тя счита, че „[о]чевидно […] нарушенията са имали действително отражение“, и в това отношение пояснява, че „[с]амият факт, че членовете на картела са изпълнявали различни антиконкурентни договорености, сочи наличието на отражение върху пазара, макар че действителният резултат трудно може да бъде определен, тъй като не е известно например дали офертите са били манипулирани и при други проекти и при колко от тях, нито колко проекти евентуално са били разпределени между членовете на картела, без да е било необходимо да се свързват помежду си“ (съображение 660 от обжалваното решение). В същото съображение Комисията добавя, че

„[в]исокият общ пазарен дял на конкурентите сочи, че вероятно е налице антиконкурентен резултат, а относителната стабилност на тези пазарни дялове през целия период на нарушенията потвърждава това“.

144 В съображения 661—669 от обжалваното решение Комисията отговаря на доводите, които жалбоподателите излагат в хода на административното производство, за да докажат ограниченото въздействие на нарушенията върху пазара.

145 В подраздела, озаглавен „Обхват на съответния географски пазар“, и по-точно в съображение 670 от обжалваното решение, Комисията посочва, че „[р]азглежданите в [обжалваното] решение картели обхващат цялата територия съответно на Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия“ и че „[к]акто ясно следва от съдебната практика, всеки национален географски пазар, който обхваща цялата територия на една държава членка, сам по себе си е съществена част от общия пазар“.

146 В подраздела, озаглавен „Извод за тежестта на нарушението“, и по-точно в съображение 671 от обжалваното решение, Комисията посочва, че всеки адресат е извършил едно или повече много сериозни нарушения на член 81 ЕО, „[к]ато се имат предвид характерът на нарушенията и фактът, че всяко от тях обхваща цялата територия на определена държава членка (Белгия, Германия, Люксембург или Нидерландия)“. Комисията заключава, че „поради тези фактори нарушенията следва да се разглеждат като много сериозни, въпреки че не може да се определи действителното им отражение“.

147 На второ място, в раздела от обжалваното решение, озаглавен „Диференциран подход“ (раздел 13.6.2), Комисията определя началния размер на глобата за всяко от предприятията, участвали в различните картели (вж. точки 27—30 по-горе), като взема предвид, видно от съображение 672 от обжалваното решение, „ефективния икономически капацитет на нарушителите да причинят значителни вреди за конкуренцията“. В съображение 673 от обжалваното решение Комисията пояснява, че „[з]а тази цел предприятията са разпределени в няколко категории в зависимост от оборота, реализиран в сектора на асансьорите и/или ескалаторите, включително — в съответните случаи — в сектора на услугите за поддръжка и модернизация“.

По квалификацията на нарушението в Люксембург като „много сериозно“

148 Жалбоподателят по дело T-141/07 изтъква, че квалифицирайки нарушението в Люксембург като „много сериозно“, Комисията е приложила неправилно Насоките от 1998 г., като се имат предвид незначителният географски обхват на това нарушение, обикновено отчитан в практиката по вземане на решения, и ограниченото въздействие на разглежданите практики върху релевантния пазар. От това той заключава, че началният размер от 10 милиона евро, определен за нарушението в Люксембург, трябва да бъде намален. Жалбоподателят поддържа също, че Комисията не е взела предвид общата стойност на пазара, засегнат от картела в Люксембург. Въпреки че жалбоподателят по дело T-141/07 е формулирал последният довод в рамките на правното основание, изведено от погрешната квалификация на нарушението в Люксембург, от неговото писмено изложение е видно, че това оплакване се отнася по същество до определянето на общия начален размер на глобата, поради което е разгледано в точки 166—178 по-нататък.

149 На първо място, жалбоподателят по дело T-141/07 поддържа, че при преценяването на тежестта на нарушението трябва да се вземе предвид неговото конкретно отражение върху пазара, когато то може да бъде определено. Отражението на нарушението в Люксембург обаче било незначително, поради което Комисията трябвало да намали размера на наложената на GTO глоба. В подкрепа на това твърдение последното се позовава в частност на неспазването и

неефективността на споразумението и на неучастието на някои предприятия в картелите, което позволило поддържането на известна конкуренция, както и на факта, че между участниците в картела не е имало преразпределяне на съществуващите проекти, за да се компенсира загубата на поръчки, възложени на трети предприятия. Жалбоподателят по дело T-141/07 изтъква също, че само някои проекти са били предмет на картела.

150 Що се отнася до преценката на тежестта на нарушението, трябва да се припомни, че в точка 1 A, първа и втора алинея от Насоките от 1998 г. се посочва следното:

„При оценяване на тежестта на нарушението трябва да бъд[ат] взет[и] предвид неговият характер, неговото действително отражение върху пазара, където това може да бъде определено, а също[о] така да бъде взет предвид и размерът на съответния географски пазар.

Така нарушенията ще трябва да бъдат класифицирани в една от следните три категории: незначителни нарушения, сериозни нарушения и много сериозни нарушения“.

151 Следователно съгласно точка 1 A, първа алинея от Насоките от 1998 г. при преценката на тежестта на нарушението Комисията трябва да провери действителното му отражение върху пазара само ако то видимо може да бъде определено (вж. в този смисъл Решение по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 122 по-горе, точка 74, Решение на Общия съд от 9 юли 2003 г. по дело Archer Daniels Midland и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия, T-224/00, Recueil, стр. II-2597, точка 143 и Решение на Общия съд по дело Degussa/Комисия, точка 71 по-горе, точка 216).

152 Съгласно постоянната съдебна практика, за да прецени действителното отражение на дадено нарушение върху пазара, Комисията трябва да вземе предвид конкуренцията, която по принцип би съществувала, ако не беше извършено нарушение (вж. Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 137 по-горе, точка 83 и цитираната съдебна практика).

153 В съображение 660 от обжалваното решение Комисията твърди, че „не е доказвала точния резултат от нарушението, тъй като е невъзможно с достатъчна сигурност да се определи какви биха били релевантните параметри на конкуренцията (цена, търговски условия, качество, иновации и други), ако не бяха извършени нарушенията“. Въпреки че в съображение 660 от обжалваното решение Комисията приема за очевидно, че картелите са имали действително отражение, тъй като самият факт на осъществяването им сочи наличието на отражение върху пазара, и въпреки че в съображения 661—669 Комисията отхвърля доводите, с които съответните предприятия се опитват да докажат ограничените последици от картелите, трябва да се констатира, че всъщност при преценката на тежестта на нарушенията в обжалваното решение не е взето предвид евентуалното им отражение върху пазара.

154 В този смисъл в съображение 671 от обжалваното решение Комисията обосновава извода си за тежестта на нарушенията само с характера на тези нарушения и географския им обхват. В това съображение Комисията всъщност заключава, че „[к]ато се има предвид характерът на нарушенията и фактът, че всяко от тях обхваща цялата територия на определена държава членка (Белгия, Германия, Люксембург или Нидерландия) […], [трябва да се приеме, че] всеки от адресатите е извършил едно или повече много сериозни нарушения на член 81 ЕО“.

155 На първо място се налага изводът, че жалбоподателят по дело T-141/07 не доказва, че конкретното отражение на картела в Люксембург е можело да бъде определено, а само твърди, че неговото отражение несъмнено е било незначително. Дори твърденията на този жалбоподател, а именно че споразумението е било неефективно и не е било спазвано, че някои предприятия не са участвали в картелите и че не е имало преразпределяне на съществуващите проекти при загуба на проекти, възложени на трети лица (вж. точка 149 по-горе), да се приемат за верни, те не водят до заключението, че въздействието на картелите върху люксембургския

пазар е можело да бъде определено, още повече че жалбоподателят не оспорва твърденията на Комисията, че в случая е било невъзможно да се определят с достатъчна сигурност параметрите на конкуренцията, която би съществувала, ако не беше извършено нарушение.

156 При тези условия жалбоподателят по дело T-141/07 не е доказал, че в случая Комисията е била длъжна съгласно Насоките от 1998 г. и съдебната практика, цитирана в точка 151 по-горе, да държи сметка за конкретното отражение на нарушенията, когато е преценявала тяхната тежест.

157 Второ, дори да се предположи, че конкретното отражение на нарушенията е можело да бъде определено и че доводите на жалбоподателя, възпроизведени в точка 149 по-горе, са обосновани, доколкото доказват ограничено отражение на картелите върху люксембургския пазар, това не означава, че настоящите нарушения не могат да бъдат квалифицирани като „много сериозни“.

158 Всъщност трябва да бъде се отбележи, че поради самото си естество нарушенията, установени в обжалваното решение, са сред най-сериозните нарушения на член 81 ЕО, тъй като имат за предмет „тайно споразумение между конкуренти с цел подялба на пазарите или замразяване на пазарните им дялове чрез разпределяне на проектите за продажба и монтаж на нови асансьори и/или ескалатори и с цел избягване на конкуренцията помежду им в сектора на поддръжката и модернизацията на асансьори и ескалатори (освен в Германия, където членовете на картела не са обсъждали дейността по поддръжка и модернизация)“ (съображение 658 от обжалваното решение). В това отношение съгласно Насоките от 1998 г. „много сериозни“ са главно хоризонталните ограничения от вида на ценовите картели и разпределянето на пазарни квоти или други практики, засягащи доброто функциониране на вътрешния пазар. Тези нарушения са сред примерите за картели, които изрично са обявени за несъвместими с общия пазар в член 81, параграф 1, буква в) ЕО. Освен че накърняват конкуренцията, тези картели, задължавайки участниците в тях да действат на отделни пазари, често ограничени до съответната държава, водят до изолирането на тези пазари в противоречие с основната цел на Договора за ЕО, а именно интеграция на общностния пазар. В съдебната практика нарушенията от този вид, особено когато става дума за хоризонтални картелни споразумения, се определят като „особено сериозни“ или „явни нарушения“ (Решение на Общия съд от 6 април 1995 г. по дело Tréfilunion/Комисия, T-148/89, Recueil, стр. II-1063, точка 109, Решение на Общия съд от 15 септември 1998 г. по дело European Night Services и др./Комисия, T-374/94, T-375/94, T-384/94 и T-388/94, Recueil, стр. II-3141, точка 136 и Решение на Общия съд от 18 юли 2005 г. по дело Scandinavian Airlines System/Комисия, T-241/01, Recueil, стр. II-2917, точка 85).

159 От друга страна, от постоянната съдебна практика е видно, че резултатът от една антиконкурентна практика не е определящ критерий при преценката на тежестта на нарушението. Волевият момент може да има по-голямо значение от посочения резултат, особено в случаите, в които става въпрос за тежки сами по себе си нарушения, като например подялбата на пазари (Решение на Съда от 2 октомври 2003 г. по дело Thyssen Stahl/Комисия, C-194/99 P, Recueil, стр. I-10821, точка 118, Решение на Съда по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 122 по-горе, точка 96, Решение на Съда по дело Krupp Thyssen Stainless и Acciai speciali Terni/Комисия, точка 77 по-горе, точка 199 и Решение на Съда по дело Degussa/Комисия, точка 71 по-горе, точка 251).

160 Следователно характерът на нарушението е от първостепенно значение за квалифицирането на нарушенията като „много сериозни“. От съдържащото се в Насоките от 1998 г. описание на много сериозните нарушения следва, че споразуменията или съгласуваните практики, с които, както в настоящия случай, се цели подялба на пазарите, могат да бъдат определени като „много сериозни“ само въз основа на характера им, без да е необходимо да се установява наличието на определено отражение или географски обхват (вж. в този смисъл Решение по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 122 по-горе, точка 75 и Решение от 24 септември 2009 г. по дело Erste Bank der österreichischen Sparkassen и др./Комисия, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P и

C-137/07 P, Сборник, стр. I-8681, точка 103). Този извод се потвърждава от факта, че макар при описанието на сериозните нарушения изрично да се посочва отражението върху пазара и последиците в голяма част от общия пазар, при описанието на много сериозните нарушения, обратно, не се поставя условие за наличието на конкретно отражение върху пазара или пък на последици в определена географска област (вж. в този смисъл Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 83 по-горе, точка 171 и цитираната съдебна практика). Следователно с оглед на предмета си нарушенията, посочени в обжалваното решение, са много сериозни по своя характер, дори ако се приеме, че картелите не са довели до очакваните резултати.

161 Впрочем, дори ако Комисията наистина е взела предвид факултативния критерий за отражението на нарушението върху пазара и поради това е трябвало да представи конкретни, достоверни и достатъчни доказателства, позволяващи да се прецени действителното въздействие, което нарушението е могло да има по отношение на конкуренцията на пазара (Решение по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 122 по-горе, точка 82), следва да се приеме, че при всички положения тя е изпълнила това задължение. Всъщност, що се отнася до нарушението в Люксембург, Комисията е установила, че предприятията, участвали в споразуменията, са реализирали почти 100 % от общите продажби на асансьори и ескалатори през 2003 г., като е отбелязала, че местните дъщерни дружества на Kone, Otis, Schindler и ThyssenKrupp са били единствените установени в Люксембург доставчици на ескалатори (съображение 52 от обжалваното решение). Тя също така подчертава честотата на срещите (съображение 302 от обжалваното решение), взетите от участниците предпазни мерки за прикриване на срещите и контактите им (съображения 304—307 от обжалваното решение) и съществуването на компенсаторен механизъм (съображения 317 и 336 от обжалваното решение).

162 В този смисъл, както беше напомнено в точка 153 по-горе, Комисията заключава в съображение 660 от обжалваното решение, че самият факт на изпълнението на различните антиконкурентни договорености сочи наличието на отражение върху пазара, въпреки че действителният резултат трудно може да бъде определен, тъй като е невъзможно да се установи например дали офертите са били манипулирани и при други проекти и при колко от тях, нито колко проекти евентуално са били разпределени между членовете на картела, без да е било необходимо да се свързват помежду си. Комисията добавя, че високият общ пазарен дял на конкурентите сочи, че вероятно е налице антиконкурентен резултат, а относителната стабилност на тези пазарни дялове през целия период на нарушенията потвърждава това.

163 На второ място, що се отнася до довода, изведен от практиката на Комисията при вземане на решения, а именно че нарушението е трябвало да бъде квалифицирано като „сериозно“ предвид ограничения географски обхват на засегнатия от него пазар, от постоянната съдебна практика е видно, че практиката на Комисията при вземане на решения не би могла да служи за правна уредба на глобите в областта на конкуренцията (Решение по дело JCB Service/Комисия, точка 108 по-горе, точки 201 и 205, Решение по дело Britannia Alloys & Chemicals/Комисия, точка 108 по-горе, точка 60, Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 137 по-горе, точка 92; вж. също Решение Scandinavian Airlines System/Комисия, точка 158 по-горе, точка 132). Във всеки случай с оглед на направеното в точки 158—160 по-горе изследване подобен довод не може да бъде приет.

164 Освен това от съдебната практика е видно, че обхватът на географския пазар е само един от трите релевантни критерия, въз основа на които съгласно Насоките от 1998 г. следва да се извърши цялостна оценка на тежестта на нарушението. Сред тези взаимозависими критерии характерът на нарушението има първостепенна роля. За сметка на това обхватът на географския пазар не е самостоятелен критерий в смисъл, че само нарушенията, засягащи няколко държави членки, могат да бъдат квалифицирани като „много сериозни“. Нито Договорът за ЕО, нито Регламент № 1/2003, нито Насоките 1998 г., нито съдебната практика

дават основание да се счита, че само ограничения с голям географски обхват могат да се квалифицират така (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 14 декември 2006 г. по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, T-259/02—T-264/02 и T-271/02, Recueil, стр. II-5169, точка 311 и цитираната съдебна практика). Освен това цялата територия на една държава членка, дори ако в сравнение с другите държави членки е относително малка, представлява във всички случаи съществена част от общия пазар (Решение на Съда от 9 ноември 1983 г. по дело Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin/Комисия, 322/81, Recueil, стр. 3461, точка 28; вж. Решение по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, посочено по-горе, точка 312 и цитираната съдебна практика). Щом като въпросният картел обхваща цялата територия на Люксембург, трябва да се приеме, че той засяга съществена част от общия пазар.

165 От всичко гореизложено следва, че доводите на жалбоподателя по дело T-141/07, възпроизведени в точки 148 и 149 по-горе, трябва да бъдат отхвърлени.

По твърдението за незаконосъобразност на началния размер на глобите

– По общия начален размер на глобите

166 На първо място, жалбоподателят по дело T-141/07 изтъква, че що се отнася до нарушението в Люксембург, Комисията не взема предвид ограничения обем на засегнатия пазар, макар изрично да посочва, че този факт е от значение за изчисляването на глобите. Жалбоподателят подчертава в това отношение, че началният размер от 10 милиона евро (който представлява 31,3 % от стойността на разглеждания пазар) е явно непропорционален от гледна точка на общия начален размер, определен за нарушението в Белгия (15,7 % от стойността на засегнатия пазар), в Нидерландия (15,2 % от стойността на засегнатия пазар) и в Германия (12 % от стойността на референтния пазар, избран от Комисията), и трябва да бъде намален.

167 Важно е да се подчертае, че жалбоподателят по дело T-141/07 не оспорва законосъобразността на изложената в точка 1 A от Насоките от 1998 г. методология за определяне на общия начален размер на глобите. Посочената методология обаче следва логиката на стандартното определяне, при която общият начален размер на глобата, определян в зависимост от тежестта на нарушението, се изчислява в зависимост от характера и географския обхват на нарушението, както и от действителното отражение на нарушението върху пазара, когато то може да бъде определено (Решение на Общия съд от 15 май 2006 г. по дело BASF/Комисия, T-15/02, Recueil, стр. II-497, точка 134 и Решение на Общия съд от 6 май 2009 г. по дело Wieland-Werke/Комисия, T-116/04, Сборник, стр. II-1087, точка 62).

168 Освен това обемът на съответния пазар по принцип не е задължителен критерий, а само един от релевантните критерии при преценката на тежестта на нарушението, като освен това съгласно съдебната практика Комисията не е длъжна да определя съответния пазар или да преценява обема му, когато разглежданото нарушение има антиконкурентна цел (вж. в този смисъл Решение по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 122 по-горе, точки 55 и 64 и Решение на Общия съд от 30 септември 2009 г. по дело Hoechst/Комисия, T-161/05, Сборник, стр. II-3555, точка 109).

169 В този смисъл, за да определи общия начален размер на глобата, Комисията може, но не е длъжна да вземе предвид обема на пазара, на който е извършено нарушението (вж. в този смисъл Решение по дело BASF/Комисия, точка 167 по-горе, точка 134 и Решение по дело Wieland Werke/Комисия, точка 167 по-горе, точка 63). Всъщност Насоките от 1998 г. не предвиждат размерът на глобите да се изчислява в зависимост от целия оборот или в зависимост от оборота на предприятията на съответния пазар. Насоките обаче не са и пречка, когато обстоятелствата го налагат, тези обороти да се вземат предвид при определянето на

размера на глобата, за да се спазят общите принципи на правото на Съюза (Решение по дело Archer Daniels Midland и Archer Daniels Midland Ingredients/Комисия, точка 151 по-горе, точка 187).

170 Следователно доводът на жалбоподателя по дело T-141/07, че общият начален размер на глобата, наложена на GTO, е трябвало да отразява ограничения обем на люксембургския пазар, се основава на неправилно допускане и трябва да бъде отхвърлен.

171 Освен това следва да се отбележи, че макар в отговор на довод, съгласно който въздействието на картела в Люксембург е трябвало да се счита за ограничено, защото този картел обхващал само една държава членка, в съображение 666 от обжалваното решение Комисията да посочва, че „обем[ът] на люксембургския пазар спрямо други държави членки е взет предвид при изчисляването на глобата (вж. [съображения] 680—683)“, съображенията в обжалваното решение, на които се позовава Комисията, се отнасят до разпределянето на участниците в картела в Люксембург по категории с оглед на различното им третиране. Следва също да се подчертае, че Комисията определя общия начален размер на глобата на 10 милиона евро. Следователно, въпреки че е преценила тежестта на нарушението в зависимост от характера и географския му обхват, Комисията е счела за уместно да определи общ начален размер на глобата, съответстващ на половината от минималния праг от 20 милиона евро, предвиден по принцип в Насоките от 1998 г. за този вид много сериозни нарушения (вж. точка 1 A, втора алинея, третото тире).

172 С оглед, от една страна, на особено сериозния характер на картела, и от друга страна, на факта, че той е обхващал съществена част от общия пазар, трябва да се приеме, че началният размер от 10 милиона евро, определен по отношение на Otis за нарушението в Люксембург, не трябва да бъде намален.

173 Жалбоподателят по дело T-141/07 твърди също, че началният размер на глобата, определен за картела в Люксембург, е непропорционален спрямо началните размери, определени за нарушенията в Белгия, Германия и Нидерландия.

174 Както бе напомнено в точки 167—170 по-горе — предвид обстоятелството, че изложената в точка 1 A от Насоките от 1998 г. методология следва логиката на стандартното определяне, — когато определя общия начален размер на глобата, Комисията не е длъжна да държи сметка за обема на засегнатия пазар и още по-малко да определя този размер като фиксиран процент от общия оборот на пазара (вж. в този смисъл Решение по дело BASF/Комисия, точка 167 по-горе, точка 134).

175 Дори да се допусне, че когато в едно и също решение установява редица много сериозни нарушения, Комисията е длъжна да осигури пропорционалност между общите начални размери на глобите и обема на различните засегнати пазари, в случая няма основание да се приеме, че общият начален размер на глобата, определен за картела в Люксембург, е непропорционален спрямо общите начални размери, определени за картелите в Белгия, Германия и Нидерландия.

176 Всъщност анализът на релевантните данни показва, че предвид обема на засегнатите пазари Комисията е определила съгласувано общите начални размери на глобите. Така колкото по-голям е обемът на пазара, толкова по-висок е определеният от Комисията общ начален размер, без обаче тя да е използвала точна математическа формула, което при всички положения не е била длъжна да прави (вж. точки 167—170 по-горе). От една страна, за очевидно най-големия пазар, този в Германия, който възлиза на 576 милиона евро, общият начален размер е определен на 70 милиона евро. За двата следващи по големина пазара, тези в Нидерландия и Белгия, които възлизат съответно на 363 милиона евро и 254 милиона евро, общият начален размер е определен съответно на 55 милиона и 40 милиона евро. От друга страна, за люксембургския пазар, който е с явно по-ограничен обем, тъй като възлиза на 32

милиона евро, Комисията намира за целесъобразно да сведе този размер до 10 милиона евро, въпреки че за много сериозните нарушения Насоките от 1998 г. предвиждат наложената с оглед на тежестта на нарушението глоба да се определя в размер „над 20 милиона [евро]“.

177 В този контекст следва да се отбележи също, че макар обемът на люксембургския пазар да е ограничен спрямо обема на пазарите, засегнати от другите нарушения, Комисията има право да определи достатъчно висок начален размер на глобата, който да отрази „много сериозния“ характер на разглежданото нарушение.

178 Следователно доводите на жалбоподателя по дело Т-141/07, че общият начален размер на глобата за нарушението в Люксембург е прекомерен, трябва да бъдат отхвърлени.

179 На второ място, жалбоподателите по дело Т-145/07 изтъкват, що се отнася до нарушението в Германия, че Комисията е определила началния размер на глобата, основавайки се на обема на пазара на асансьори и ескалатори, който съгласно съображение 82 от обжалваното решение възлиза на 576 милиона евро. По този начин тя нарушила Насоките от 1998 г. и принципа на пропорционалност при определянето на началния размер на глобата, тъй като картелите засегнали само продажбите на ескалатори и една малка част от продажбите на асансьори в Германия. Така Комисията не установила засегнатите от картелите пазари, нито техния обем. Тя също така не определила действителното отражение на нарушението. От представените от Otis документи било видно, че картелът не засегнал целия пазар на асансьори, а само проектите за ескалатори и асансьори с голяма стойност, каквито са проектите за бързи асансьори. Само една много малка част от проектите за бързи асансьори обаче обхващала стандартните асансьори. Поради това според Otis общата стойност на продажбите, засегнати от картела в Германия, е била 128 милиона евро, а не 576 милиона евро (съображения 82 и 280 от обжалваното решение).

180 Следва да се подчертае, че жалбоподателите по дело Т-145/07 не оспорват и законосъобразността на изложената в точка 1 А от Насоките от 1998 г. методология за определяне на началния размер на глобата, която, както бе напомнено в точка 174 по-горе, следва логиката на стандартното определяне. Освен това съгласно цитираната в точка 168 по-горе съдебна практика обемът на засегнатия пазар е само един от факторите за оценяване на тежестта на нарушението, който Комисията не е длъжна да вземе предвид, за да определи началния размер на глобата.

181 Първо, противно на това, което поддържат жалбоподателите по дело Т-145/07, Комисията не е определила общия начален размер на глобата за нарушението в Германия, базирайки се на обема на засегнатия пазар. Всъщност, видно от съображения 657—671 от обжалваното решение, Комисията е основала своето заключение за тежестта на нарушенията върху характера на тези нарушения и техния географски обхват.

182 Второ, що се отнася до определянето на отражението на нарушението в Германия, както вече бе напомнено в точка 151 по-горе, при определянето на тежестта на нарушението Комисията трябва да провери конкретното му отражение върху пазара само ако то видимо може да бъде определено. Настоящият случай обаче не е такъв.

183 Противно на това, което поддържат жалбоподателите, от съображение 664 от обжалваното решение, в което впрочем Комисията отговаря на твърдението на Otis и Kone за ограниченото според тях отражение на нарушението, следва, че е „невъзможно да се докаже точният резултат от нарушението“ и че споразуменията в Германия не са засегнали само ескалаторите и проектите за асансьори с голяма стойност, доколкото Комисията приема, че вероятно „дейностите на картела по проектите за асансьори за над един милион евро, които включват бързите и скъпите асансьори, са се отразили върху останалата част от пазара на асансьорите“. В това съображение Комисията също така посочва, че общата стойност на съответния проект е била по-важен

критерий от броя и вида на асансьорите, че е невъзможно да се докаже точният резултат от нарушението и че фактите ясно сочат, че целта на участниците не е била да изключат определени видове стоки, а да се споразумеят за проектите, при които конкуренцията по-лесно може да бъде елиминирана.

184 Налага се изводът, че жалбоподателите по дело T-145/07 не доказват, че отражението на нарушението в Германия е можело да бъде определено, а само че нарушението се е отнасяло до пазар с ограничен според тях обем. Те поддържат, че са доказали, че картелът в Германия се отнася само до проекти за ескалатори и скъпи/бързи асансьори и че стандартните асансьори са включени в посочените проекти само като допълнение. Поради това пазарът на стандартните асансьори не бил засегнат. Тези доводи трябва във всички случаи да бъдат отхвърлени.

185 Най-напред, жалбоподателите по дело T-145/07 твърдят, че картелът се е отнасял само до проектите за бързи асансьори, за които единствено Otis, Kone и ThyssenKrupp са били способни да представят оферта, и е засягал стандартните асансьори само в случаите, в които като допълнение са били включвани в проекти за скъпи/бързи асансьори или проекти за ескалатори, което се потвърждавало от приложените към тяхната жалба документи, между които писмено изявление на д-р R.

186 В това отношение следва да се отхвърли твърдението, че проектите за скъпи асансьори са проекти за бързи асансьори. Противно на това, което изтъкват жалбоподателите по дело T-145/07, Kone, Otis и ThyssenKrupp не са били единствените дружества, способни да представят действителни оферти за проекти за скъпи асансьори. Освен Schindler, за което жалбоподателите подчертават, че след декември 2000 г. вече не е участвало активно в обсъжданията, от писменото изявление на д-р R., представено от посочените жалбоподатели в подкрепа на доводите им, е видно, че макар през 2003 г. в Германия единствено Kone, Otis, Schindler и ThyssenKrupp да са продавали бързи асансьори, „други предприятия са успели да спечелят в Германия съществена част от проектите за асансьори на стойност над един милион евро“, което потвърждава, че както е посочено в експертното становище, представено от жалбоподателите по дело T-145/07, проектите за скъпи асансьори не са идентични с проектите за бързи асансьори.

187 Освен това, както отбелязва Комисията, като се има предвид средната цена на бърз асансьор от приблизително 167 000 EUR и твърдението на жалбоподателите, че всеки проект с голяма стойност включва поне един бърз асансьор, е възможно тези проекти да са обхващали много стандартни асансьори. В това отношение ОЕС уточнява в изявление от [*поверително*], че картелите относно проекти за ново оборудване са включвали, освен проектите за ескалатори, и „престижните проекти“. ОЕС посочва също, че в редки случаи въпросните проекти не са включвали бързи асансьори, а са били специални проекти за големи количества. Kone също заявява, че независимо от броя и вида на асансьорите, единствено общата стойност на проекта е била определяща (вж. точка 254 от изложението на възраженията и съображение 241 от обжалваното решение). Това твърдение не е оспорено от жалбоподателите.

188 Както самите жалбоподатели отбелязват, много други конкуренти освен Otis, Kone и ThyssenKrupp са били в състояние да предложат оферти за проекти за над един милион евро, включващи само стандартни асансьори. Така те твърдят в жалбата си, позовавайки се на изявленията на д-р R., че „[*поверително*]“. Kone също твърди в заявлението си от 12 февруари 2004 г., че в рамките на сектора на асансьорите [*поверително*]. Ето защо твърдението на жалбоподателите, че картелът се е отнасял само до проектите за асансьори, за които единствено Otis, Kone и ThyssenKrupp са били способни да представят оферти, трябва да бъде отхвърлено.

189 След това според жалбоподателите по дело T-145/07 изложените в съображение 664 от обжалваното решение твърдения, че разговорите за скъпите асансьори вероятно или косвено „са излизали от темата“ и са засягали и останалите асансьори, били неясни, парадоксални и в противоречие с фактическите и икономическите доказателства.

190 В това отношение следва да се отхвърли оплакването на жалбоподателите, че обжалваното решение не е достатъчно мотивирано, доколкото Комисията не обяснявала как разговорите във връзка с бързите асансьори са могли косвено да засегнат останалите продажби на асансьори и защо вероятно са ги засегнали. Всъщност в съображение 664 от обжалваното решение Комисията изрично посочва, че картелите в Германия се отнасят до проекти, включващи ескалатори, асансьори и бързи асансьори в различни комбинации, и че общата стойност на съответния проект е била по-важен критерий от броя и вида на асансьорите. Тя също така отбелязва, че дейностите на картела по проектите за асансьори за над един милион евро, които включвали бързите и скъпите асансьори, са се отразили върху останалата част от пазара на асансьорите, от която не биха могли да бъдат отделени, като се има предвид, че в различна степен е била засегната цялата гама продукти (бързи асансьори, асансьори със стандартна скорост и други). Накрая, тя подчертава, че целта на участниците е била не да изключат определени видове стоки, а да се споразумеят за проекти, при които конкуренцията по-лесно може да бъде елиминирана (вж. също съображение 242 от обжалваното решение).

191 Освен това, както е видно от точки 186 и 187 по-горе, съществуването на отделен и незасегнат пазар на стандартни асансьори не е установено, тъй като проектите за скъпи асансьори и проектите за ескалатори включват и стандартни асансьори, а понякога дори само такива асансьори.

192 От друга страна, противно на становището на жалбоподателите по дело T-145/07, изводът за наличието на въздействие, най-малкото непряко, върху целия пазар на асансьори и ескалатори не е в противоречие с фактическите и икономическите доказателства, които те твърдят, че са представили. Що се отнася до твърдението им, че маржовете на печалба на Otis от стандартни асансьори, продадени в рамките на проекти на стойност под един милион евро, не са били по-високи в периода на картела, отколкото преди и след този период, следва да се отбележи, от една страна, че ThyssenKrupp потвърждава, че началният праг, за да бъде включен даден проект в картела, е нараснал от 500 000 на 1 000 000 DEM през 1998 г. и на 1 000 000 EUR, считано от 2002 г., и че поради това проектите на стойност под един милион евро също са били обсъждани (съображение 241 от обжалваното решение), така че маржовете на печалба на Otis от проекти на стойност под един милион евро също са могли да бъдат засегнати от картела. От друга страна, тъй като доводът на жалбоподателите е основан само на данни относно продажбите на групата Otis, не е възможно да се определят с достатъчна сигурност параметрите на конкуренцията, която би съществувала, ако не беше извършено нарушение. Освен това в административното производство самите жалбоподатели подчертават няколко пъти голямата рекламна стойност на „престижните проекти“, което изключва липсата на въздействие на картела върху пазара на стандартните асансьори.

193 Накрая, следва да се подчертае, че дори ако Комисията наистина е взела предвид факултативния критерий за отражението на нарушението върху пазара и поради това е трябвало да представи в обжалваното решение конкретни, достоверни и достатъчни доказателства, позволяващи да се прецени действителното въздействие, което нарушението е могло да има по отношение на конкуренцията на пазара (Решение по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 122 по-горе, точка 82), следва да се приеме, че при всички положения тя е изпълнила това задължение.

194 Що се отнася до нарушението в Германия, освен доказателствата, посочени в точка 192 по-горе, Комисията в частност отбелязва, че погледнато спрямо обема на съответните пазари, Kone, Otis, Schindler и ThyssenKrupp реализират над 60 % от продажбите на асансьори и държат близо 100 % от пазара на ескалатори (съображения 51 и 232 от обжалваното решение). Освен това след

2000 г. тримата участници в картела държат заедно около 75 % от пазара на ескалатори и близо 50 % от пазара на асансьори (съображения 278 и 280 от обжалваното решение). Наред с това целта на картела е била да се замразят съответните пазарни дялове на участващите предприятия (съображение 236 и сл. от обжалваното решение). Комисията също така подчертава честотата на срещите (съображения 217 и 218 от обжалваното решение) и взетите от участниците предпазни мерки за прикриване на контактите им (съображения 219—221 от обжалваното решение).

195 В този смисъл Комисията заключава в съображение 660 от обжалваното решение, че самият факт на изпълнението на различните антиконкурентни договорености сочи наличието на отражение върху пазара, въпреки че действителният резултат трудно може да бъде определен, тъй като е невъзможно да се установи например дали офертите са били манипулирани и при други проекти и при колко от тях, нито колко проекти евентуално са били разпределени между членовете на картела, без да е било необходимо да се свързват помежду си. Комисията добавя, че високият общ пазарен дял на конкурентите сочи, че вероятно е налице антиконкурентен резултат, а относителната стабилност на тези пазарни дялове през целия период на нарушенията потвърждава това.

196 Трето, жалбоподателите по дело Т-145/07 поддържат, че за разлика от съображение 664 от обжалваното решение, в изложението на възраженията не се посочва, че разговорите, свързани с проектите за асансьори за над един милион евро, са се отразили върху пазара на асансьори с по-ниска стойност. Поради това правото на защита на жалбоподателите по дело Т-145/07 било нарушено.

197 Както бе напомнено в точка 122 по-горе, основният принцип на правото на Съюза, а именно зачитане на правото на защита по време на цялото производство, изисква по-конкретно изложението на възраженията, отправено от Комисията до предприятие, на което тя възнамерява да наложи санкция за нарушение на правилата на конкуренция, да съдържа съществените обстоятелства, установени по отношение на него, като деянията, които е извършило, дадената им правна квалификация и доказателствата, на които се основава Комисията, за да има предприятието възможност да изложи ефективно доводите си в рамките на воденото срещу него административно производство.

198 В случая от точка 583 от изложението на възраженията е видно, че Комисията счита, че картелът е могъл да има въздействие върху целия сектор на асансьорите и ескалаторите в Германия, като в това отношение изрично се позовава на общия пазарен дял на участниците в картела в този сектор. Що се отнася до преценката на тежестта на всяко нарушение при определянето на размера на глобата, в точка 617, буква б от изложението на възраженията Комисията също така посочва, че при преценката на тежестта на нарушенията ще вземе предвид факта, че „договореностите обхващат целия сектор на асансьорите и целия сектор на ескалаторите“.

199 Впрочем в отговора си на изложението на възраженията жалбоподателите по дело Т-145/07 изразяват становище по този въпрос. В частност те уведомяват Комисията [*поверително*].

200 Следователно доводът, че Комисията е нарушила правото на защита на жалбоподателите, като не е посочила в изложението на възраженията, че разговорите, свързани с проектите за асансьори за над един милион евро, са засегнали пазара на асансьори с по-ниска стойност, не се подкрепя от фактите и трябва да бъде отхвърлен.

201 Четвърто, жалбоподателите по дело Т-145/07 поддържат, че началният размер от 70 милиона евро, определен за нарушението в Германия, е явно непропорционален спрямо стойността на продажбите, които действително са били предмет на незаконосъобразни споразумения. Така, макар Комисията да посочила в съображение 664 от обжалваното решение, че ще вземе предвид факта, че дейностите на картела може би не са засегнали пряко целия пазар на асансьори, тя не

отчела факта, че само една малка част от пазара на асансьори е била предмет на разговори. Освен това при определянето на началния размер на глобата за нарушението в Германия Комисията се отклонила от приложения в обжалваното решение начин за изчисляване на размера на глобата. След като Комисията признала, че обхватът на картелите в Германия е бил по-ограничен, отколкото в трите страни от Бенелюкс, не можело да прилага същите критерии за изчисляване на размера на глобата и за извършеното в Германия нарушение.

202 Най-напред, в точка 174 по-горе бе напомнено, че доколкото изложената в точка 1 A от Насоките от 1998 г. методология следва логиката на стандартното определяне, Комисията не е длъжна, когато определя общия начален размер на глобата, да държи сметка за обема на засегнатия пазар.

203 След това трябва да се отбележи, че макар Комисията да не е доказвала точния резултат от нарушението (съображение 660 от обжалваното решение), все пак за нарушението в Германия е определила по-малък начален размер, за да отчете — в полза на съответните предприятия — вероятността картелите да не са засегнали целия пазар на асансьорите. Както всъщност посочва Комисията в съображение 664 от обжалваното решение, при определянето на началния размер на глобата тя е отчела „факта, че дейностите на картела може би не са засегнали пряко целия пазар на асансьорите“. В действителност за картела в Германия видимо е определен по-малък начален размер, отколкото за останалите картели, до които се отнася обжалваното решение, предвид обема на засегнатите пазари (вж. точка 176 по-горе).

204 Освен това, дори да се допусне, че що се отнася до асансьорите, картелът в Германия се е отнасял само до проектите за скъпи/бързи асансьори (вж. точки 184—191 по-горе), началният размер на глобата остава оправдан дори в сравнение с размера, определен за другите картели. В това отношение следва да се подчертае, че географският пазар, засегнат от картела в Германия, е бил определено по-голям от географските пазари, засегнати от другите картели.

205 Накрая, дори ако, както твърдят жалбоподателите по дело T-145/07, картелът в Германия е засегнал само част от пазара на асансьори, а именно проектите за скъпи/бързи асансьори, общият обем на засегнатия от картела пазар, съгласно представените от Otis оценки, е бил 128 милиона евро, така че началният размер на глобата представлява 54 % от обема на засегнатия пазар.

206 Същевременно вече е постановено, че такъв висок процент на началния размер може да е оправдан в случаите на много сериозни нарушения (вж. в този смисъл Решение по дело BASF/Комисия, точка 167 по-горе, точки 130 и 133—137 и Решение по дело Carbone-Lorraine/Комисия, точка 137 по-горе, точка 121). Освен това, както Комисията отбелязва в съображение 659 от обжалваното решение, от постоянната съдебна практика е видно, че резултатът от една антиконкурентна практика не е определящ критерий при преценката на тежестта на нарушението. Волевият момент може да има по-голямо значение от посочения резултат, особено в случаите, в които става въпрос за тежки сами по себе си нарушения, като например подялбата на пазари (Решение по дело Thyssen Stahl/Комисия, точка 159 по-горе, точка 118, Решение по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 122 по-горе, точка 96, Решение по дело Krupp Thyssen Stainless и Acciai speciali Terni/Комисия, точка 77 по-горе, точка 199 и Решение по дело Degussa/Комисия, точка 71 по-горе, точка 251).

207 Дори да се допусне, че когато с едно и също решение установява редица много сериозни нарушения, Комисията е длъжна да осигури пропорционалност между общите начални размери на глобите и обема на различните засегнати пазари, в случая няма основание да се приеме, че общите начални размери на глобите за нарушенията в Белгия, Германия, Люксембург и Нидерландия не са съгласувани или са непропорционални.

208 Всъщност, както бе отбелязано в точка 176 по-горе, анализът на релевантните данни показва, че предвид обема на засегнатите пазари Комисията е определила по разумен и съгласуван начин началните размери на глобите за нарушенията, извършени в съответните държави членки.

209 Следователно всички оплаквания относно общите начални размери на глобите трябва да бъдат отхвърлени.

– По специфичния начален размер на глобите

210 Следва да се напомни, че при изчисляването на размера на глобите, налагани на основание член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, диференцираният подход спрямо съответните предприятия е присъщ за упражняването на правомощията, предоставени на Комисията съгласно тази разпоредба. Всъщност в рамките на своето право на преценка Комисията е длъжна да индивидуализира санкцията в зависимост от поведението и особеностите на съответните предприятия, за да осигури във всеки отделен случай пълната ефективност на правилата на Съюза в областта на конкуренцията (вж. в този смисъл Решение на Съда от 7 юни 1983 г. по дело Musique Diffusion française и др./Комисия, 100/80—103/80, Recueil, стр. 1825, точка 109 и Решение по дело Britannia Alloys & Chemicals/Комисия, точка 108 по-горе, точка 44).

211 Именно в този смисъл Насоките от 1998 г. предвиждат, че когато извършители са няколко предприятия, например при картелите, може да е необходимо общият начален размер на глобата за нарушение с определена тежест да се претегли, така че да се определи специфичен начален размер с цел да бъде взета предвид специфичната тежест на нарушението и съответно действителното отражение на нарушението на всяко едно от предприятията върху конкуренцията, по-специално когато е налице значителна несъразмерност по отношение на големината на предприятията, извършили същия вид нарушения (точка 1 A, шеста алинея). В частност е необходимо да бъде взет предвид ефективният икономически капацитет на нарушителите за нанасяне на значителни вреди на други оператори, включително на потребителите (точка 1 A, четвърта алинея).

212 В Насоките от 1998 г. също така се уточнява, че принципът за налагане на еднакви наказания за едно и също поведение може да доведе, ако обстоятелствата го позволяват, до налагане на различни глоби на съответните предприятия, при това без тази диференциация да произтича от аритметично пресмятане (точка 1 A, седма алинея).

213 От съдебната практика следва, че Насоките от 1998 г. не предвиждат размерът на глобите да се изчислява в зависимост оборота, реализиран от предприятията на съответния пазар. Ето защо, за да се прецени влиянието на дадено предприятие върху пазара или — по смисъла на Насоките — неговият ефективен икономически капацитет за нанасяне на значителни вреди на други оператори, Комисията не е задължена предварително да определя пазара, нито да преценява неговия обем (Решение по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 122 по-горе, точка 63). Насоките от 1998 г. обаче допускат и такъв оборот да бъде взет предвид при определянето на размера на глобата с цел да бъдат спазени общите принципи на правото на Съюза и когато го изискват обстоятелствата (Решение на Общия съд от 20 март 2002 г. по дело LR AF 1998/Комисия, T-23/99, Recueil, стр. II-1705, точки 283 и 284; Решение на Общия съд от 9 юли 2003 г. по дело Cheil Jedang/Комисия, T-220/00, Recueil, стр. II-2473, точка 82 и Решение на Общия съд от 25 октомври 2005 г. по дело Groupe Danone/Комисия, T-38/02, Recueil, стр. II-4407, точка 157).

214 В случая от съображения 672—685 от обжалваното решение следва, че за всяко констатирано нарушение по член 1 от обжалваното решение Комисията е приложила „диференциран подход спрямо предприятията, за да вземе предвид ефективния им икономически капацитет да

причинят значителни вреди за конкуренцията“ (съображение 672 от обжалваното решение). За целите на определянето на специфичните начални размери на глобата за всяко нарушение тя разпределя предприятията в категории въз основа на оборота, реализиран на всеки национален пазар на съответните продукти (съображения 673—685 от обжалваното решение). Освен при определянето на специфичния начален размер на глобата на Schindler поради участието му в картела в Германия, при определянето на специфичните начални размери на глобите на останалите предприятия Комисията взема предвид за всяко нарушение оборота за 2003 г. — последната година, през която според Комисията тези предприятия активно са участвали във въпросните картели (съображения 674, 676, 680 и 684 от обжалваното решение).

215 На първо място, що се отнася до нарушението в Люксембург, жалбоподателят по дело T-141/07 припомня, че съгласно Насоките от 1998 г. при определянето на началния размер на глобата Комисията трябва да вземе предвид ефективния икономически капацитет на нарушителите да нанесат значителни вреди на другите оператори. GTO обаче посочва, че е малко дружество с напълно самостоятелно управление, което в никакъв случай не е могло да нанесе значителни вреди на пазара. Жалбоподателят по дело T-141/07 посочва, че е малко местно предприятие от гледна точка както на броя служители, така и на оборота и че е извършвало дейност само на люксембургския пазар.

216 В това отношение най-напред трябва да се констатира, че видно от изложените съображения (вж. точки 63—90 и 96—105 по-горе), в обжалваното решение Комисията правилно приема, че за целите на прилагане на правилата на конкуренция GTO образува една стопанска единица с UTC, OEC, дъщерните дружества Otis и GT. Следователно доводите на жалбоподателя по дело T-141/07 във връзка с твърдението му, че не е голямо дружество, трябва да бъдат отхвърлени.

217 Освен това жалбоподателят по дело T-141/07 не оспорва, че „оборотът на GTO през 2003 г. е бил най-висок в сравнение с другите участници в картела в Люксембург“ (съображение 681 от обжалваното решение) и че участниците в картела заедно са държали приблизително 80 % от съответния пазар (съображения 324 и 325 от обжалваното решение). При тези условия GTO няма основание да поддържа, че участието му в посочения картел не е могло да причини значителни вреди на другите оператори, и в частност на потребителите, по смисъла на точка 1 A, четвърта алинея от Насоките от 1998 г.

218 На второ място, що се отнася до нарушението в Германия, жалбоподателите по дело T-145/07 твърдят, че определените за тях и Schindler специфични начални размери на глобите водят до неравно третиране.

219 Началният размер на наложената им глоба всъщност бил изчислен единствено въз основа на характера и географския обхват на нарушението им, докато началният размер на глобата на Schindler бил съобразен с факта, че нарушението засяга само част от пазара на съответните продукти. Прилагането на подхода, избран от Комисията спрямо Schindler, и спрямо жалбоподателите по дело T-145/07 трябвало също да доведе до намаляване на началния размер на глобата им.

220 Следва да се приеме, че при картела в Германия случаят на Schindler е различен от този на Otis. Всъщност не се оспорва, че през целия период на участието си в картела в Германия, а именно между август 1995 г. и декември 2000 г., Schindler участва в нарушението само на пазара на ескалаторите (съображение 213 и член 1, параграф 2 от обжалваното решение). Следователно Schindler е извършител на констатираното в член 1, параграф 2 от обжалваното решение нарушение само в сектора на ескалаторите. За разлика от това, Otis е участвало в нарушението и в двата сектора, а именно и при ескалаторите, между август 1995 г. и декември 2003 г., и при асансьорите, между декември 2000 г. и декември 2003 г. (съображения 212 и 213 и член 1, параграф 2 от обжалваното решение). Прилагането на диференциран подход обаче има за цел

именно да се отчетат разликите в капацитета на отделните предприятия да причинят значителни вреди за конкуренцията, като в случая на Schindler този капацитет несъмнено е бил по-малък, тъй като то не е участвало в картела на пазара на асансьорите.

221 При това положение жалбоподателите по дело Т-145/07 нямат основание да поддържат, че са били третирани дискриминационно, поради това че при определянето на специфичния начален размер на глобата за Schindler е взет предвид само оборотът на пазара на ескалаторите. Напротив, именно за да отчете разликите между Schindler и останалите участници в картела, Комисията съобразно принципа на равно третиране взема предвид различни обороти за двете категории предприятия.

222 С оглед на всичко изложено по-горе оплакванията относно специфичните начални размери на глобите трябва да се отхвърлят.

223 Следователно настоящото правно основание трябва да се отхвърли изцяло.

По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г. и на принципа на пропорционалност при определянето на процента на увеличение на началния размер на глобата в зависимост от продължителността на нарушението в Германия

224 Жалбоподателите по дело Т-145/07 изтъкват, че увеличението на началния размер на глобата с 10 % на година поради продължителността на нарушението в Германия е непропорционално. Първо, през по-голямата част от периода на действие на споразуменията разговорите се отнасяли единствено до ескалаторите и следователно могли да засегнат само пазар, чийто обем на продажби през 2003 г. е възлизал на 70 милиона евро (съображение 82 от обжалваното решение). Второ, през по-голямата част от периода на действие на споразуменията Otis държало само една малка част от пазара и имало по-слаба позиция от Kone и ThyssenKrupp на пазара на ескалатори. Поради това Комисията трябвало да извърши претегляне при определянето на частта за ескалаторите в началния размер на глобата, като държи сметка за съответното положение на всяко от дружествата, участвали в споразуменията относно ескалаторите, както направила в случая на Schindler (съображение 676 от обжалваното решение).

225 В това отношение следва да се напомни, че съгласно член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 продължителността на нарушението е един от факторите, които трябва да се вземат предвид при определянето на размера на глобата, която да бъде наложена на предприятията, извършили нарушение на правилата на конкуренцията.

226 По отношение на фактора, отнасящ се до продължителността на нарушението, Насоките от 1998 г. провеждат разграничение между нарушенията с малка продължителност (по принцип по-малко от една година), при които началният размер, определен с оглед на тежестта, не би следвало да се увеличава, нарушенията със средна продължителност (по принцип от една до пет години), при които този размер може да бъде увеличен с 50 %, и нарушенията за дълъг период (по принцип повече от пет години), при които този размер може да бъде увеличен с 10 % за всяка година (точка 1 Б, първа алинея, от първо до трето тире от Насоките от 1998 г.)

227 Безспорно е, че Otis е участвало в картела в Германия от 1 август 1995 г. до 5 декември 2003 г., тоест осем години и четири месеца, и съответно е извършило нарушение за дълъг период.

228 Следователно именно в приложение на правилата, които сама си е наложила в Насоките от 1998 г., Комисията увеличава с 80 %, тоест с 10 % на година, началния размер на глобата поради продължителността на нарушението в Германия.

229 Освен това увеличението от 80 % не може да се счита за явно несъразмерно предвид дългата продължителност на нарушението (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 8 октомври 2008 г. по дело SGL Carbon/Комисия, T-68/04, Сборник, стр. II-2511, точка 113).

230 По същество доводите на жалбоподателите водят да смесване на критерия за тежест и критерия за продължителност, предвидени в член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003. Всъщност жалбоподателите оспорват увеличението на началния размер на глобата с 10 % на година, като се позовават на обстоятелства от значение за преценката на тежестта на нарушението. Те посочват, че картелът в Германия през първите пет години се е отнасял само до ескалаторите и че поради слабата си позиция на пазара на ескалатори през по-голямата част от действието на картела са притежавали малък дял от съответния пазар.

231 Дори ако се допусне, че съображенията относно тежестта на нарушението могат да бъдат взети предвид при определянето на процента, с който началният размер на глобата се увеличава поради продължителността на това нарушение, доводите на жалбоподателите не следва да бъдат приети.

232 Първо, не се оспорва, че комплексните тайни споразумения относно ескалаторите и асансьорите в Германия представляват едно-единствено продължено нарушение (съображение 569 от обжалваното решение), доколкото през целия период на нарушението участниците в него са преследвали обща цел, а именно да си разпределят проекти и да съгласуват търговското си поведение при подаването на оферти. Доколкото не оспорват квалификацията на нарушението като едно-единствено продължено нарушение, жалбоподателите по дело T-145/07 не могат да упрекват Комисията, че е използвала общ начален размер за споразуменията относно ескалаторите и асансьорите. Предвид характера на нарушението и географският му обхват Комисията го квалифицира като „много сериозно“ (съображение 671 от обжалваното решение), без значение до кои точно стоки се е отнасяло (асансьори и/или ескалатори). След като нарушението е „много сериозно“ през целия спорен период, Комисията е била в правото си да приложи същия процент на увеличение за целия период на нарушението (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 12 септември 2007 г. по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, T-30/05, непубликувано в Сборника, точка 196).

233 Второ, следва да се припомни, че положението на Otis е несъпоставимо с това на Schindler (вж. точки 220 и 221 по-горе). Доколкото Otis не оспорва, че е участвало в незаконосъобразни споразумения, засягащи едновременно ескалатори и асансьори, че тези споразумения представляват едно-единствено продължено нарушение и че за да приложи диференциран подход спрямо предприятията и да отчете техния ефективен икономически капацитет да причинят вреди на конкуренцията, Комисията е използвала оборота, който те са реализирали от стоките, предмет на картела, следва да се приеме, че Комисията правилно е взела предвид притежавания от Otis през 2003 г. (последната пълна година от дейността на картела) дял от пазара на ескалатори и асансьори, за да определи специфичния начален размер на глобата. Все пак общият оборот, реализиран от Otis на този пазар през 2003 г., е подобен на тези на Kone и ThyssenKrupp (съображение 677 от обжалваното решение). Поставянето на Otis в същата категория като Kone и ThyssenKrupp за целите на определяне на специфичния начален размер на глобите изглежда логично и обективно оправдано. Като се има предвид изложеното в точка 232 по-горе, жалбоподателите по дело T-145/07 нямат основание да оспорват и прилагането на един и същ процент на увеличение на посочения размер (поради продължителността на нарушението) спрямо всички предприятия в тази категория.

234 Следователно настоящото правно основание трябва да се отхвърли.

По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г. и на принципа на пропорционалност при прилагането на груповия коефициент за постигането на възпиращ ефект при определянето на началния размер на глобите

235 В обжалваното решение Комисията напомня необходимостта да се определя „такъв размер на глобите, който да им осигурява сериозен възпиращ ефект предвид големината на всяко предприятие“ (съображение 686 от обжалваното решение). В този смисъл, след като констатира, че „[с]ъс световен оборот съответно от 47 100 000 000 EUR и 34 300 000 000 EUR ThyssenKrupp и UTC/Otis са много по-големи оператори в сравнение с останалите адресати“, Комисията приема, че „началният размер [на глобата] следва да се увеличи, за да се вземат предвид големината и цялостните ресурси“ на тези предприятия, и че „е необходимо началният размер на глобата на ThyssenKrupp да се умножи по коефициент 2 (100 % увеличение), а началният размер на глобата на UTC/Otis да се умножи по коефициент 1,7 (70 % увеличение)“ (съображение 690 от обжалваното решение).

236 Жалбоподателите по дела T-145/07 и T-146/07 изтъкват, че Комисията е нарушила Насоките от 1998 г. и принципа на пропорционалност, като е умножила с коефициент 1,7 началните размери на глобите, наложени на дружествата от групата Otis в четирите засегнати държави членки, за да осигури сериозен възпиращ ефект на тези глоби.

237 На първо място, жалбоподателите оспорват определянето на коефициента в зависимост от оборота на UTC.

238 В това отношение най-напред трябва да се напомни, че Комисията правилно приема, че жалбоподателите по дела T-141/07, T-142/07, T-145/07 и T-146/07 образуват една стопанска единица (вж. точки 67—90 и 106—120 по-горе).

239 По-нататък, следва да се подчертае, че необходимостта да се осигури сериозен възпиращ ефект на глобата, без да е основание за увеличаване на общия размер на глобите в рамките на политиката в областта на конкуренцията, изисква размерът на глобата да се адаптира съобразно търсеното въздействие върху санкционираното предприятие, така че глобата да не се окаже незначителна, или обратно, прекомерна — по-специално от гледна точка на финансовите възможности на въпросното предприятие — съгласно изискванията, изведени, от една страна, от необходимостта да се гарантира ефективността на глобата, и от друга страна, от спазването на принципа на пропорционалност (Решение на Общия съд от 8 юли 2008 г. по дело Lafarge/Комисия, T-54/03, непубликувано в Сборника, точка 670).

240 Наистина в Насоките от 1998 г. Комисията не е определила методология или специфични критерии, които да прилага, за да постигне търсения възпиращ ефект, и които при изричното им закрепване биха могли да имат задължителна сила. В точка 1 A, четвърта алинея от Насоките сред указанията във връзка с преценката на тежестта на нарушението се споменава единствено необходимостта да се определи глоба в размер, който да гарантира, че тя има сериозен възпиращ ефект (Решение по дело Schunk и Schunk Kohlenstoff-Technik/Комисия, точка 83 по-горе, точка 193).

241 Все пак съгласно съдебната практика Комисията може да вземе предвид целия оборот на всяко предприятие от картела като релевантен критерий за определянето на възпиращия коефициент (вж. в този смисъл Решение на Съда от 29 юни 2006 г. по дело Showa Denko/Комисия, C-289/04 P, Recueil, стр. I-5859, точки 17 и 18). В този смисъл големината и цялостните ресурси на предприятието са релевантни критерии предвид търсената цел, а именно да се гарантира ефективността на глобата чрез адаптиране на размера ѝ с оглед на цялостните ресурси на предприятието и способността му да си набави необходимите средства за заплащането на глобата. Всъщност процентът на увеличаване на началния размер на глобата с цел осигуряване

на сериозен възпиращ ефект се определя повече за да се гарантира ефективността на глобата, отколкото за да се отчете вредата от нарушението за нормалната конкуренция и съответно тежестта на това нарушение (Решение по дело Lafarge/Комисия, точка 239 по-горе, точка 672).

242 Следователно Комисията не е нарушила нито Насоките от 1998 г., нито принципа на пропорционалност, като е взела предвид целия оборот на групата Otis, за да определи възпиращия коефициент.

243 На второ място, жалбоподателите по дела T-145/07 и T-146/07 изтъкват, че Комисията е трябвало да провери дали възпиращият ефект е бил необходим, що се отнася до Otis, отчитайки вероятността от повторно нарушение, и да вземе надлежно предвид усилията, които жалбоподателите са положили, за да попречат на нарушаването на правилата на конкуренция, доколкото те са направили всичко възможно, за да предотвратят установените в обжалваното решение нарушения. За тази цел те се позовават на програмата за привеждане в съответствие с правилата на конкуренция, която съществува в рамките на групата Otis, на тяхното сътрудничество в хода на административното производство и на прекратяването на договорите със служителите, отговорни за нарушението, които освен това положили големи усилия, за да прикрият действията си от своите висшестоящи.

244 В случая е безспорно, че за да приложи спрямо Otis коефициент с оглед на усилване на възпиращия ефект на глобата, Комисията не е преценила вероятността за повторно извършване на нарушението. Всъщност, видно от съображения 688—690 от обжалваното решение, тя е взела предвид единствено големината и цялостните му ресурси, и в частност световния му оборот.

245 При все това липсата на преценка на вероятността за повторно извършване на нарушението от страна на Otis не означава, че коефициентът е незаконосъобразен (вж. в този смисъл Решение на Общия съд по дело BASF/Комисия, точка 167 по-горе, точка 229 и Решение на Общия съд от 12 декември 2007 г. по дело BASF и UCB/Комисия, T-101/05 и T-111/05, Сборник, стр. II-4949, точка 47 и цитираната съдебна практика). Всъщност връзката между големината и цялостните ресурси на предприятията, от една страна, и необходимостта да се осигури възпиращият ефект на глобата, от друга, не може да бъде оспорена. В това отношение следва да се приеме, че едно голямо предприятие, разполагащо със значителни финансови ресурси в сравнение с тези на другите членове на картела, може по-лесно да си набави необходимите средства за заплащането на глобата, което оправдава, с оглед на сериозния възпиращ ефект, налагането, чрез умножаване с коефициент, на пропорционално по-висока глоба от наложената за същото нарушение на предприятие, което не разполага с такива ресурси (вж. Решение по дело BASF/Комисия, точка 167 по-горе, точка 235 и цитираната съдебна практика).

246 Следователно оплакването, изведено от липсата на преценка на вероятността за повторно нарушение, трябва да бъде отхвърлено.

247 Що се отнася до съществуващата в рамките на Otis програма за привеждане в съответствие с правилата на конкуренцията и до обстоятелството, че това дружество е прекратило договорите с отговорните за нарушението служители, следва да се отбележи, че както основателно е подчертала Комисията в съображение 688 от обжалваното решение, тези мерки по никакъв начин не променят факта на извършване на нарушенията. Тъй като увеличаването на началния размер, за да се осигури сериозен възпиращ ефект на глобата, цели именно да гарантира нейната ефективност с оглед на финансовите възможности на предприятието, Комисията не е длъжна да взема предвид такива мерки, когато определя приложимия коефициент (вж. в този смисъл Решение по дело BASF и UCB/Комисия, точка 245 по-горе, точка 52).

248 По същите съображения трябва да се отхвърли доводът, изведен от сътрудничеството на Otis в административното производство. Следва да се добави, че Комисията е признала и взела предвид сътрудничеството, оказано от Otis както в рамките на Известието относно

сътрудничеството от 2002 г., така и извън предвиденото в него (вж. глава 13.8 от обжалваното решение). Оценката на това сътрудничество от страна на Комисията е разгледана в точки 252—379 по-долу.

249 На трето място, жалбоподателят по дело Т-146/07 отбелязва, че определяйки коефициента въз основа на оборота на групата, Комисията рискува да заобиколи предвидения в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 таван от 10 % от оборота.

250 Този довод трябва също да се отхвърли. Всъщност жалбоподателят по дело Т-146/07 не обяснява защо увеличението на размера на глобата въз основа на оборота на групата може да доведе до надхвърляне на тавана от 10 %, посочен в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, който се отнася до общия оборот на съответното предприятие. Във всеки случай жалбоподателят по дело Т-146/07 не твърди, че в случая таванът от 10 % е надхвърлен.

251 От всичко гореизложено следва, че настоящото правно основание трябва да се отхвърли.

По правното основание, изведено от нарушение на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., на член 253 ЕО и на принципите на защита на оправданите правни очаквания, на пропорционалност, на справедливост и на равно третиране, както и от нарушение на правото на защита

252 Жалбоподателите по дела Т-141/07 и Т-145/07 напомнят, че са подали заявления за освобождаване от глоби или намаляване на техния размер по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Комисията обаче нарушила разпоредбите на това известие, член 253 ЕО, принципите на защита на оправданите правни очаквания, на пропорционалност, на справедливост и на равно третиране и правото на защита при преценката на качеството на сътрудничеството им и ползата от него.

По Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

253 Следва да се отбележи, че в Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Комисията е определила условията, при които предприятията, които ѝ сътрудничат в хода на разследването на картел, могат да бъдат освободени от глобата, която би трябвало в противен случай да заплатят, или да получат глоба в намален размер.

254 Най-напред, раздел А, точка 8 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. гласи:

„[К]омисията ще предостави на дадено предприятие освобождаване от глоба, която в противен случай би била наложена, ако:

а) предприятието е първото, което предостави доказателство, което по мнението на Комисията ѝ дава възможност да вземе решение за провеждане на разследване по смисъла на член 14, параграф 3 от Регламент № 17 във връзка с твърдян случай на картел, засягащ Общността; или

б) предприятието е първото, което е представило доказателство, което по мнението на Комисията може да ѝ даде възможност да установи нарушение на член 81 ЕО във връзка с твърдян случай на картел, засягащ Общността“ [неофициален превод].

255 По-нататък, раздел Б, точка 20 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. предвижда, че „[п]редприятията, които не отговарят на условията по раздел А по-горе [за освобождаване от глоби], могат да се възползват от възможността за намаляване на глобите, които иначе следва

да бъдат наложени“, а точка 21 гласи, че, „[з]а да бъде допуснато до тази възможност, предприятието трябва да предостави на Комисията доказателства за твърдяното нарушение, които представляват съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече разполага, както и да прекрати участието си в предполагаемото нарушение не по-късно от момента, в който представи доказателствата“ [неофициален превод].

256 Понятието за добавена стойност е изяснено в точка 22 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.:

„Понятието „добавена стойност“ се отнася за степента, в която представените доказателства поради самата си същност и/или степен на подробност засилват способността на Комисията да докаже твърдения картел. При оценката си Комисията по принцип ще счита, че писмени доказателства, произхождащи от времето, за което се отнасят фактите, имат по-голяма стойност от доказателствата, създадени впоследствие. Уличаващите доказателства, които са пряко относими към разглежданите факти, по принцип ще се считат за по-ценни от тези, които имат само косвена относимост“ [неофициален превод].

257 Точка 23, буква б), първа алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. предвижда три категории намаления на глобите:

„– първото предприятие, което отговаря на условието по точка 21: намаление от 30 % до 50%,

– второто предприятие, което отговаря на условието по точка 21: намаление от 20 % до 30%,

– всяко следващо предприятие, което отговаря на условието по точка 21: намаление до 20 %“ [неофициален превод].

258 Точка 23, буква б), втора алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. гласи:

„При определяне размера на намалението във всеки от тези диапазони Комисията взема предвид времето, по което са предоставени доказателствата, отговарящи на условието по точка 21, както и степента, в която те представляват добавена стойност. Комисията може да вземе предвид и обхвата и последователността на сътрудничеството, което предприятието ѝ е оказало след представянето на доказателствата“ [неофициален превод].

259 Накрая, точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. гласи:

„Ако предприятието предостави доказателства за до този момент неизвестни на Комисията факти, които имат пряко отношение към тежестта или продължителността на евентуалния картел, Комисията не взема предвид тези факти при определяне размера на глобата на предприятието, предоставило доказателствата“ [неофициален превод].

Относно свободата на преценка на Комисията и контрола на съдилищата на Съюза

260 Следва да се напомни, че член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, който е правното основание за налагането на глоби за нарушение на правилата на Съюза в областта на конкуренцията, предоставя на Комисията свобода на преценка при определянето на глобите (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 21 октомври 1997 г. по дело Deutsche Bahn/Комисия, T-229/94, Recueil, стр. II-1689, точка 127), която тя упражнява в частност с оглед на общата си политика в областта на конкуренцията (Решение по дело Musique Diffusion française и др./Комисия, точка 210 по-горе, точки 105 и 109). Именно в този контекст Комисията приема и публикува известието за сътрудничеството от 2002 г., за да гарантира

прозрачност и обективност на решенията си за налагане на глоби. Това известие е акт, чието предназначение е при спазване на нормите от по-висш ранг да установи критериите, които Комисията ще прилага при упражняването на правото си на преценка. Оттук следва, че с този акт Комисията сама ограничава това свое право (вж. по аналогия Решение на Общия съд от 30 април 1998 г. по дело Vlaams Gewest/Комисия, T-214/95, Recueil, стр. II-717, точка 89), доколкото е длъжна да се съобразява с издадените от самата нея указания (вж. по аналогия Решение на Общия съд от 12 декември 1996 г. по дело AIUFFASS и AKT/Комисия, T-380/94, Recueil, стр. II-2169, точка 57).

261 Обстоятелството, че с приемането на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Комисията сама ограничава правото си на преценка, не е несъвместимо със запазването на широката ѝ свобода на преценка (вж. по аналогия Решение по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, точка 164 по-горе, точка 224).

262 Всъщност Известието относно сътрудничеството от 2002 г. съдържа различни възможности за гъвкавост, които позволяват на Комисията да упражни дискреционните си правомощия в съответствие с разпоредбите на член 23 от Регламент № 1/2003, както ги тълкува Съдът (вж. по аналогия Решение по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, точка 164 по-горе, точка 224).

263 Ето защо трябва да се посочи, че Комисията разполага с широка свобода на преценка по въпроса дали доказателствата, предоставени от предприятието, което иска да ползва предимствата на процедурата по Известието относно сътрудничеството от 2002 г., имат съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от това известие (вж. в този смисъл Решение на Съда от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, C-328/05 P, Сборник, стр. I-3921, точка 88 и Решение на Общия съд от 18 юни 2008 г. по дело Hoechst/Комисия, T-410/03, Сборник, стр. II-881, точка 555). Що се отнася до точка 8, букви а) и б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., трябва да се констатира, че изводът за значителната свобода на преценка следва от самия текст на тази разпоредба, в който изрично се споменава предоставянето на доказателства, които „по мнението на Комисията“ ѝ дават възможност съответно да вземе решение за провеждане на разследване или да установи нарушение. Преценката за качеството и ползата от сътрудничеството на предприятието всъщност включва сложна фактическа преценка (вж. в този смисъл Решение от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, посочено по-горе, точка 81 и Решение по дело Carbone Lorraine/Комисия, точка 137 по-горе, точка 271).

264 Също така, след като установи, че доказателствата имат съществена добавена стойност по смисъла на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Комисията разполага със свобода на преценка, когато определя точното намаление на глобата за съответното предприятие. Всъщност точка 23, буква б), първа алинея от Известието предвижда диапазони, в които да се намалява глобата за различните посочени в нея категории предприятия, докато втората алинея от тази точка установява критериите, които Комисията трябва да вземе предвид, за да определи процента на намаление в границите на тези диапазони.

265 Предвид свободата на преценка, с която разполага Комисията, за да оцени сътрудничеството на дадено предприятие по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Общият съд може да санкционира единствено явното превишаване на пределите на тази свобода на преценка (вж. в този смисъл Решение от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, точка 263 по-горе, точки 81, 88 и 89 и Решение по дело Hoechst/Комисия, точка 263 по-горе, точка 555).

По сътрудничеството на Otis за установяване на нарушението в Белгия

266 В съображение 767 от обжалваното решение Комисията приема, че „глобата на Otis следва да се намали с 40 % в диапазона по точка 23, [първа алинея], [буква] б, първо [тире] от Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.]“.

267 В съображение 763 от обжалваното решение Комисията пояснява, че „Otis е било второто предприятие, предоставило информация относно Белгия, малко след втория кръг от проверки, извършени в Белгия“ и че „[з]аявлението [по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.] на Otis по същество се състои от устни изявления на предприятието и малко на брой доказателства от периода на нарушението“.

268 Що се отнася до стойността на сътрудничеството на Otis, в съображение 766 от обжалваното решение Комисията уточнява, че това сътрудничество е било продължително и че „е улеснило Комисията да докаже нарушението, в частност благодарение на писмените доказателства от периода на нарушението, които имат съществена добавена стойност“. Комисията добавя в посоченото съображение, че „при все това представените доказателства дават само ограничени сведения за факти, които до момента не са били известни на Комисията“.

269 Според жалбоподателите по дело Т-145/07 глобата на Otis е трябвало да бъде намалена с 50 % поради представените от него на един ранен етап от производството съществени доказателства за картелите в Белгия, включително доказателства от периода на нарушението, като например списъци на проекти. За тази цел те се позовават на отговора си на изложението на възраженията. Според Otis обхвата и доказателствената стойност на дадените сведения далеч надхвърлят тези на информацията, която Kone е предоставило за нарушението в Германия и поради която Комисията е намалила глобата му с 50 %.

270 В това отношение трябва да се констатира, че жалбоподателите по дело Т-145/07 не оспорват факта, че сътрудничеството на Otis попада в категорията на точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и поради това предприятието има право на от 30 % до 50 % намаление на глобата. В този смисъл намалението от 40 % на глобата на Otis поради сътрудничеството му (съображение 767 от обжалваното решение) попада в диапазона, предвиден за целта в посоченото известие.

271 Без да е необходимо произнасяне по допустимостта на доводите на жалбоподателите, които по същество препращат към изявленията в приложен към жалбата документ, следва да се приеме за установено, че в случая те не доказват, че Комисията явно е превишила пределите на свободата си на преценка, като е предоставила на Otis намаление от 40 % на размера на глобата поради сътрудничеството му за установяване на нарушението в Белгия.

272 За тази цел следва да се напомни, че съгласно точка 23, буква б), втора алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., за да определи размера на намалението на глобата в рамките на съответния диапазон, Комисията взема предвид едновременно „времето, по което са предоставени доказателствата, отговарящи на условието по точка 21, както и степента, в която те представляват добавена стойност“ [неофициален превод].

273 От неоспорените констатации в обжалваното решение (съображения 95, 96 и 766) обаче е видно, че макар Otis да отговаря на условията на точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. относително скоро след започването на производството, факт е, че доказателствата за картела в Белгия, представени от Otis и дали основание за намаляването на размера на глобата, са били съобщени на Комисията след като тя вече е получила подаденото по реда на посоченото известие заявление на Kone, позволяващо ѝ да установи нарушението в Белгия (съображение 760 от обжалваното решение). Освен това Комисията вече е организирала два кръга от проверки в Белгия, в частност в помещенията на Otis Белгия.

274 Независимо от качеството и ползата от представените от Otis доказателства, с оглед на датата, на която доказателствата са били предоставени, Комисията не е явно превишила пределите на свободата си на преценка, намалявайки размера на глобата на Otis с 40 % поради сътрудничеството му за установяване на картела в Белгия.

275 Този извод не се обезсилва от довода, изведен от предоставеното на Kone намаление от 50 % на размера на глобата за картела в Германия. Всъщност трябва да се приеме за установено, че преценката дали е налице съществена добавена стойност предполага по дефиниция конкретен анализ от гледна точка на всички доказателства, с които Комисията разполага по отношение на съответното нарушение, така че данните, свързани с отделни нарушения, в случая нарушенията в Белгия и Германия, не са съпоставими. Доколкото положението на отделните предприятия не е сравнимо, Комисията не е нарушила принципа на равно третиране, като е предоставила намаление от 40 % на Otis поради сътрудничеството му за установяване на нарушението в Белгия и намаление от 50 % на Kone поради сътрудничеството му за установяване на нарушението в Германия.

276 Във всеки случай, първо, жалбоподателите по дело T-145/07 не доказват твърдението си, че обхватът и доказателствената стойност на дадените от Otis сведения за картела в Белгия далеч надхвърлят тези на информацията, предоставена от Kone във връзка с нарушението в Германия.

277 Второ, не се оспорва фактът, че за картела в Германия Kone е представило на Комисията доказателства със съществена добавена стойност на 12 и 18 февруари 2004 г., т.е. през месеца след първата проверка на Комисията на 28 януари 2004 г. (съображения 104—106 и 792 от обжалваното решение), докато сътрудничеството на Otis във връзка с картела в Белгия е започнало на [*поверително*], т.е. след втория кръг от проверки в тази държава членка на 9 март 2004 г. (съображения 95 и 96 от обжалваното решение).

278 Трето, към момента, в който Otis, чието сътрудничество попада в категорията на точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., представя на Комисията доказателства за картела в Белгия, тя вече е разполагала с достатъчно за да установи нарушението доказателства, съдържащи се в по-ранното заявление на Kone, за което последното е изцяло освободено от глоба (съображения 760 и 761 от обжалваното решение). За сметка на това нито едно предприятие не е било освободено от глоба за нарушението в Германия, което означава, че към момента, в който Kone е направило заявлението си по реда на известието, Комисията не е разполагала с достатъчно доказателства, за да установи това нарушение.

279 От изложеното по-горе следва, че трябва да се отхвърлят всички оплаквания на Otis относно прилагането на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. във връзка със сътрудничеството му за установяване на нарушението в Белгия.

По сътрудничеството на Otis за установяване на нарушението в Германия

280 На [*поверително*] (съображение 107 от обжалваното решение) Otis, което е второто предприятие, подало заявление по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. за картела в Германия, е получило намаление на размера на глобата от 25 % по силата на точка 23, буква б) от това известие поради сътрудничеството си за установяване на картела в Германия (съображение 800 от обжалваното решение). За тази цел Комисията обяснява в съображения 796 и 799 от обжалваното решение:

„796 Предвид качеството на сведенията на Otis и момента, в който те са дадени, както и предвид важността на предоставените доказателства, последните действително имат съществена добавена стойност, която е улеснила Комисията да докаже въпросните факти.

Все пак става дума за обичайното предварително условие за предоставяне на намаление на глобите на основание т[очки] 21 и 22 от Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.]. Otis не е доказало по какъв начин неговото сътрудничество би могло да бъде възприето като изключително обстоятелство. Освен това Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.] не допуска на второто предприятие, представило доказателства, да се предостави намаление с процент над диапазона от 20—30 %.

[...]

799 При определянето на намалението на глобата в предвидения диапазон се държи сметка за момента, в който са представени доказателствата, за степента, в която те представляват добавена стойност, както и за степента и продължителността на сътрудничеството на предприятието след представяне на заявлението му. Otis отговаря напълно на условието по т[очка] 21 едва след като на [*поверително*] допълва заявлението си. Все пак изявленията на Otis имат съществена добавена стойност, която значително е улеснила Комисията да докаже нарушението. [*поверително*]. Представените доказателства обаче не са от периода на нарушението“.

281 На първо място, жалбоподателите по дело T-145/07 изтъкват, че Комисията е нарушила Известието относно сътрудничеството от 2002 г., тъй като Otis изпълнило условията за освобождаване от глоба по реда на точка 8, буква б) от посоченото известие. Всъщност Комисията уведомила Otis, [*поверително*], че все още може да получи освобождаване от глоба за Германия по силата на посоченото известие и да бъде условно освободено от глоба. Искането за освобождаване от глоба обаче било отхвърлено [*поверително*]. Противно на това, което Комисията приела, доказателствата, обясненията и сведенията, които Otis ѝ било предоставило преди [*поверително*], ѝ позволили да установи нарушение на член 81 ЕО в съответствие с точка 8 буква б) от това известие.

282 Следва да се напомни, че предвид свободата на преценка, с която разполага Комисията, за да оцени сътрудничеството на дадено предприятие по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Общият съд може да санкционира единствено явното превишаване на пределите на тази свобода (вж. в този смисъл Решение от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, точка 263 по-горе, точки 81, 88 и 89 и Решение от 18 юни 2008 г. по дело Hoechst/Комисия, точка 263 по-горе, точка 555).

283 Следва да се напомни също, че едно от условията за освобождаване от глоба съгласно точка 8, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. е предприятието да бъде първото, представило доказателства, които по мнението на Комисията могат да ѝ дадат възможност да установи нарушение на член 81 ЕО във връзка с твърдян случай на картел, засягащ Общността.

284 Налага се изводът, че на [*поверително*], когато Otis е подало своето заявление по реда на посоченото известие за нарушението в Германия, Комисията вече е провела два кръга от проверки в тази страна, на 28 януари и на 9 март 2004 г. (съображения 104 и 106 от обжалваното решение). Освен това Комисията вече е получила сведения от трети информатор през лятото на 2003 г. (съображение 91 от обжалваното решение) и заявление по реда на известието от Kone на 12 февруари 2004 г. (съображение 105 от обжалваното решение).

285 Според жалбоподателите по дело T-145/07 обаче от писмото на Комисията до Otis [*поверително*] било видно, че до получаването на предоставената от Otis информация тя не е била в състояние да установи нарушението в Германия.

286 В това писмо Комисията, след като е напомнила, че [*поверително*], е уведомила Otis, че е взела решение по първото заявление по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и [*поверително*]. Комисията е добавила, че предстои да провери [*поверително*]. Комисията все пак е настояла на факта, че [*поверително*] за участието му в картела в Германия.

287 Следва да се отбележи, че писмото [*поверително*] трябва да бъде четено в светлината на точка 18 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., съгласно която „Комисията няма да разглежда други заявления за освобождаване от глоби, преди да е взела становище по съществуващо заявление за същото твърдяно нарушение“ [неофициален превод]. Поради това единствената цел на писмото е Otis да бъде уведомено, че след като се произнесе по заявлението за освобождаване от глоби на друго предприятие, в случая Kone, Комисията ще разгледа заявлението на Otis за освобождаване от глоби. То обаче не съдържа никаква оценка за качеството на сътрудничеството на Otis. Напротив, в писмото изрично се посочва, че Комисията трябва да проучи дали предоставените от Otis доказателства отговарят на условията по точка 8, буква б) от посоченото известие.

288 Относно качеството на сътрудничеството на Otis във връзка с картела в Германия трябва да се констатира, че видно от преписката, то по същество се състои от едностранни изявления.

289 Едностранните изявления на едно предприятие обаче, макар и подробни, не са достатъчни за установяването на нарушение, ако не са подкрепени с точни и непротиворечащи си документи. Всъщност е необходимо Комисията да посочи в решението точни и непротиворечиви доказателства, за да мотивира твърдото убеждение, че нарушението е било извършено (вж. Решение на Общия съд от 6 юли 2000 г. по дело Volkswagen/Комисия, T-62/98, Recueil, стр. II-2707, точка 43 и посочената съдебна практика).

290 Без съмнение със заявлението си по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Otis е представило определени документи. [*поверително*]

291 Доказателствената стойност на тези доказателства обаче е ограничена. Всъщност сами по себе си те не съдържат никакви улики за антиконкурентното поведение, установено в обжалваното решение. [*поверително*]

292 При това положение и въпреки че сред представените от Otis доказателства са и някои документи от периода на нарушението (а именно разписките за пътни разноски на двама служители на Otis), Комисията не е явно превишила пределите на свободата си на преценка, като е приела, че доказателствата, представени от Otis не са достатъчни, за да установи нарушение на член 81 ЕО в Германия. Следователно Комисията правилно е отказала на Otis освобождаване от глоби на основание точка 8, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

293 Този извод не се опровергава от обстоятелството, че обжалваното решение често препраща към изявленията на Otis. В това отношение трябва да се напомни, че към момента, когато Otis е подало заявлението си по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Комисията вече е била получила заявление от Kone по реда на същото известие и че това заявление, по подобие на заявлението на Otis, се е състояло по същество от едностранни изявления и не е било подкрепено с никакви други доказателства извън писмените изявления, направени по памет от въпросното дружество (съображение 788 от обжалваното решение). Тъй като за да установи нарушението в Германия, Комисията не е могла да се основе само на едностранните изявления на Kone, нито на тези на Otis, тя е трябвало да се позове в обжалваното решение (съображения 209—288) на редица други подкрепящи доказателства, които включват предоставените от Otis и които обаче са били недостатъчни за установяване на нарушението (вж. точка 289 по-горе).

294 На второ място, жалбоподателите по дело T-145/07 изтъкват, че в момента, когато Комисията е отхвърлила заявлението на Otis за освобождаване от глоби [*поверително*], тя не е анализирала изцяло предоставената от това предприятие информация, и по-специално документите [*поверително*]. Правилният анализ на тези документи обаче щял да накара Комисията да освободи Otis от глоби.

295 Този довод трябва да бъде отхвърлен, тъй като от направения в точки 282—293 по-горе анализ е видно, че сведенията, предоставени от Otis на Комисията, а следователно и документите [*поверително*], не са отговаряли на условията по точка 8, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Всъщност едностранните изявления на Otis, които не са били подкрепени с точни и непротиворечащи си документи, не са били достатъчни, за да може Комисията да установи нарушение в Германия.

296 Във всеки случай твърдението на жалбоподателите по дело T-145/07, че Комисията не е анализирала документите [*поверително*], е невярно. Всъщност следва да се отбележи, че писмото на Комисията до Otis [*поверително*], с което последното е уведомено, че Комисията ще проучи дали Otis отговаря на условията по точка 8, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., изрично препраща към изявлението, направено [*поверително*], и към документа, предоставен [*поверително*]. Освен това Комисията е използвала сведенията, предоставени от Otis [*поверително*] (вж. точки 108, 228, 253, 255, 257, 265, 266, 268 и 270 от изложението на възраженията и съображения 213, 240, 242, 244, 251—254, 257 и 260 от обжалваното решение), и [*поверително*] (вж. точки 255, 275 и 282 от изложението на възраженията и съображения 242 и 272 от обжалваното решение). Що се отнася до електронното съобщение на Otis до Комисията [*поверително*], е достатъчно да се приеме, че то съдържа само предложението на Otis да осигури на Комисията съдействие от страна на служителите му, и доколкото е възможно — от страна на бившите му служители.

297 На трето място, жалбоподателите по дело T-145/07 поддържат, че преписката на Комисията, съдържаща предоставените от Otis документи, е непълна и че следователно фактическата обосновка на оценката ѝ за сътрудничеството на това дружество е непълна и поради това неточна. Така в обжалваното решение не били взети предвид материалите [*поверително*], включващи обобщителна таблица на осъществените пътувания в Германия, разписки за пътни разноски и два CD-ROM, съдържащи електронни съобщения, резюме на мерките, които Otis е взело, за да подпомогне Комисията, и предложение за осигуряване на съдействие на Комисията от страна на бившите служители на Otis. Освен това в обжалваното решение не се споменавало сътрудничеството, което Otis оказало на Комисията, отговаряйки на исканията ѝ за неофициални сведения относно Германия.

298 Това възражение трябва да бъде отхвърлено по изложените в точка 295 по-горе причини. Във всички случаи трябва да се приеме за установено, че противно на това, което поддържат жалбоподателите по дело T-145/07, сведенията на Otis [*поверително*] са част от преписката на Комисията, посочени са надлежно в точка 108 от изложението на възраженията и в съображение 107 от обжалваното решение и са използвани от Комисията, видно от точки 231, 232 и 258 от изложението на възраженията и от съображения 216, 217, 245 и 247 от обжалваното решение. Що се отнася до двата CD-ROM, които били предадени на Комисията и които не фигурирали в преписката ѝ, е достатъчно да се приеме, че както отбелязват жалбоподателите по дело T-145/07, те са част от доказателствата на Otis [*поверително*], надлежно посочени в съображение 107 от обжалваното решение. Липсата на специално споменаване на посочените CD-ROM в изложението на възраженията и в обжалваното решение се обяснява с факта, че в тях няма полезна за разследването на Комисията информация, което е видно именно от анализа на някои съдържащи се в тези CD-ROM документи, които са предоставени от Otis вследствие на писмено поставен от Общия съд въпрос. Що се отнася до материалите [*поверително*], включващи резюме на мерките, които Otis е взело, за да подпомогне Комисията, и материалите [*поверително*], включващи предложение за осигуряване на Комисията на

съдействие от страна на бившите служители на Otis, следва да се приеме за установено, че те не съдържат сведения относно картела в Германия. Накрая, електронните съобщения, които уж не присъстват в преписката на Комисията, по същество засягат, както правилно отбелязва Комисията, само чисто практически аспекти на сътрудничеството на Otis (като насрочване на срещи или отсъствието на някои сътрудници). Така че оплакването на жалбоподателите по дело T-145/07, изведено от погрешната оценка на сътрудничеството на Otis, не може да бъде прието.

299 На четвърто място, жалбоподателите по дело T-145/07 изтъкват, че в обжалваното решение Комисията не е посочила съображенията, поради които е отхвърлила заявлението на Otis за освобождаване от глоби. По този начин Комисията нарушила член 253 ЕО, Известието относно сътрудничеството от 2002 г., принципа на защита на оправданите правни очаквания и правото на защита на Otis, поради което наложената на това дружество глоба за картела в Германия трябвало да бъде отменена.

300 От точка 31 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., на която жалбоподателите специално се позовават, е видно, че „фактът, че дадено предприятие е сътрудничило на [Комисията] по време на административното производство, ще бъде посочен в решението, за да се обоснове освобождаването от глоба или намаляването на нейния размер“ [неофициален превод].

301 Освен това според постоянната съдебна практика въпросът дали мотивите на дадено решение отговарят на изискванията на член 253 ЕО следва да се преценява с оглед не само на текста на акта, но и на неговия контекст, както и на съвкупността от правни норми, уреждащи съответната материя (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 25 юни 1998 г. по дело British Airways и др./Комисия, T-371/94 и T-394/94, Recueil, стр. II-2405, точка 94 и цитираната съдебна практика).

302 От друга страна, Съдът вече е преценил, че мотивите могат да бъдат и имплицитни, при условие че дават възможност на заинтересованите лица да разберат причините, поради които са постановени мерките, а на компетентния съд — да разполага с достатъчно данни, за да упражни своя контрол (вж. в този смисъл Решение на Съда по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 123 по-горе, точка 372 и Решение на Съда от 8 февруари 2007 г. по дело Groupe Danone/Комисия, C-3/06 P, Сборник, стр. I-1331, точка 46).

303 В случая следва да се приеме, че в съображение 795 от обжалваното решение Комисията отбелязва, че „Otis е поискало да бъде освободено от глоба на основание т[очка] 8, буква б) от Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.], поддържайки, че то е първото предприятие, предоставило допълнителни доказателства, без които Комисията нямало да може да докаже съществуването на картела в Германия“.

304 Макар и не изрично, а имплицитно, Комисията е отговорила на този довод, като е обяснила в съображения 796—800 от обжалваното решение, че предоставените от Otis доказателства са основание размерът на глобата му да бъде намален с 25 % в съответствие с точки 21—23 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

305 Като се има предвид правният контекст, в който е разгледано сътрудничеството на Otis, заявлението му за освобождаване от глоба е трябвало непременно да бъде отхвърлено, поради факта че не отговаря на условията по точка 8, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., или иначе казано, че доказателствата, представени от Otis, не са позволили на Комисията да установи нарушението в Германия.

306 Следователно обжалваното решение е дало възможност на Otis да се запознае с основанието за отказ на Комисията да го освободи от глоба по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., а на Общия съд — да упражни контрол за законосъобразност. Ето защо

оплакванията, изведени от нарушение на член 253 ЕО и на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., трябва да бъдат отхвърлени. Тъй като жалбоподателите по дело T-145/07 основават своето оплакване, изведено от нарушение на правото им на защита, единствено на твърдяната липса на мотиви в обжалваното решение за отхвърляне заявлението на Otis за освобождаване от глоба, това оплакване също трябва да бъде отхвърлено. Това важи и за оплакването, изведено от нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания, съгласно който Комисията била длъжна да представи обяснения за решението си да не освободи въпросното дружество от глоба.

307 На пето място, жалбоподателите по дело T-145/07 поддържат, че дори Общият съд да стигне до заключението, че Otis не следва да бъде освободено от глоба, Комисията все пак е нарушила Известието относно сътрудничеството от 2002 г., като е отказала да му предостави „частично освобождаване от глоба“ за някои аспекти на незаконосъобразните споразумения, които то първо е разкрило, в съответствие с точка 23, буква б), последна алинея от това известие. Поради това Комисията неправилно наложила глоба на Otis за картела относно асансьорите за периода от декември 2000 г. до юни 2002 г. и за картела относно ескалаторите за периода от август 1995 г. до юни 2002 г.

308 Точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. гласи, че „ако предприятието предостави доказателства за до този момент неизвестни на Комисията факти, които имат пряко отношение към тежестта или продължителността на евентуалния картел, Комисията не взема предвид тези факти при определяне размера на глобата на предприятието, предоставило доказателствата“.

309 Макар сътрудничеството от страна на Otis да е имало съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече е разполагала, поради което тя е намалила размера на глобата му с 25 % по реда на параграф 23, буква б), първа алинея, второ тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. (съображения 796—800 от обжалваното решение), Комисията правилно е преценила, че това предприятие не може да претендира за допълнително намаление на размера на глобата по реда на точка 23, буква б), последна алинея от посоченото известие.

310 В това отношение трябва да се напомни, от една страна, че когато Otis подава заявлението си до Комисията [*поверително*], тя вече е получила, на 12 февруари 2004 г., заявление от Kone във връзка със същото нарушение, както и сведения от трети информатор. Освен това тя вече е провела два кръга от проверки в Германия в сектора на асансьорите и ескалаторите. Така в заявлението си от 12 февруари 2004 г. Kone вече е уведомило Комисията [*поверително*]. Освен това жалбоподателите по дело T-145/07 не оспорват констатацията на Комисията, че е налице едно-единствено продължено нарушение, засягащо сектора на асансьорите и ескалаторите, поради което доводите, че на Otis не е трябвало да бъде наложена глоба за „картела относно асансьорите“ за периода от декември 2000 г. до юни 2002 г. и за „картела относно ескалаторите“ за периода от август 1995 г. до юни 2002 г., не могат да бъдат приети.

311 В този контекст, противно на това, което поддържат жалбоподателите по дело T-145/07, обстоятелството, че Комисията не е била запозната със специфични подробности относно датите и местата на срещите между конкурентите, е неотносимо, тъй като за оценката на фактите с оглед на член 81 ЕО не е задължително Комисията да установи датата и a fortiori мястото на срещите между конкурентите (Решение на Общия съд от 20 април 1999 г. по дело Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия, T-305/94—T-307/94, T-313/94—T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 и T-335/94, Recueil, стр. II-931, точка 675; в този смисъл вж. също Решение на Общия съд от 15 март 2000 г. по дело Cimenteries CBR и др./Комисия, T-25/95, T-26/95, T-30/95—T-32/95, T-34/95—T-39/95, T-42/95—T-46/95, T-48/95, T-50/95—T-65/95, T-68/95—T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 и T-104/95, Recueil, стр. II-491, точка 2354). От

гореизложеното следва, че противно на това, което твърдят жалбоподателите, към момента, когато са подали заявлението си по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., Комисията вече е била уведомена за съществуването на картела от август 1995 г.

312 От друга страна, както вече бе отбелязано в точка 295 по-горе, заявлението на Otis се свеждало до едностранни изявления, неподкрепени с никакви точни и непротиворечащи си документи. При това положение заявлението на Otis относно Германия не е съдържало доказателства, които да имат пряко отношение към факторите за тежестта или продължителността на нарушението. Всъщност приносът на Otis е имал само непряко значение за установяването на продължителността и тежестта на нарушението, доколкото всяко предоставено от него сведение е трябвало да бъде подкрепено с други доказателства, които Комисията е събрала в хода на разследването.

313 Следователно оплакването, че не е приложена точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., трябва да бъде отхвърлено.

314 Жалбоподателите по дело Т-145/07 твърдят също, че е налице нарушение на член 253 ЕО, тъй като Комисията не е посочила по какви причини Otis няма право на „частично освобождаване от глоба“ по реда на точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

315 Налага се обаче изводът, че точка 23, буква б), последна алинея, част от раздел Б от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., озаглавен „Намаляване на глобата“, се отнася до определянето на процента на намаление на глобата на предприятие, предоставило на Комисията доказателства със съществена добавена стойност. След като при оценката на сътрудничеството на Otis по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. (съображения 795—800 от обжалваното решение) Комисията е намалила размера на глобата му с 25 % по реда на точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от посоченото известие, тя имплицитно и неизбежно е отхвърлила искането на Otis да се приложи точка 23, буква б), последна алинея от това известие.

316 Като се има предвид правният контекст, в който е разгледано сътрудничеството на Otis, и тъй като в съображения 759—800 от обжалваното решение Комисията е преценила, че Otis може да получи само 25 % намаление на размера на глобата, неговото искане за прилагане на точка 23, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. е трябвало неизбежно да бъде отхвърлено, поради факта че не отговаря на условията на тази разпоредба, или с други думи, че доказателствата, които е предоставило и които се отнасят до факти, неизвестни преди това на Комисията, нямат пряко отношение към сериозността или продължителността на предполагаемия картел.

317 Следователно обжалваното решение дава възможност на Otis да разбере причините, поради които при определянето на размера на намаление на неговата глоба Комисията отказва да приложи точка 23, буква б), последна алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., а на Общия съд — да упражни контрол за законосъобразност. Следователно оплакването, изведено от нарушение на член 253 ЕО, трябва да бъде отхвърлено.

318 На шесто място, жалбоподателите по дело Т-145/07 изтъкват, че ако Общият съд прецени, че Kone е трябвало да бъде освободено от глоба за нарушението в Германия, сътрудничеството на Otis трябва да бъде оценено в рамките на първия диапазон на намаление, предвиден в точка 23, буква б) от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., и да доведе до намаляване с 50 % на размера на глобата му за нарушението в Германия и при всички случаи до намаление, значително по-голямо от 25 %. Това твърдение не може да бъде прието. Всъщност то се основава само на непотвърденото предположение, че Kone е трябвало да бъде освободено от глоба за нарушението в Германия.

319 На седмо място, що се отнася до намаляването с 25 % на размера на глобата на Otis поради сътрудничеството му по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., жалбоподателите по дело Т-145/07 поддържат, първо, че в нарушение на член 235 ЕО това намаление не е достатъчно мотивирано.

320 Това оплакване трябва да бъде отхвърлено. В съображения 796—800 от обжалваното решение Комисията е изложила причините, поради които е намалила с 25 % размера на глобата на Otis поради сътрудничеството му по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Следователно обжалваното решение позволява на Otis да се запознае с основанието за посоченото намаление, а на Общия съд — да упражни контрол за законосъобразност.

321 Второ, жалбоподателите по дело Т-145/07 поддържат, че съгласно точки 21 и 22 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. Комисията е трябвало да намали с 50 % (и във всички случаи с доста над 25 %) размера на глобата на Otis, като се има предвид, че сътрудничеството на Otis имало съществена добавена стойност, която позволила на Комисията да докаже нарушението.

322 В това отношение най-напред трябва да се констатира, че първите сведения за нарушението в Германия, предоставени от Otis със заявлението му по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., [*поверително*], следват по време заявлението на Kone за същото нарушение, подадено на 12 февруари 2004 г. и допълнено на 18 февруари 2004 г. Така че Kone е било първото предприятие, изпълнило условието по точка 21 от посоченото известие.

323 По отношение на сътрудничеството на Otis не е можел да се приложи диапазонът за намаление на размера на глобата, предвиден в точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., тъй като тази възможност е била запазена за първото предприятие, изпълнило условията по точка 21 от посоченото известие.

324 Така сътрудничеството на Otis като второ предприятие, изпълнило условието по точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., неизбежно се отнася към точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от това известие. На това основание посоченото предприятие е имало право на намаление на размера на глобата между 20 % и 30 %. Намалението от 25 %, предоставено на Otis поради сътрудничеството му за установяване на нарушението в Германия (съображение 800 от обжалваното решение), попада в диапазона, предвиден за тази цел в посоченото известие.

325 След като Otis не е било първото предприятие, подало заявление за Германия по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., то не е могло да получи 50 % намаление на глобата. В това отношение е без значение доводът му, че противно на изложеното в съображение 799 от обжалваното решение, е изпълнило условията по точка 21 от посоченото известие преди [*поверително*].

326 На следващо място, трябва да се напомни, че Комисията разполага със свобода на преценка при определянето на точното намаление на глобата в границите на диапазоните по точка 23, буква б), първа алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и че Общият съд може да санкционира само явното превишаване на пределите на тази свобода на преценка (вж. в този смисъл Решение от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, точка 263 по-горе, точки 81, 88 и 89 и Решение от 18 юни 2008 г. по дело Hoechst/Комисия, точка 263 по-горе, точка 555).

327 Следователно трябва да се провери дали жалбоподателите по дело Т-145/07 са доказали, че Комисията явно е превишила пределите на свободата си на преценка, като е намалила размера на глобата на Otis с 25 % поради сътрудничеството му за установяване на нарушението в Германия. В това отношение жалбоподателите по дело Т-145/07 изтъкват, че доказателствата, с

които Комисията е разполагала, преди Otis да ѝ предостави своите документи, са били неясни и са се отнасяли само до 2002 г. и 2003 г., че Otis е продължило да сътрудничи дори след отхвърлянето на заявлението му за освобождаване от глоба и че изводите в обжалваното решение са основани на предоставени от Otis сведения, което доказвало тяхната съществена добавена стойност.

328 В това отношение следва да се напомни, че съгласно точка 23, буква б), втора алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., за да определи процента на намаление на глобата в рамките на приложимия диапазон, в случая диапазона от 20 % до 30 %, Комисията взема предвид едновременно „времето, по което са предоставени доказателствата, отговарящи на условието по точка 21, както и степента, в която те представляват добавена стойност“ [неофициален превод].

329 От една страна, дори да се предположи, както правят жалбоподателите по дело T-145/07, че още преди [*поверително*] Otis е отговаряло на условията по точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., факт е, че във всички случаи това предприятие не е могло да отговори на посочените условия преди [*поверително*], дата, на която Otis е подало заявлението си за Германия (съображение 107 обжалваното решение). Към този момент обаче Комисията вече е разполагала с изявленията на един информатор (съображение 91 от обжалваното решение), организирала е два кръга от проверки в Германия (съображения 104, 106 и 107 от обжалваното решение) и е получила от Kone заявление, в което се описват целите, организацията, участниците, предмета и продължителността на картела.

330 От друга страна, що се отнася до степента на добавена стойност на сътрудничеството на Otis, трябва да се напомни, че в заявлението си по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. във връзка с участието си в нарушението в Германия това предприятие по същество е направило пред Комисията едностранни изявления относно посоченото нарушение. Наистина, както подчертава Комисията в съображение 799 от обжалваното решение, „изявленията на Otis са имали съществена добавена стойност, която значително е улеснила Комисията да докаже нарушението“. Въпреки това доказателствата, създадени от предприятието за целите на заявлението му по реда на посоченото известие, имат по-малка стойност от писмените доказателства от времето, за което се отнасят фактите (вж. точка 22 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.)

331 Освен това, що се отнася до предоставените от Otis на Комисията документи от периода на нарушението, трябва да се напомни, че тяхната доказателствена стойност е ограничена, тъй като те не съдържат никакви улики за антиконкурентното поведение, установено в обжалваното решение (вж. точка 291 по-горе).

332 С оглед на гореизложеното Комисията не е явно превишила пределите на свободата си на преценка, предоставяйки на Otis поради сътрудничеството му за установяване на картела в Германия намаление на глобата с процент, съответстващ на средната стойност на диапазона по точка 23, буква б), първа алинея, второ тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

333 Трето, дори да се предположи, че както твърдят жалбоподателите по дело T-145/07, приносът на Otis е бил по-значим от този на Kone, подобна констатация не е основание да се приеме, че Комисията явно е нарушила принципите на пропорционалност и справедливост, намалявайки глобата на Otis с 25 %, а тази на Kone с 50 %. Всъщност е безспорно, че сътрудничеството на Kone предхожда това на Otis и че е било достатъчно значимо, за да се счита, че е имало съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече е разполагала. Тъй като разкриването и наказването на картелите във възможно най-кратки срокове е в интерес на Общността, то в съответствие с принципите на пропорционалност и справедливост е първото предприятие, което чрез своето сътрудничество е улеснило Комисията при установяването на съответното нарушение, да получи по-голямо намаление.

334 Четвърто, що се отнася до оплакването на жалбоподателите по дело T-145/07, изведено от факта, че различното третиране на Otis и Kone нарушава принципа на равно третиране, трябва да се напомни, че сътрудничеството на Kone предхожда това на Otis и че е започнало малко след първия кръг от проверки в Германия, докато сътрудничеството на Otis е започнало едва след втория кръг от проверки (съображения 104—107 от обжалваното решение). Дори ако се предположи, че сам по себе си приносът на Otis е бил по-значим от този на Kone, трябва да се отбележи, че оценката на добавената стойност на едно заявление по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. се извършва от гледна точка на доказателствата, с които Комисията вече разполага. Комисията обаче безспорно е разполагала с далеч повече доказателства към момента, когато Otis е подало заявлението си, в сравнение с доказателствата, с които е разполагала към момента на заявлението на Kone.

335 Доколкото положението на отделните предприятия не е сравнимо, Комисията не е нарушила принципа на равно третиране, като е намалила глобата на Kone с 50 % по силата на точка 23, буква б), първо тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., а тази на Otis — с 25 % по силата на второ тире на посочената разпоредба.

336 Пето, доводът на жалбоподателите по дело T-145/07, посочен в бележка под линия на писмената реплика и изведен от нарушение на правото им на защита, поради това че не са имали достъп до сведенията, предоставени от информатора в административното производство, също не може да бъде приет, тъй като жалбоподателите не обясняват с какво съдържанието на обжалваното решение щеше да е различно, ако бяха имали достъп до тези документи (вж. Решение по дело Thyssen Stahl/Комисия, точка 159 по-горе, точка 31 и цитираната съдебна практика).

337 На осмо място и при условията на евентуалност, жалбоподателите по дело T-145/07 изтъкват, че ако Общият съд стигне до извода, че Otis няма право на намаление от 50 % по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., той най-малкото би трябвало да приеме неговото сътрудничество като смекчаващо обстоятелство по смисъла на Насоките от 1998 г.

338 Това твърдение, което е формулирано в бележка под линия на жалбата и въобще не е било развито от жалбоподателите, не отговаря на условията по член 44, параграф 1, буква в) от Процедурния правилник и следователно е недопустимо.

339 От всичко гореизложено следва, че оплакванията на Otis относно прилагането на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. във връзка с сътрудничеството му за установяване на нарушението в Германия трябва да бъдат отхвърлени.

По сътрудничеството на Otis за установяване на нарушението в Люксембург

340 В съображение 823 от обжалваното решение Комисията приема, че „глобата на Otis следва да се намали с 40 % в диапазона по точка 23, [първа алинея], [буква] б, първо [тире] от Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.]“.

341 В съображение 818 от обжалваното решение Комисията пояснява, че „Otis е било второто предприятие, подало заявление [по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г.], което е предоставило информация относно картела в Люксембург“. В съображение 819 от обжалваното решение тя уточнява, че Otis е предоставило [*поверително*]. Комисията добавя в съображение 820 от обжалваното решение [*поверително*]

342 Що се отнася до стойността на сътрудничеството на Otis, в съображения 821 и 822 от обжалваното решение Комисията посочва и следното:

„821 Комисията заключава, че съчетанието, от една страна, на изявления [*поверително*], и от друга, на доказателства от периода на нарушението [*поверително*], представени от Otis, има съществена добавена стойност. [*поверително*]

822 […] Otis отговаря напълно на условието по точка 21, след като на [*поверително*] допълва заявлението си, предоставяйки сведения със съществена добавена стойност, които значително улесняват Комисията да докаже нарушението и изрично потвърждават началната и крайната дата на картела. Същевременно новата информация, съдържаща се в изявленията, е ограничена [*поверително*]“.

343 Жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07 поддържат, че сътрудничеството на Otis по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. оправдава, в приложение на определените в точка 23, буква б) първа алинея, първо тире от посоченото известие критерии, максималното намаление от 50 % на размера на глобата, като се има предвид датата, на която Otis е предоставило доказателствата на Комисията, тяхната добавена стойност както за разкриването на нарушението от страна на Комисията, така и за поставените на нейно разположение документи, и неговото постоянно и пълно съдействие през цялото разследване. Жалбоподателят по дело T-141/07 уточнява в това отношение, че именно представените от GTO доказателства са позволили с точност да се определи продължителността на картела, да се установи съществуването на коригиращ механизъм, който не компенсира загубите на поръчки, възложени на нечленуващи в картела конкуренти, и да се опише механизмът за наблюдение на цените от членовете на картела. Жалбоподателите по дело T-145/07 изтъкват също, че обхватът на доказателствата, представени от Otis относно картела в Люксембург, далеч надхвърля този на представените от Kone документи във връзка с Германия, за които Комисията му е предоставила намаление от 50 %.

344 В това отношение най-напред трябва да се констатира, че жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07 не оспорват факта, че сътрудничеството на Otis попада в категорията по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и поради това предприятието има право на от 30 % до 50 % намаление на глобата. В този смисъл намалението от 40 % на глобата на Otis поради сътрудничеството му (съображение 823 от обжалваното решение) попада в диапазона, предвиден за целта в посоченото известие.

345 След това, трябва да се напомни, че Комисията разполага със свобода на преценка при определянето на точното намаление на глобата в границите на диапазоните по точка 23, буква б), първа алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и че Общият съд може да санкционира само явното превишаване на пределите на тази свобода на преценка (вж. в този смисъл Решение от 10 май 2007 г. по дело SGL Carbon/Комисия, точка 263 по-горе, точки 81, 88 и 89 и Решение от 18 юни 2008 г. по дело Hoechst/Комисия, точка 263 по-горе, точка 555).

346 Съгласно точка 23, буква б) втора алинея от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., за да определи размера на намалението на глобата в рамките на съответния диапазон, Комисията взема предвид едновременно „времето, по което са предоставени доказателствата, отговарящи на условието по точка 21, както и степента, в която те представляват добавена стойност“ [неофициален превод]. Освен това съгласно същата разпоредба Комисията може да вземе предвид и обхвата и последователността на сътрудничеството, което предприятието ѝ е оказало след представянето на доказателствата“ [неофициален превод].

347 Първо, от неоспорените констатации в обжалваното решение без никакво съмнение е видно, че макар сътрудничеството на Otis да отговаря на условията по точка 21 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., факт е, че доказателствата за картела в Люксембург, представени от Otis и дали основание за намаляването на размера на глобата, са били съобщени на Комисията, след като тя, от една страна, вече е получила от Kone сведения за посочения картел, позволяващи ѝ да установи нарушението, за които това предприятие е получило освобождаване от глоба по реда на точка 8, буква б) от посоченото известие (съображение 816 от обжалваното решение), и от друга страна, е организирала проверка в помещенията на предполагаемите участници в картела в Люксембург (съображение 116 от обжалваното решение).

348 Второ, що се отнася до степента на добавена стойност, която имат доказателствата на Otis спрямо доказателствата, с които Комисията вече е разполагала, следва да се приеме, по примера на Комисията, че тъй като Kone вече ѝ е предоставило доказателства, позволяващи ѝ да установи нарушение в Люксембург, добавената стойност на сътрудничеството на Otis, предоставило на Комисията някои сведения, които все още не са ѝ били известни, както и някои нови документи, а именно списъци на проекти, без съмнение е била ограничена.

349 При това положение, независимо от обхвата и продължителността на сътрудничеството на Otis, Комисията не е явно превишила пределите на свободата си на преценка, намалявайки с 40 % размера на глобата на Otis поради сътрудничеството му за установяване на картела в Люксембург.

350 Този извод не се обезсилва от довода на жалбоподателите по дело T-145/07, изведен от предоставеното на Kone намаление от 50 % на глобата му за картела в Германия.

351 Всъщност, както бе напомнено в точка 275 по-горе, трябва да се приеме за установено, че преценката дали е налице съществена добавена стойност предполага по дефиниция конкретен анализ от гледна точка на всички доказателства, с които Комисията разполага по отношение на съответното нарушение, така че данните, свързани с отделните нарушения, в случая нарушенията в Люксембург и Германия, не са съпоставими. Доколкото положението на отделните предприятия не е сравнимо, Комисията не е нарушила принципа на равно третиране, като е предоставила намаление от 40 % на Otis поради сътрудничеството му за установяване на нарушението в Люксембург и намаление от 50 % на Kone за сътрудничеството му за установяване на нарушението в Германия.

352 Във всеки случай, от една страна, жалбоподателите по дело T-145/07 не изясняват твърдението си, че обхватът и доказателствената стойност на дадените от Otis сведения за картела в Люксембург „далеч“ надхвърлят тези на информацията, предоставена от Kone във връзка с нарушението в Германия.

353 От друга страна, в момента, когато Otis, чието сътрудничество попада в категорията по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от Известието относно сътрудничеството от 2002 г., е представило на Комисията доказателства за картела в Люксембург, тя вече е разполагала с достатъчно доказателства, за да установи нарушението, съдържащи се в по-ранното заявление на Kone, за което последното е изцяло освободено от глоба (съображение 816 от обжалваното решение). За сметка на това, нито едно предприятие не е било освободено от глоба за нарушението в Германия, което означава, че към момента, в който Kone е направило заявлението си по реда на известието, Комисията не е разполагала с достатъчно доказателства, за да установи това нарушение. Дори да се предположи, както правят жалбоподателите по дело T-145/07, че доказателствата за нарушението в Германия, представени от Kone, чието сътрудничество попада също в категорията по точка 23, буква б), първа алинея, първо тире от това известие, не са били толкова подробни, колкото представените от Otis във връзка с картела в Люксембург, Комисията не е явно превишила пределите на свободата си на преценка, като е намалила глобата на Otis с 40 %, а тази на Kone — с 50 % поради сътрудничеството им,

отнасящо се съответно до картелите в Люксембург и Германия, тъй като съгласно точка 21 от посоченото известие оценката на добавената стойност на доказателствата се извършва от гледна точка на доказателствата, с които Комисията вече разполага.

354 От изложеното по-горе следва, че трябва да се отхвърлят всички оплаквания на Otis относно прилагането на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. във връзка със сътрудничеството му за установяване на нарушението в Люксембург.

По правното основание, изведено от нарушение на принципите на защита на оправданите правни очаквания и на пропорционалност при определянето на размера на намалението на глобите за оказаното сътрудничество извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г.

355 В точка 614 от изложението на възраженията Комисията посочва, че може „глобата да бъде намалена при сътрудничество извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.], особено ако дружеството не оспорва констатираните от Комисията факти или оказва допълнително съдействие за изясняването и допълването им“.

356 В съображение 758 от обжалваното решение Комисията отбелязва, че „[д]околкото точка 614 от изложението на възраженията в случая поражда определени очаквания, ще я тълкува в полза на предприятията, които поради тази точка са сътрудничили за установяването на нарушението, описано в [обжалваното] решение, като не са оспорили фактите или са предоставили друга информация или допълнителни пояснения“.

357 По този начин за всички участници в четирите нарушения, с изключение на освободените от глоби предприятия (съображения 762, 817 и 839 от обжалваното решение) и с изключение на Kone за картела в Нидерландия (съображение 851 от обжалваното решение), Комисията намалява глобите с 1 % поради сътрудничеството им извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г., доколкото не са оспорили фактите, констатирани в изложението на възраженията (съображения 768, 774, 777, 794, 801, 806, 813, 824, 829, 835, 845, 854, 855 и 856 от обжалваното решение).

358 На първо място, жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07 смятат, че поради неоспорването на фактите, констатирани в изложението на възраженията, било оправдано да очакват поне 10 % намаление на размера на глобите, наложени на Otis за нарушенията в Белгия, Германия и Люксембург. Тези оправдани очаквания според тях били породени от точка 614 от изложението на възраженията и от практиката на Комисията да намалява с 10 % глобите на предприятията, които не оспорват точността на фактическите констатации в изложението на възраженията. Впрочем на 7 март 2006 г. служители на Комисията дали на Otis уверения в този смисъл.

359 Следва да се напомни, че право да иска защита на оправданите правни очаквания притежава всяко лице в положение, при което администрацията на Съюза, като му е предоставила конкретни уверения, е породила у него основателни надежди (Решение на Съда от 14 октомври 1999 г. по дело Atlanta/Европейска общност, C-104/97 P, Recueil, стр. I-6983, точка 52, Решение на Съда от 15 юли 2004 г. по дело Di Lenardo и Dilexport, C-37/02 и C-38/02, Recueil, стр. I-6911, точка 70, Решение на Общия съд от 17 декември 1998 г. по дело Embassy Limousines & Services/Парламент, T-203/96, Recueil, стр. II-4239, точка 74 и Решение на Общия съд от 15 ноември 2007 г. по дело Enercon/СХВП (Вятърна турбина), T-71/06, непубликувано в Сборника, точка 36).

360 За сметка на това никой не може да се позовава на нарушение на принципа на защита на оправданите правни очаквания, ако администрацията не му е дала конкретни уверения (Решение на Общия съд от 14 септември 1995 г. по дело Lefebvre и др./Комисия, T-571/93,

Recueil, стр. II-2379, точка 72 и Решение на Общия съд от 29 януари 1998 г. по дело Dubois и Fils/Съвет и Комисия, T-113/96, Recueil, стр. II-125, точка 68). Такива уверения са конкретните, безусловни и непротиворечиви сведения, произтичащи от оправомощени и достоверни източници (Решение на Общия съд от 21 юли 1998 г. по дело Mellett/Съд на ЕС, T-66/96 и T-221/97, Recueil FP, стр. I-A-449 и II-1305, точки 104 и 107).

361 Наистина, за разлика от Известието относно освобождаване от глоби и намаляване на техния размер по делата за картели (ОВ 1996 г., C 207, стр. 4) (наричано по-нататък „Известието относно сътрудничеството от 1996 г.“), Известието относно сътрудничеството от 2002 г. не предвижда възможност за намаляване на глобата в полза на предприятията, които не оспорят фактите, на които Комисията основава обвиненията си в изложението на възраженията. В съображение 758 от обжалваното решение обаче Комисията признава, че точка 614 от изложението на възраженията поражда за предприятията оправдани очаквания за намаляване на глобата им над предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г., ако не оспорят фактите.

362 В точка 614 от изложението на възраженията Комисията посочва, че може „глобата да бъде намалена при сътрудничество извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството [от 2002 г.], особено ако дружеството не оспорва констатираните от Комисията факти или оказва допълнително съдействие за изясняването и допълването им“. Това изявление не следва да се разглежда като конкретно уверение, което може да породи у жалбоподателите основателни очаквания за намаляване на глобите с повече от 1 %. Всъщност в точка 614 от изложението на възраженията не се посочва размер или процент на намалението, което евентуално ще получат съответните предприятия, следователно в никакъв случай не може да е породила оправдани очаквания по този въпрос. В това отношение оспореното от Комисията твърдение на жалбоподателите, че на среща на [*поверително*] тя уведомила представителя на Otis, че точка 614 от изложението на възраженията ще бъде приложена по същия начин както при действието на Известието относно сътрудничеството от 1996 г., не е подкрепено с никакви доказателства и трябва да бъде отхвърлено.

363 Второ, следва да се отхвърли доводът на жалбоподателите, че Комисията се е отклонила от дотогавашната си практика да намалява с 10 % глобите на предприятията, които не оспорват точността на фактическите констатации в изложението на възраженията, тъй като, както беше посочено в точка 163 по-горе, в постоянната съдебна практика се приема, че практиката на Комисията по взимане на решения не би могла да служи за правна уредба на глобите в областта на конкуренцията.

364 Освен това жалбоподателите не оспорват факта, че единствено Известието относно сътрудничеството от 2002 г. е приложимо към тяхното заявление, в което впрочем изрично се посочва, че е подадено по реда на това известие. При това положение практиката на Комисията по взимане на решения или съдебната практика относно прилагането на точка Г, подточка 2), второ тире от Известието относно сътрудничеството от 1996 г. в никакъв случай не може да породи оправдани правни очаквания у жалбоподателите за процента, с който глобите им ще бъдат намалени, ако с оглед на точка 614 от изложението на възраженията не оспорят фактите във връзка с картелите в Белгия, Германия и Люксембург.

365 На второ място, жалбоподателите по дело T-145/07 поддържат, че Комисията е нарушила принципа на пропорционалност, като не е намалила глобите с 10 % поради неоспорването на фактите.

366 В това отношение следва да се напомни, че принципът на пропорционалност изисква актовете на институциите на Съюза да не надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на легитимните цели, следвани от разглежданата правна уредба, като се има предвид, че когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до

мярката, която създава най-малко ограничения, а породените от нея неудобства не трябва да са несъразмерни с тези цели (Решение на Съда от 5 май 1998 г. по дело Обединено кралство/Комисия, C-180/96, Recueil, стр. I-2265, точка 96 и Решение от 12 септември 2007 г. по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 232 по-горе, точка 223).

367 Що се отнася до процента на евентуалното намаление на размера на глобата поради неоспорване на фактите, следва да се отбележи, че съгласно съдебната практика може да се приеме, че предприятието, което изрично декларира, че не оспорва фактическите твърдения, на които Комисията основава изводите си за нарушения, улеснява Комисията при констатирането и наказването на нарушенията на правилата на Съюза в областта на конкуренцията (Решение на Общия съд от 14 май 1998 по дело Mo och Domsjö/Комисия, T-352/94, Recueil, стр. II-1989, точка 395 и Решение на Общия съд по дело SCA Holding/Комисия, T-327/94, Recueil, стр. II-1373, точка 157).

368 В съображение 758 от обжалваното решение Комисията обаче посочва, че „[п]роцентът на намалението ще е съобразен с обстоятелството, че сътрудничеството, оказано след датата на изложението на възраженията, когато Комисията вече е установила всички елементи на нарушението и когато предприятието вече е било запознато с всички аспекти на разследването и е получило достъп до преписката от разследването, може да е най-многото от ограничена полза за разследването на Комисията“. Комисията допълва, че „[п]о правило при такива обстоятелства признанието е в най-добрия случай допълнително доказателство за фактите, които Комисията по принцип счита за доказани в достатъчна степен предвид другите доказателства по делото“.

369 В това отношение следва да се напомни, че Известието относно сътрудничеството от 2002 г. изисква високо равнище на сътрудничество с Комисията, като впрочем предвижда „по-тясно съответствие между процента на намаляване на глобите и ползата от сътрудничеството на предприятието за установяване на нарушението“ [неофициален превод] (точка 5 от Известието относно сътрудничеството от 2002 г.). В този смисъл, за разлика от Известието относно сътрудничеството от 1996 г., Известието относно сътрудничеството от 2002 г. не предвижда възможност за намаляване на глобите поради неоспорване на фактите, от една страна, а от друга — за подадените до Комисията заявления по реда на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. максималното намаление за предприятията, които не са нито първите, нито вторите изпълнили условието по точка 21 от Известието, но все пак са представили доказателства със съществена добавена стойност спрямо доказателствата, с които Комисията вече разполага, е 20 %.

370 Предвид изложеното по-горе и предвид обстоятелството, че в случая намаленията поради неоспорване на фактите се добавят към вече предоставените намаления на глобите въз основа на Известието относно сътрудничеството от 2002 г. и че ползата от сътрудничеството след изложението на възраженията е ограничена (съображение 758 от обжалваното решение), Комисията не е нарушила принципа на пропорционалност, когато не е намалила с 10 % глобите на Otis поради неоспорването на фактите във връзка с картелите в Белгия, Германия и Люксембург.

371 На трето място, жалбоподателите по дело T-145/07 отбелязват, че Комисията изобщо не е намалила размера на глобата на Otis поради сътрудничеството му и допълнителните му обяснения или поради допълнителната информация, която това дружество е предоставило в отговора си на изложението на възраженията, както и по-късно, и по този начин е нарушила оправданите очаквания, породени от точка 614 от изложението на възраженията. Следователно Otis имало право на допълнително намаление.

372 Първо, що се отнася до нарушението в Германия, Otis представило допълнителни обяснения и сведения, в частност относно неправомерните срещи. Така, преди да получи от Otis отговор на изложението на възраженията, Комисията не разполагала с достатъчно доказателства, за да докаже, че срещите са се състояли [*поверително*]. Тези срещи били споменати в бележка под линия 333 от обжалваното решение.

373 В това отношение като начало трябва да се напомни, че за оценката на фактите с оглед на член 81 ЕО не е задължително Комисията да установи датата и a fortiori мястото на срещите между конкурентите (вж. точка 311 по-горе).

374 Освен това от преписката, и в частност от изявлението на Kone от 18 февруари 2004 г., е видно, че Комисията е знаела за срещите [*поверително*] преди „допълнителната помощ“ на Otis, като всъщност последната среща е била вече посочена в точка 260 от изложението на възраженията.

375 При това положение и въпреки че след изложението на възраженията Otis действително е уведомило Комисията за провеждането на среща [*поверително*], за която тя не е знаела, Комисията не е явно превишила пределите на свободата си на преценка, като не е намалила размера на глобата поради тази допълнителна информация, предоставена от Otis в отговор на изложението на възраженията и отнасяща се до провеждането на четири неправомерни срещи в периода на нарушението в Германия.

376 Второ, в отговора си на изложението на възраженията и впоследствие Otis представило допълнителна информация, която Комисията не взела предвид. Така, в [*поверително*] към отговора си на изложението на възраженията Otis предложило поправка на някои от констатациите на Комисията. В [*поверително*] към отговора си на изложението на възраженията Otis предоставило и сведения за уволнени служители и приложило в [*поверително*] към своя отговор разпечатка на електронен списък, в която са видими скритите във файла редове с допълнителна информация. Освен това Otis предоставило икономически доказателства за обхвата на прилаганите в Германия договорености във връзка с асансьорите. Нещо повече, [*поверително*], представителите на Otis се срещнали с работещите по случая лица, за да отговорят на въпроси и да обсъдят по какъв начин Otis да продължи да сътрудничи на разследването. Накрая, Otis обяснило новите положения в съдебната практика, за да помогне на Комисията да определи точния адресат на решението в Люксембург.

377 Налага се обаче изводът, че сред посочените в предходната точка сведения няма уточнения или неизвестна на Комисията полезна информация. Така в [*поверително*] към отговора си на изложението на възраженията Otis само е предложило някои поправки на „периферни“ или несъществени констатации в посоченото известие. По същество Otis твърди, че от посоченото за служителите му е видно, че някои от тях са били уволнени. В [*поверително*] към отговора си на изложението на възраженията Otis е предоставило сведения за уволнените служители. Подобна информация обаче не може да улесни Комисията при разкриването и наказването на нарушението (Решение по дело BASF/Комисия, точка 167 по-горе, точка 589). От друга страна, разпечатката на електронния списък, приложена към отговора на изложението на възраженията, няма добавена стойност, тъй като Otis вече е представило на Комисията електронния вариант на този списък [*поверително*]. Освен това жалбоподателите не обясняват евентуалната полза от информацията, която според тях е била скрита в електронния вариант на този списък. Що се отнася до твърдените икономически доказателства за обхвата на картела в Германия, те не са улеснили разкриването на нарушението, доколкото Комисията не е приела довода на Otis, че съществуват два отделни пазара — този на асансьорите и този на бързите асансьори. Otis също така не доказва, че срещите, проведени с Комисията през [*поверително*], са донесли нова информация, която да е улеснила разкриването и наказването на нарушението. Накрая, правните доводи във връзка с презумпцията за отговорност на дружествата майки за

действията на дъщерните им дружества, които доводи Otis е изложило пред Комисията в опит да получи намаление на размера на глобите и в противоречие с позицията на Комисията, също не са улеснили разкриването и наказването на нарушенията.

378 От гореизложеното следва, че оплакванията на Otis във връзка с отказа на Комисията да намали размера на глобата поради предоставената от него допълнителна разяснителна информация също не могат да бъдат приети.

379 От всичко изложено по-горе следва, че настоящото правно основание трябва изцяло да се отхвърли.

По правното основание, изведено от нарушение на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003

380 Жалбоподателите по дела T-141/07 и T-145/07 изтъкват, че съгласно член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 размерът на наложените на GTO глоби не трябва да надвишава 10 % от оборота му.

381 Предвид факта, че посочените жалбоподатели не твърдят, че глобата, наложена на GTO с обжалваното решение, надвишава тавана от 10 % от оборота, реализиран от предприятията, формиращи стопанската единица, извършила нарушенията през предходната стопанска година, следва да се приеме, че това оплакване съвпада с разгледаните в точки 63—90 и 106—120 по-горе оплаквания във връзка с отговорността на UTC, OEC и Otis Белгия за поведението на GTO. От изложените в тези точки съображения следва, че Комисията правилно е подвела под отговорност тези дружества за поведението на дъщерното им дружество, което заедно с тях формира обща стопанска единица. Следователно това правно основание трябва да бъде отхвърлено.

По правното основание, изведено от нарушение на принципа на пропорционалност при изчисляването на окончателния размер на глобите

382 Жалбоподателят по дело T-141/07 изтъква, че окончателният размер на наложената му глоба е непропорционален.

383 В това отношение, както беше напомнено в точка 366 по-горе, принципът на пропорционалност изисква актовете на институциите на Съюза да не надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на легитимните цели, следвани от разглежданата правна уредба, като се има предвид, че когато съществува избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до мярката, която създава най-малко ограничения, а породените от нея неудобства не трябва да са несъразмерни с тези цели.

384 От това следва, че глобите не трябва да са несъразмерни по отношение на преследваните цели, тоест по отношение на спазването на правилата на конкуренцията, и че размерът на наложената глоба на предприятие за нарушение в областта на конкуренцията трябва да бъде съразмерен на нарушението, преценено в неговата цялост, като се държи сметка по-специално за тежестта му (Решение от 12 септември 2007 г. по дело Prym и Prym Consumer/Комисия, точка 232 по-горе, точка 224). Освен това при определянето на размера на глобата Комисията може да вземе предвид необходимостта да осигури сериозен възпиращ ефект на тази глоба (вж. в този смисъл Решение по дело Musique Diffusion française и др./Комисия, точка 210 по-горе, точка 108 и Решение на Общия съд от 14 май 1998 г. по дело Europa Carton/Комисия, T-304/94, Recueil, стр. II-869, точка 89).

385 За да установи нарушението на принципа на пропорционалност, жалбоподателят по дело T-141/07 се позовава, първо, на националния мащаб на инкриминираните практики в Люксембург, чието влияние върху пазара било ограничено. Той се опира единствено на доводите, които е изложил във връзка с твърдението, че нарушението е неправилно квалифицирано и че началният размер на наложената за нарушението в Люксембург глоба е прекомерен. Второ, той се основава на обстоятелството, че GTO е малко предприятие и е управлявано напълно самостоятелно, и с тази цел се позовава само на доводите, представени във връзка с правното основание относно прилагането на груповия коефициент за постигане на възпиращ ефект при определянето на началния размер на глобата. Трето, той твърди, че към момента на настъпване на фактите в Люксембург не е съществувала уредба за прилагането на правилата на конкуренцията, нито национален орган по конкуренцията. Четвърто, като се основава на обстоятелствата, изложени във връзка с правното основание относно сътрудничеството в хода на административното производство, той поддържа, че е оказал на Комисията тясно и продължително сътрудничество.

386 В отговор на въпрос, поставен в съдебното заседание, жалбоподателят по дело T-141/07 заявява, че настоящото правно основание няма самостоятелно значение спрямо останалите правни основания, във връзка с които е посочил еднакви доводи. Поради това, доколкото жалбоподателят не посочва други доводи освен вече изложените в рамките на останалите правни основания, по споменатите в точки 148—165, 167—172, 238—242, 344—354 и 359—364 по-горе причини следва да се отхвърлят доводите, свързани с твърденията за ограничения мащаб на пазара, за ограниченото въздействие на нарушението, за малкия размер на GTO и за сътрудничеството му в хода на административното производство.

387 Що се отнася до довода, изведен от липсата в Люксембург на уредба за прилагането на правилата на конкуренцията и на национален орган по конкуренцията, следва да се подчертае, че макар в периода на нарушението Люксембург действително да не е разполагал с подобна уредба, нито с подобен орган, съгласно член 24 от Регламент № 17 същият е бил приложим във всички държави членки през целия период на нарушението. Следователно настоящото правно основание трябва да се отхвърли.

388 Поради това жалбите трябва изцяло да се отхвърлят.

По съдебните разноски

389 По силата на член 87, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане.

390 След като жалбоподателите по дела T-141/07, T-142/07, T-145/07 и T-146/07 са загубили тези дела, те следва да бъдат осъдени да заплатят съдебните разноски в съответствие с искането на Комисията.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (осми състав)

реши:

1) **Съединява дела T-141/07, T-142/07, T-145/07 и T-146/07 за целите на настоящото съдебно решение.**

2) **Отхвърля жалбите.**

3) **По дело T-141/07 осъжда General Technic-Otis Sàrl да заплати съдебните разноски.**

4) **По дело T-142/07 осъжда General Technic Sàrl да заплати съдебните разноски.**

5) **По дело T-145/07 осъжда Otis SA, Otis GmbH & Co. OHG, Otis BV и Otis Elevator Company да заплатят съдебните разноски.**

6) **По дело T-146/07 осъжда United Technologies Corporation да заплати съдебните разноски.**

Martins Ribeiro Wahl Dittrich

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 13 юли 2011 година.

Подписи

Съдържание

Административното производство 3

Разследването на Комисията 3

Белгия 3

Германия 3

Люксембург 4

Нидерландия 4

Изложение на възраженията 5

Обжалваното решение 5

Производство и искания на страните 10

От правна страна 11

По правното основание, изведено от нарушение на принципите, уреждащи носенето на отговорност за нарушения на член 81 ЕО, на презумпцията за невиновност, на принципа на личната отговорност, на принципа на равно третиране, на правото на защита и на член 253 ЕО поради подвеждането под отговорност на дружествата майки за нарушенията, извършени от дъщерните им дружества 12

Предварителни бележки 12

Относно подвеждането на UTC и OEC под отговорност за нарушенията, извършени от дъщерните дружества Otis 14

Относно подвеждането на GT, Otis Белгия, OEC и UTC под отговорност за нарушението, извършено от GTO 20

– Обжалваното решение 20

– Относно подвеждането на GT под отговорност за нарушението, извършено от GTO 20

– Относно подвеждането на Otis Белгия, OEC и UTC под отговорност за нарушението, извършено от GTO 22

– По нарушението на правото на защита 25

– По нарушението на принципа на равно третиране 26

По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г., на принципите на пропорционалност и равно третиране, на правото на защита и на член 253 ЕО при определянето на началния размер на глобите с оглед на тежестта на нарушението 27

Предварителни бележки 27

Обжалваното решение 28

По квалификацията на нарушението в Люксембург като „много сериозно“ 29

По твърдението за незаконосъобразност на началния размер на глобите 33

– По общия начален размер на глобите 33

– По специфичния начален размер на глобите 40

По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г. и на принципа на пропорционалност при определянето на процента на увеличение на началния размер на глобата в зависимост от продължителността на нарушението в Германия 42

По правното основание, изведено от нарушение на Насоките от 1998 г. и на принципа на пропорционалност при прилагането на груповия коефициент за постигането на възпиращ ефект при определянето на началния размер на глобите 44

По правното основание, изведено от нарушение на Известието относно сътрудничеството от 2002 г., на член 253 ЕО и на принципите на защита на оправданите правни очаквания, на пропорционалност, на справедливост и на равно третиране, както и от нарушение на правото на защита 46

По Известието относно сътрудничеството от 2002 г. 46

Относно свободата на преценка на Комисията и контрола на съдилищата на Съюза 47

По сътрудничеството на Otis за установяване на нарушението в Белгия 49

По сътрудничеството на Otis за установяване на нарушението в Германия 50

По сътрудничеството на Otis за установяване на нарушението в Люксембург 59

По правното основание, изведено от нарушение на принципите на защита на оправданите правни очаквания и на пропорционалност при определянето на размера на намалението на глобите за оказаното сътрудничество извън предвиденото в Известието относно сътрудничеството от 2002 г. 62

По правното основание, изведено от нарушение на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 .. 66

По правното основание, изведено от нарушение на принципа на пропорционалност при изчисляването на окончателния размер на глобите 66

По съдебните разноски 67